

อาเซียนไฮไลท์ ๒๕๕๔

ASEAN

Highlights 2011

5 ผู้ก่อตั้งอาเซียน ลงนามในปฏิญญากรุงเทพ ที่วังสราญรมย์

เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 (ถือเป็นวันอาเซียน)

“**เรา บรรดาประชาชน** ของรัฐสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) โดยมีประมุขรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทยและ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นผู้แทน

รับทราบด้วยความพึงพอใจในความสำเร็จอย่างสูงและการขยายตัวของอาเซียนนับตั้งแต่มีการก่อตั้งขึ้นที่กรุงเทพมหานครด้วยการประกาศใช้ปฏิญญาอาเซียน

ระลึกถึงการตัดสินใจจัดทำกฎบัตรอาเซียน ตามแผนปฏิบัติการ เวียงจันทน์ ปฏิญญาบัวลาล์มเปอร์ว่าด้วยการจัดทำกฎบัตรอาเซียน และปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนแม่บทของกฎบัตรอาเซียน

ตระหนักถึงการมีผลประโยชน์ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันระหว่างประชาชนและรัฐสมาชิกอาเซียนซึ่งมีความผูกพันกันทางภูมิศาสตร์ ตลอดจนมีวัตถุประสงค์เดียวกันและชะตากรรมกัน...”

อารัมภบท

กฎบัตรสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

www.mfa.go.th/asean

สำนักเลขาธิการอาเซียน ที่ กรุงจาการ์ตา

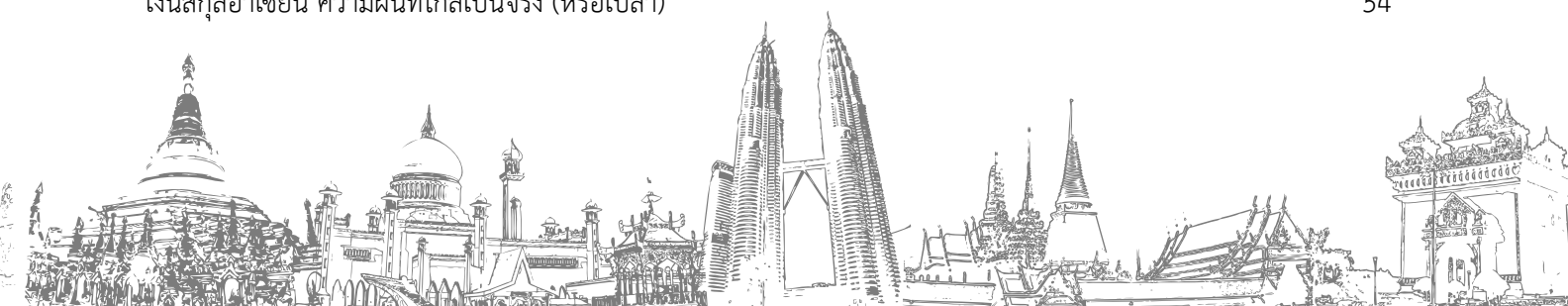

CONTENTS

ASEAN HIGHLIGHTS อาเซียนไฮไลต์

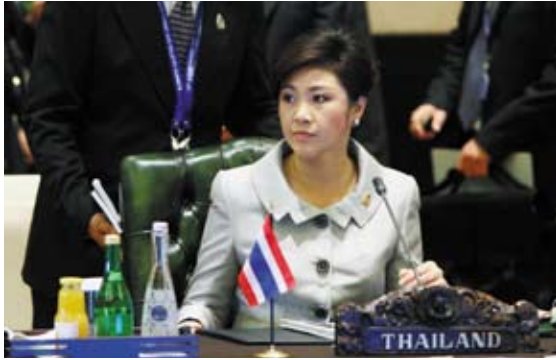

สารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	3
บทนำ อธิบดีกรมอาเซียน	4
ประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 19	6
และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 17-19 พฤศจิกายน 2554	
ความคืบหน้าในการสร้างประชาคมอาเซียน	
ไทยกับความคืบหน้าของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558	22
อาเซียนในภาพรวม	24
ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	30
อาเซียนกับการเป็นเขตปลอด WMD	32
2 nd ASEAN Maritime Forum	36
สิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องต้องใช้เวลา	40
กลไกระงับข้อพิพาทในอาเซียน	42
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	46
สร้างความเชื่อมโยงในอาเซียนเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทย	50
เงินสกุลอาเซียน ความฝันที่ใกล้เป็นจริง (หรือเปล่า)	54

ASEAN Highlights 2011

CONTENTS

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

56

7 ปรัชญาการณ Social Network ในอาเซียน

58

กีฬา ASEAN จะไปบอลโลก

62

ทีมฟุตบอลอาเซียน ALL TIME ALL STAR รวมดาราจากหลายยุคหลายสมัย

66

ประมวลกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

อาเซียนสัญจร

68

ASEAN DAY

69

การบรรยายพิเศษอาเซียนในต่างจังหวัด

70

กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน ASEAN QUIZ

72

5 คำถามยอดนิยมเกี่ยวกับอาเซียน

73

เรื่องน่ารู้

ติมอร์-เลสเต ปัจจุบันกับสิบปีย้อนหลัง

74

ข้อคิดจากการปฏิบัติราชการ ณ กรมอาเซียน

76

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย

78

“บทความของบุคคลต่างๆ ในวารสารฉบับนี้ สะท้อนความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน และอาจไม่สะท้อนความเห็นของกรมอาเซียนและกระทรวงการต่างประเทศ”

เลขาธิการ

ว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐบาลชุดปัจจุบันของ ฯพณฯ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดนโยบายอย่างชัดเจนที่จะ “นำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง” ซึ่งนโยบายดังกล่าว สะท้อนถึงการที่ไทยให้ความสำคัญต่ออาเซียนเป็นลำดับต้นๆ และสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียนอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยและประชาชนชาวไทยจะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องอาเซียน เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมที่จะมีบทบาทในอาเซียนอีกครั้ง และมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนให้ตอบสนองผลประโยชน์ของไทยได้มากที่สุด

หนังสือ ASEAN Highlights 2011 ฉบับนี้ จึงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่กระทรวงการต่างประเทศมุ่งหวังให้ผู้อ่านได้รับความรู้และข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาเซียน และมีความพร้อมที่จะเป็นพลเมืองของอาเซียน องค์กรซึ่งไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่เริ่มก่อตั้งเมื่อ 44 ปีที่แล้ว และในวันนี้ ไทยก็พร้อมที่จะร่วมมือกับทุกประเทศสมาชิกในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นผลสำเร็จ และมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้นต่อไป

สุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

บทนำ

อธิบดีกรมอาเซียน

ในปี 2558 สิบประเทศสมาชิกอาเซียนจะรวมตัวกันเป็น “ประชาคมอาเซียน” ที่มีความแข็งแกร่งมากยิ่งขึ้น ซึ่งประชาคมอาเซียนที่กำลังจะเกิดขึ้นประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยเฉพาะประชาชนของทุกประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญในทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (www.mfa.go.th/asean) ได้จัดเตรียมความพร้อมของส่วนราชการต่างๆ โดยปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกรมอาเซียน และหน่วยราชการต่างๆ ให้สอดคล้องกับการสร้างประชาคมฯ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรในหน่วยราชการทั้งในกรอบกว้างและเฉพาะด้าน นอกจากนี้ กรมอาเซียนยังเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนชาวไทยในทุกกระดับ ทั้งในภาคการศึกษา และภาคประชาชน

ในส่วนของการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปนั้น กรมอาเซียนได้ริเริ่มและจัด “กิจกรรมอาเซียนสัญจร” ไปในจังหวัดต่างๆ เพื่อบรรยายความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาเซียน รวมทั้งจัดเสวนาเรื่องการเตรียมความพร้อมของแต่ละภาคส่วน สู่การเป็นประชาคมอาเซียน ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้รับความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับอาเซียน และมีความพร้อมสู่การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า สำหรับปีงบประมาณ 2553-2554 ที่ผ่านมา กรมอาเซียนได้จัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรไปแล้วรวม 6 ครั้ง ที่จังหวัดอุดรธานี มุกดาหาร นครพนม พิษณุโลก กาญจนบุรี และ ขอนแก่น

ที่ผ่านมา กรมอาเซียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และสนับสนุนให้ประชาชนทุกระดับมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ซึ่งนอกจากการจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจร และการสัมมนา อันเป็นการนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนให้เข้าไปถึงประชาชนทุกระดับในภูมิภาคต่างๆ

ของประเทศแล้ว กรมอาเซียนยังให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของเยาวชนและสาธารณชนทั่วไป โดยประสานกับกระทรวงศึกษาธิการจัดทำโครงการนาร่อง Spirit of ASEAN ในโรงเรียนต่างๆ จำนวน 54 แห่งทั่วประเทศไทย รวมถึงการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา ห้องสมุดอาเซียน และพัฒนาหลักสูตรอาเซียนสำหรับสถาบันการศึกษาต่างๆ โดยกรมอาเซียนได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในเรื่องของอาเซียน ถึงปีละกว่า 200 ครั้ง

นอกเหนือจากกรมอาเซียนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะมีส่วนช่วยสร้างประชาคมอาเซียนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมโดยจัดกิจกรรมการสร้างความตระหนักรู้ต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ขณะนี้ “สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย” (www.aseanthailand.org) ซึ่งมีที่ตั้งอยู่ที่ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่พร้อมจะให้ข้อมูลและสนับสนุนในด้านเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนสำหรับผู้สนใจโดยทั่วไปอีกด้วย

หนังสือ ASEAN Highlights 2011 ฉบับนี้ จึงเป็นอีกความมุ่งมั่นหนึ่งของกรมอาเซียนที่ประสงค์จะปลูกสร้างจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองอาเซียน และความรู้สึกเป็นเจ้าของอาเซียนร่วมกันให้แก่ท่านผู้อ่านโดยทั่วไป ซึ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านผู้อ่านจะได้รับทราบข้อมูล ความรู้ความเข้าใจ และเป็นอีกผู้หนึ่งที่พร้อมจะร่วมเป็นประชาชนอาเซียนในอนาคตอันใกล้ต่อไป

นาวาตรี ดร.อิทธิ ดิษฐ์บรรณ

อธิบดีกรมอาเซียน

ประโยชน์ที่ไทยได้รับ

จากการเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 19 และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 17-19 พฤศจิกายน 2554

การเข้าร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 19 และการประชุมสุดยอดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง¹ ของ ฯพณฯ น.ส. ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ช่วยให้นานาประเทศมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้นในรัฐบาลไทยที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน ในการทำหน้าที่บริหารประเทศและส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ ซึ่งช่วยให้ไทยสามารถกลับมามีบทบาทอย่างแข็งขันอีกครั้งในภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้ ผู้นำประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาและนายกรัฐมนตรีของออสเตรเลีย ต่างได้เน้นย้ำถึงการสนับสนุนรัฐบาลไทยภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี ที่ได้รับการเลือกตั้งผ่านกระบวนการประชาธิปไตยอันชอบธรรม และแสดงความคาดหวังว่า ตัวอย่างที่ดีของไทยจะเป็นสิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนให้ประชาธิปไตยมีความมั่นคงมากยิ่งขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ไทยได้ผลักดันประเด็นที่เป็นประโยชน์กับไทย โดยประเด็นหลักที่มีผลอย่างเป็นรูปธรรมในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งนี้ ได้แก่

▶ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้ใช้โอกาสนี้แจ้งถึงมาตรการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและมาตรการฟื้นฟูต่างๆ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่นานาประเทศ โดยผู้นำประเทศต่างๆ รวม 17 ประเทศและเลขาธิการสหประชาชาติ ได้กล่าวสนับสนุนการดำเนินการของรัฐบาลไทยในการแก้ไขปัญหาอุทกภัยและแสดงความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างจริงจังกับรัฐบาลไทยในการฟื้นฟูโครงสร้างเศรษฐกิจ สถานที่อุตสาหกรรมและพื้นที่เกษตรกรรมต่างๆ ทั้งนี้ เนื่องจากไทยเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของภูมิภาค อีกทั้งยังเป็นแหล่งผลิตอาหารขนาดใหญ่ของโลก

▶ ไทยได้ริเริ่มและผลักดันความร่วมมือเรื่องการบริหารจัดการน้ำและการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านอุทกภัย ซึ่งรวมถึงมิติด้านการฟื้นฟูและบูรณะหลังภัยพิบัติ ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งนี้ โดยผู้นำทั้ง 10 ประเทศอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ว่าด้วยความร่วมมือด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟู

¹ อาเซียน-จีน อาเซียน-ญี่ปุ่น อาเซียน-เกาหลีใต้ อาเซียน+3 อาเซียน-สหรัฐฯ อาเซียน-สหประชาชาติ อาเซียน-อินเดีย และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก พร้อมทั้งการประชุมสุดยอดแม่น้ำโขง-ญี่ปุ่น

และการบูรณะ ตามข้อเสนอของไทย ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่อาเซียนกล่าวถึงความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำ และการฟื้นฟูอย่างชัดเจน เพื่อปกป้องภูมิภาคจากภัยพิบัติทางธรรมชาติด้านน้ำท่วมในอนาคต

▶ ไทยได้ผลักดันความร่วมมือด้านความเชื่อมโยงในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการไหลเวียนไปมาของสินค้า เงินทุน และประชาชนในภูมิภาค อันจะช่วยเสริมสร้างให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น และส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยในครั้งนี้ ไทยได้ริเริ่มและผลักดันความเป็นหุ้นส่วนด้านความเชื่อมโยงในกรอบความร่วมมืออาเซียน +3 ซึ่งได้รับการสนับสนุนอย่างดี ทั้งนี้ ประเด็นที่ประเทศต่างๆ ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ประกอบด้วย การส่งเสริมระเบียบเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก การสร้างรางรถไฟเชื่อมโยงระหว่างสิงคโปร์ไปทางใต้ของจีนโดยผ่านไทย การพัฒนาท่าเรือน้ำลึกที่ทวาย ประเทศเมียนมาร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไทยในฐานะศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะได้ประโยชน์อย่างมาก

▶ ไทยได้ร่วมผลักดันและส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลและความปลอดภัยในการเดินเรือ เนื่องจากไทยและประเทศอื่นๆ ในอาเซียน พึ่งพาอาศัยเส้นทางการขนส่งทางเรือในมหาสมุทรอินเดีย ช่องแคบมะละกา และมหาสมุทรแปซิฟิก เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งอาเซียนจะร่วมมือกันมากขึ้น เพื่อให้เส้นทางการเดินเรือมีความปลอดภัย และให้มีการร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกรณีเกิดอุบัติเหตุทางทะเล และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในเรื่องของโจรสลัด เป็นต้น

▶ ในด้านสังคม ไทยได้ผลักดันให้ผู้นำอาเซียนประกาศทศวรรษคนพิการอาเซียน ค.ศ. 2011-2020 เพื่อให้โอกาสคนพิการมีส่วนร่วมในสังคมผ่านมาตรการและกิจกรรมต่างๆ ซึ่งประเทศอาเซียนจะดำเนินการในช่วง 10 ปี

ปฏิญญาบาลีว่าด้วยเรื่องประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก

(Bali Concord III)

ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาบาลีว่าด้วยเรื่องประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก หรือ Bali Concord III เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2554 ณ บาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นเอกสารที่สะท้อนความพร้อมของอาเซียนในการสร้างวิสัยทัศน์หลังการสร้างประชาคมอาเซียนในปี 2558 (beyond 2015) ซึ่งจะดำเนินการควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน รวมทั้งส่งเสริม และคงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน และบทบาทในการส่งเสริมสถาปัตยกรรมของภูมิภาค

วัตถุประสงค์ของปฏิญญานี้ คือ

1. การส่งเสริมท่าที่ร่วมของอาเซียนต่อประเด็นระหว่างประเทศที่เป็นเอกภาพและเข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมเสียงของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
2. ส่งเสริมศักยภาพของอาเซียนในการร่วมมือและรับมือกับประเด็นระหว่างประเทศ ที่จะเป็นประโยชน์และมีผลกระทบต่อประเทศและประชากรของอาเซียน
3. เสริมสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นองค์กรนิติธรรม โดยมีกฎบัตรอาเซียนเป็นพื้นฐานและบรรทัดฐานของอาเซียน
4. ส่งเสริมศักยภาพของสำนักเลขาธิการอาเซียนในการสนับสนุนวิสัยทัศน์ และพัฒนาประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก 🇲🇵

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เข้าร่วมพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

พิธีลงนาม ปฏิญญาบาหลีว่าด้วยประชาคมอาเซียน
ในประชาคมโลก ระหว่างผู้นำอาเซียน ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๑๗๗ นายกรัฐมนตรี ร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 14 ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๑๗๗ นายกรัฐมนตรี ร่วมการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน-สหประชาชาติ ครั้งที่ 4 ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๑๗๗ นายกรัฐมนตรี ร่วมพิธีเปิดศูนย์อาเซียน-จีน ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

นายจุลพงษ์ โนนศรีชัย ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้แทน
เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน
(ASEAN Foreign Ministers' Meeting - AMM)

นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้มอบหมายให้ นายจุลพงษ์ โนนศรีชัย ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงการต่างประเทศ เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Foreign Ministers' Meeting - AMM) การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนสำหรับเขตปลอดอาชญากรรมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEANWFZ Commission) และการประชุมคณะมนตรีการเมืองและความมั่นคงอาเซียนครั้งที่ 6 (6th Meeting of the ASEAN Political-Security Council-APSC) และการประชุมคณะมนตรีประสานงานอาเซียนครั้งที่ 9 (9th Meeting of the ASEAN Coordinating Council-ACC) ที่บาห์ลี อินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2554 ในช่วงก่อนการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19

การลงนามของอาเซียนกับบราซิลในเอกสารตามสนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในตะวันออกเฉียงใต้
เพื่อรับบราซิลเข้าร่วมในสนธิสัญญา

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก
ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

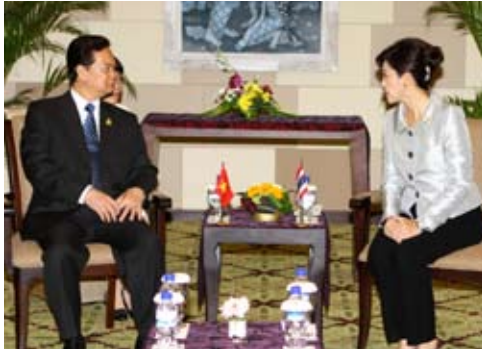

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ร่วมการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขง
ณ บาหลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

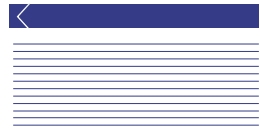

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคีกับ
ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย
ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

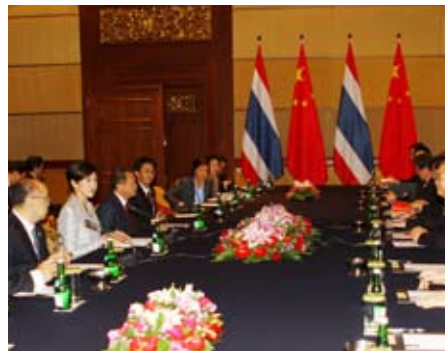

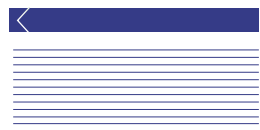
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคีกับนายก
รัฐมนตรีเวียดนาม
ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคีกับ
ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา
ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

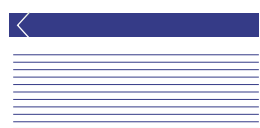
ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคี
กับนายกรัฐมนตรีจีน
ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคีกับ
นายกรัฐมนตรี ญี่ปุ่น
ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี
พบหารือทวิภาคี
กับนายกรัฐมนตรี
ออสเตรเลีย ณ บาหลี
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ผู้นำอาเซียน

ร่วมรับรองแถลงการณ์ว่าด้วยความร่วมมือ ในด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟู และการบูรณะ ชี้เสนอของไทย

เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2554 ในช่วงประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19 ณ บาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ร่วมรับรอง แถลงการณ์ผู้นำอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือในด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟู และการบูรณะ ซึ่งไทยเป็นผู้ริเริ่มเสนอแถลงการณ์ดังกล่าวในการประชุมสุดยอดครั้งนี้ โดยทุกประเทศอาเซียนได้แสดงความชื่นชมและขอบคุณที่ไทยมีบทบาทนำในเรื่องนี้ โดยเฉพาะในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากเห็นพ้องกันว่า ขณะนี้ หลายประเทศในภูมิภาคต่างต้องเผชิญกับอุทกภัย ซึ่งนับวันได้ทวีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง ดังนั้น ประเทศอาเซียนจึงต้องร่วมมือกัน เพราะอุทกภัยไม่ใช่เป็นปัญหาเฉพาะของประเทศใดประเทศหนึ่งอีกต่อไป และต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนของสังคม โดยแถลงการณ์ฯ ได้ย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานพลเรือนและหน่วยงานทหารในการรับมือกับอุทกภัย ดังเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในไทย ซึ่งเป็นตัวอย่างอันดี และเห็นได้ชัดในเรื่องนี้

แถลงการณ์ฉบับนี้มีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

1. ผู้นำอาเซียนร่วมแสดงความห่วงใยและเสียใจต่อประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยครั้งใหญ่ในปีนี้ได้แก่ ประเทศไทย กัมพูชา ลาว ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม
2. ผู้นำอาเซียนเห็นพ้องกันว่าอุทกภัยครั้งใหญ่นี้ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร ความมั่นคงทางอาหาร และห่วงโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับโลก
3. ผู้นำอาเซียนย้ำความสำคัญของความร่วมมือ ความตกลง รวมทั้งกลไกต่างๆ ที่อาเซียนได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของภูมิภาคในการบริหารจัดการภัยพิบัติ และการสร้างความมั่นคงทางอาหารในภูมิภาค ได้แก่ ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response - AADMER) ศูนย์ประสานงานอาเซียนสำหรับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management - AHA Centre) และความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์การสำรองข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 (the Agreement on ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve - APTERR)

นอกจากนี้ ผู้นำอาเซียนยังได้มอบหมายให้เลขาธิการอาเซียน และคณะกรรมการอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management - ACDM) ซึ่งไทยเป็นประธาน ร่วมกันศึกษาหาแนวทางที่จะส่งเสริมความร่วมมือด้านการป้องกันและรับมือกับอุทกภัย รวมทั้งขอรับการสนับสนุนทางเทคโนโลยีและวิชาการจากประเทศคู่เจรจาที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการและแก้ไขปัญหา

แถลงการณ์ฉบับนี้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านอุทกภัยในทุกมิติ ตั้งแต่การป้องกันลดผลกระทบ และการบรรเทาไปจนถึงการฟื้นฟู และการบูรณะประเทศหลังภัยพิบัติ ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่อาเซียนจะมีการกำหนดความร่วมมือในเรื่องนี้อย่างชัดเจน โดยจะส่งเสริมความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำและการฟื้นฟูหลังภัยพิบัติด้วย ดังนั้น แถลงการณ์ฉบับนี้จึงสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทนำของไทยอีกครั้ง ในการเป็นแรงขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและกับนานาประเทศที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติในภูมิภาคนี้

ASEAN Leaders' Statement on Cooperation in Flood Prevention, Mitigation, Relief, Recovery and Rehabilitation

We, the Heads of State/Government of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Union of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of ASEAN;

EXPRESSING deep sympathy and condolences to fellow ASEAN Member States that have been affected by massive floods for the loss of lives and damage to property and economic assets;

RECOGNISING the short-term and long-term impacts of massive flooding on people's livelihoods, the national and regional economies, agricultural production and food security and the regional and global industrial supply chain;

ACKNOWLEDGING that the ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response (AADMER) and the ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on disaster management (AHA Centre), in cooperation with other disaster management facilities and centers in the region, play an important role in enhancing regional capacities in disaster management and mitigation, as well as improving coordination in regional disaster response and resources mobilization to disaster affected areas;

NOTING the Decision of the Third ASEAN Defence Ministers' Meeting in Pattaya, Thailand, on 25-27 February 2009, to use ASEAN military assets and capacities in humanitarian assistance and disaster relief (HADR);

EMPHASISING the need to forge regional cooperation in the area of flood prevention, mitigation, relief, recovery, and rehabilitation as part of our efforts on disaster management, to better cope with increasingly unpredictable weather conditions which may be attributable to climate change;

NOTING the Statement by the Chair of ASEAN on Floods in Southeast Asia issued on 12 October 2011;

REAFFIRMING the commitment to build a disaster-resilient ASEAN Community that is well-prepared for and is able to effectively respond to and recover quickly from natural disasters;

WELCOMING the signing of the Agreement on ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve in Jakarta on 7 October 2011;

DO HEREBY agree to:

1. Further enhance cooperation in disaster risk management and mitigation, through, among others, the sharing of best practices in this area and in management of water resources, with a view to alleviating floods that would not only pose a threat to human lives, national and regional economies, and the well-being of our peoples, but also affect agricultural production and regional food security, as well as regional and global industrial supply chain;

2. Enhance cooperation in post-disaster relief, recovery and rehabilitation, and improve the effectiveness of coordination of such efforts;

3. Strengthen the role of the Secretary-General of ASEAN as the ASEAN Humanitarian Assistance Coordinator, and enhance the capacity and ensure sustainability of the AHA Centre in facilitating cooperation among Member States and with the Partners in disaster management;

4. Task the Secretary-General of ASEAN and the ASEAN Committee on Disaster Management (ACDM), in consultation with the relevant sectoral bodies, to look at how ASEAN can better coordinate and prepare for flood disasters; to make recommendations on possible areas of cooperation in flood prevention, mitigation, preparedness, response, recovery and rehabilitation among ASEAN and between ASEAN and its Partners in terms of expertise and resources; and to follow-up on implementation of this Statement, and to report to the ASEAN Coordinating Council through the ASEAN Socio-Cultural Community Council.

Adopted at Bali, Indonesia, this Seventeenth of November in the Year Two Thousand and Eleven at the 19th ASEAN Summit.

คำแถลงอย่างไม่เป็นทางการ

แถลงการณ์ ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟู และการบูรณะ

เรา ประมุขของรัฐ/หัวหน้ารัฐบาล ของบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม รัฐสมาชิกของอาเซียน

แสดง ความเห็นใจและเสียใจอย่างยิ่ง ต่อรัฐสมาชิกอาเซียนที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยครั้งใหญ่ สำหรับความสูญเสียของชีวิตและความเสียหายต่อทรัพย์สินและเศรษฐกิจ

ตระหนักถึง ผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวจากอุทกภัยครั้งใหญ่ที่มีต่อความเป็นอยู่ของประชาชน เศรษฐกิจระดับประเทศและภูมิภาค ผลผลิตทางการเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร รวมทั้งต่อห่วงโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

ยอมรับ ว่า ความตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน และศูนย์ประสานงานอาเซียนสำหรับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ มีบทบาทสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพของภูมิภาคในการบริหารจัดการและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ โดยร่วมกับหน่วยงานที่จัดการภัยพิบัติอื่น ๆ ในภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาการประสานงานในการรับมือภัยพิบัติของภูมิภาค ตลอดจนการส่งความช่วยเหลือไปยังพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

รับทราบ ถึงข้อตัดสินใจของที่ประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน ครั้งที่ 3 ที่พัทยา ประเทศไทย เมื่อวันที่ 25-27 กุมภาพันธ์ 2552 ที่ให้ใช้ทรัพยากรและศักยภาพทางทหารในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ

ย้ำถึง ความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความร่วมมือระดับภูมิภาคในด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟูและการบูรณะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในความพยายามของเราที่จะบริหารจัดการภัยพิบัติ เพื่อให้สามารถรับมือกับสภาพอากาศที่ไม่อาจคาดการณ์ได้และแปรปรวนมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

รับทราบ ถึงแถลงการณ์ของประธานอาเซียน เรื่องอุทกภัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฉบับวันที่ 12 ตุลาคม 2554

ยืนยันถึง ความมุ่งมั่นที่จะสร้างประชาคมอาเซียนซึ่งสามารถรับมือกับภัยพิบัติ โดยมีการเตรียมพร้อมที่ดีและสามารถตอบสนองต่อภัยพิบัติธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนฟื้นฟูได้อย่างรวดเร็ว

ยินดีต่อ การลงนามความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรสร้างข้าวฉุกเฉินของอาเซียน+3 ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554

ดังนั้น ได้ตกลงกันที่จะ:

1. เพิ่มความร่วมมือด้านบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติและการลดผลกระทบ โดยหนึ่งในแนวทางความร่วมมือคือ การแบ่งปันแนวทางปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จในด้านนี้ และในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อบรรเทาปัญหาอุทกภัย ซึ่งคุกคามต่อชีวิตมนุษย์ และเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและภูมิภาค รวมถึงความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ตลอดจนผลผลิตทางการเกษตร ความมั่นคงทางอาหารของภูมิภาค และห่วงโซ่อุปทานของภาคอุตสาหกรรมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. เพิ่มความร่วมมือในด้านการบรรเทา การฟื้นฟู และการบูรณะภายหลังประสบภัยพิบัติ และการพัฒนาประสิทธิภาพในการประสานความร่วมมือดังกล่าว

3. เสริมสร้างบทบาทของเลขาธิการอาเซียนในฐานะผู้ประสานงานอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และเพิ่มพูนขีดความสามารถ ตลอดจนดำรงความยั่งยืนของศูนย์ประสานงานอาเซียนสำหรับความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมในการจัดการภัยพิบัติ ในการช่วยประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการภัยพิบัติระหว่างประเทศสมาชิกและกับพันธมิตรนอกภูมิภาค

4. มอบหมายให้เลขาธิการอาเซียนและคณะกรรมการจัดการภัยพิบัติอาเซียน โดยรวมหรือกับองค์กรเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้อง พิจารณาว่า อาเซียนจะประสานงานและเตรียมการสำหรับอุทกภัยให้ดีขึ้นได้อย่างไร รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะในสาขาที่อาจสามารถร่วมมือกันในแง่ของผู้เชี่ยวชาญและทรัพยากร เพื่อป้องกันอุทกภัย ลดผลกระทบเตรียมความพร้อมรับมือ บรรเทา และฟื้นฟู ระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน และระหว่างอาเซียนกับพันธมิตร รวมทั้งติดตามการดำเนินการตามแถลงการณ์นี้ เพื่อรายงานต่อคณะมนตรีประสานงานอาเซียน โดยผ่านคณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

รับรอง ณ บาหลี อินโดนีเซีย วันที่ 17 พฤศจิกายน ค.ศ. 2011 ในประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19

“ASEAN Community in a Global Community of Nations”

“ASEAN Community in a Global Community of Nations”

BALI DECLARATION ON

ASEAN COMMUNITY IN A GLOBAL COMMUNITY OF NATIONS “BALI CONCORD III”

WE, the Heads of State/Government of Brunei Darussalam, the Kingdom of Cambodia, the Republic of Indonesia, the Lao People's Democratic Republic, Malaysia, the Republic of the Kingdom of Myanmar, the Republic of the Philippines, the Republic of Singapore, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam, Member States of ASEAN, at the 19th ASEAN Summit;

REAFFIRMING our commitments to the purposes and principles of the Charter of the United Nations and international laws subscribed to by the ASEAN Member States;

REAFFIRMING FURTHER our commitment to the purposes and the principles enshrined in the ASEAN Declaration (Bangkok, 1967), the Declaration on Zone of Peace, Freedom, and Neutrality (Kuala Lumpur, 1971), the Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia (Bali, 1976), the Declaration of ASEAN Concord (Bali, 1976), the Treaty on the Southeast Asia Nuclear Weapons Free Zone (Bangkok, 1995), the Declaration of ASEAN Concord II (Bali, 2003), and the ASEAN Charter (Singapore, 2007);

ENCOURAGED by the progress of the implementation of the Cha-am Hua Hin Declaration on the Roadmap for the ASEAN Community (2009-2015);

RECALLING the ASEAN Leaders' Joint Statement on the ASEAN Community in a Global Community of Nations adopted at the 18th ASEAN Summit on 8 May 2011 in Jakarta, Indonesia;

RECOGNIZING the strategic importance of the ASEAN Connectivity to strengthen ASEAN integration and to promote the role of the ASEAN Community in the global community of nations;

ENCOURAGED ALSO by the progress of ASEAN cooperation and partnership with its external partners in all of the three pillars of the ASEAN Community within the framework of ASEAN Plus One, ASEAN Plus Three, ASEAN Regional Forum, and the East Asia Summit, as well as other ASEAN-initiated regional processes, while maintaining ASEAN centrality;

MINDFUL OF the complex, multifaceted, and trans-national character of issues and challenges and greater opportunities, which require concerted and coordinated responses and efforts at the national, regional, and global levels;

RECOGNIZING the existing concrete contributions of individual ASEAN Member States on numerous global initiatives, which provide the basis to develop a common platform on various global issues as part of the solution in a rapidly changing world;

EMPHASIZING the need to enhance ASEAN coordination and cooperation on key global issues of common interest and concern in relevant multilateral fora and international organizations, including the United Nations, in accordance with the fundamental principles of international law and the domestic laws of ASEAN Member States;

HIGHLIGHTING the importance of the establishment of a comprehensive partnership between ASEAN and the United Nations;

MINDFUL that efforts to take forward ASEAN's shared vision and coordinated action on various global issues of common interest and concern should complement continuing efforts to build and strengthen an ASEAN Community and to enhance and maintain ASEAN centrality and its role in the evolving regional architecture;

DO HEREBY ADOPT:

An ASEAN common platform on global issues with the following characteristics:

- A more coordinated, cohesive, and coherent ASEAN position on global issues of common interest and concern, based on a shared ASEAN global view, which would further enhance ASEAN's common voice in relevant multilateral fora;
- An enhanced ASEAN capacity to contribute and respond to key global issues of common interest and concern which would benefit all ASEAN Member States and its peoples;
- A strengthened ASEAN Community centered on ASEAN as a rules-based organization, with the ASEAN Charter as the foundation, while upholding the fundamental principles, values and norms of ASEAN; and
- A strengthened capacity of the ASEAN Secretariat which is able to support the vision and development of the ASEAN Community in a global community of nations.

On the basis of these characteristics and drawn upon the experiences and endeavors of ASEAN, we are committed to collectively undertake cooperation at the global level on, but not limited to, the following areas:

A. POLITICAL-SECURITY COOPERATION

1. Peace, Security, and Stability

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to maintain and enhance peace, security, and stability, as well as further strengthen peace-oriented values, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Respect the principles of the independence, sovereignty, equality, territorial integrity, non-interference, and national identity of all nations.

- b. Rely on peaceful settlement of disputes in accordance with international law.
- c. Renounce aggression and the threat or use of force or other actions in any manner inconsistent with international law.
- d. Promote the culture of peace, which includes, *inter alia*, respect for diversity, promotion of tolerance, and understanding of faiths, religions, and cultures, in accordance with applicable domestic laws.
- e. Promote initiatives, such as the initiative on Global Movement of the Moderates, as part of ASEAN's positive contribution to global peace and security.
- f. Promote ASEAN Member States active participation in peacekeeping and post-conflict peace building efforts, based on the readiness of respective ASEAN Member States.
- g. Respond effectively, in accordance with the principles of comprehensive security, to all forms of threats, transnational crimes, and transboundary challenges.
- h. Promote maritime cooperation as well as combat piracy and armed robbery against ships.
- i. Ensure peaceful, safe, free, and unimpeded international navigation in accordance with relevant international laws.
- j. Intensify cooperation, in the framework of the applicable national and international laws, to combat corruption in the area of asset recovery and in denying safe haven to those found guilty of public corruption.
- k. Promote non-proliferation and disarmament of weapons of mass destruction as well as peaceful uses of nuclear energy.
- l. Support the establishment of regional nuclear-weapons free zones and free of all other weapons of mass destruction within the framework of the applicable national and international laws.
- m. Continue to work towards a consensus on the outstanding issues relating to the Southeast Asia Nuclear Weapon Free Zone (SEANWFZ) Treaty and its Protocol and pursue the early accession of all five nuclear weapons states to the Protocol in order to promote the effective enforcement of the SEANWFZ.
- n. Develop a coordinated ASEAN approach that would contribute to global undertakings to improve nuclear safety, in cooperation with the International Atomic Energy Agency (IAEA) and other relevant partners, as well as promote and uphold IAEA standards of safety and security in the development of civilian nuclear energy.
- o. Support narrowing development gaps in the region to contribute to the promotion of sustained peace and stability in the region and the world at large.

- p. Continue to enhance cooperation against terrorism in accordance with the ASEAN Convention on Counter Terrorism and the relevant domestic laws of ASEAN Member States.

2. Political Development

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to ensure that peoples and Member States of ASEAN live in peace with the world at large in a just, democratic, and harmonious environment, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Adhere to the rules of law, good governance, the principles of democracy, and constitutional government.
- b. Promote and protect human rights and fundamental freedoms, as well as promote social justice.

B. ECONOMIC COOPERATION

1. Economic Integration

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to implement the ASEAN Economic Community and to promote a region fully integrated into the global economy, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Enhance ASEAN's effective participation in regional and global economic initiatives impacting on the region.
- b. Advance ASEAN economic relations, in particular trade and investment, within the region as well as with the rest of the world in line with the general principles set out in the ASEAN Framework for Regional Comprehensive Economic Partnership.
- c. Strengthen ASEAN's capacity into becoming a more dynamic and stronger segment of the global supply chain.
- d. Continue the adoption of international best practices and standards in production and distribution, where possible.
- e. Intensify collaboration to adopt common position on issues of mutual interest in regional and international fora.

2. Economic Stability

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to advance ASEAN's collective commitment on economic stability, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Emphasize the importance of complementing domestic macroeconomic policy with regional and global macroeconomic coordination and financial cooperation.

- b. Strengthen macroeconomic coordination and promoting financial cooperation at the regional and global level.
- c. Enhance cooperation among ASEAN Member States and with relevant international organizations and agencies to prevent future economic and financial crisis, including through continued active participation of ASEAN in the G-20.
- d. Enhance collaboration to reform the international financial architecture.

3. Economic Development

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to advance ASEAN's collective commitment on economic development, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Strengthen cooperation with relevant international organizations in promoting higher level of economic dynamism, sustained prosperity, and inclusive growth.
- b. Ensure implementation of internationally agreed development goals and global commitment on financing for development.
- c. Strengthen efforts to promote inclusive and sustainable growth in line with the principles outlined in the ASEAN Framework for Equitable Economic Development.
- d. Ensure better access to technology, market, and especially financing, such as internationally-funded financial inclusion program through regional programs for Small and Medium-sized Enterprises (SMEs).
- e. Intensify collaboration in sub-regional initiatives which contribute to overall economic integration of the region.
- f. Strengthen collective efforts in ensuring food and energy security at the regional and global levels.
- g. Increase productivity and investment in the agricultural sector as well as promoting greater collaboration in research and development with the United Nations World Food Program (UNWFP), the Food and Agriculture Organization (FAO), the International Fund for Agricultural Development (IFAD), and other relevant international and regional organizations.
- h. Enhance cooperation with the international community to ensure greater security and sustainability of global energy through diversification, research and development, conservation of resources, efficient use of energy, as well as wider application and transfer of environmentally-sound technologies.

- b. Contribute actively to the conclusion of a balanced, comprehensive, and legally binding agreement under the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) and under the mandate of the Bali Road Map, taking into account common but differentiated responsibilities and their respective national and regional development priorities, objectives, circumstances, and capabilities.
- c. Ensure continuous efforts to conserve and sustainably manage ASEAN's rich biological diversity toward enhancing social, economic, and environmental well-being.
- d. Implement commitments to multilateral and regional instruments on sustainable development and environmental agreements by working through bilateral, regional, and global partnership.
- e. Promote the development and transfer of low carbon and other climate-friendly technologies, as well as encourage innovative financing options to stimulate investment in climate-friendly technology research and development.

3. Health, Science and Technology, Education, Human Resources, Culture, and the High Quality of Life

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to promote health, science and technology, education, human resources, cultural heritage, and the high quality of life, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Ensure access to adequate and affordable healthcare, medical services, as well as accessibility to safe, non-counterfeit, affordable, and effective medication.
- b. Enhance collaboration in the fields of technology transfer, science and technology research and development, exchange of scientists, and commercialization with the active participation of the private sector and relevant international organizations.
- c. Establish and strengthen international networks of scientific and technological institutions, as well as networking in various levels of institutions of higher learning.
- d. Strengthen collaboration with other regional and international educational organizations to enhance the quality and adaptability of education, and to achieve universal access on primary education.
- e. Continue existing efforts to promote regional mobility and mutual recognition of professional credentials, talents, and skills development.
- f. Promote fair and appropriate employment protection for payment of wages, and adequate access to decent working and living conditions for migrant workers, who may be victims of discrimination, abuse, exploitation, violence, with adequate access to the legal and judicial system of the receiving states, without undermining the laws, regulations, and policies of the receiving states.

C. SOCIO-CULTURAL COOPERATION

1. Disaster Management

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to promote disaster-resilient nations and safer communities, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Promote partnership with relevant stakeholders through established ASEAN mechanisms, including local communities, non-governmental organizations, civil society organizations, and private enterprises, as well as strengthen cooperation with the United Nations and relevant international agencies.
- b. Strengthen efforts to address climate change adaptation needs, particularly by forging support for capacity-building, to ensure disaster and climate resiliency of ecosystems and communities.
- c. Enhance public awareness and promote public participation in programs related to disaster risk reduction and emergency response in order to promote community resilience to disasters.
- d. Enhance civil-military coordination in providing effective and timely response to major natural disasters and enhance cooperation among ASEAN militaries in Humanitarian Assistance and Disaster Relief (HADR) through the familiarization with each other's model of operation as well as identified areas for improvement in HADR capacity-building and improved military-to-military and civilian-military communication and coordination.
- e. Facilitate regional cooperation on disaster risk reduction programs particularly, but not limited to, the conduct and institutionalization of regional disaster risk assessment, early warning, and monitoring.
- f. Strengthen cooperation between the ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on disaster management (AHA Centre) and relevant regional and international organizations and agencies for ensuring prompt and smooth communication in times of disaster as well as enhancing coordination mechanisms to facilitate the flows of support in a timely manner.

2. Sustainable Development, Environment, and Climate Change

Consistent with the purposes and principles of ASEAN basic instruments to promote sustainable development, protection of the region's environment, and sustainability of its natural resources, ASEAN resolves at the global level to:

- a. Ensure a continuous effort towards a balance between economic growth and social development and environmental sustainability in order to reduce and not to create negative impacts to the attainment of the Millennium Development Goals (MDGs).

- g. Promote the conservation and preservation of ASEAN cultural heritage; enhance awareness and understanding of the people and the unique history of the region; and protect the distinctiveness of the ASEAN identity through unity in cultural diversity.
- h. Strengthen ASEAN's commitment in the attainment of the MDGs, such as poverty alleviation, underscoring the importance of better coordination and participation of all key stakeholders, such as public and private sectors, civil societies, and United Nations specialized agencies.

Building on current practice and achievements, we will identify key global issues of common interest and concern, enhance ASEAN coordination and cooperation on these key global issues in relevant multilateral fora and international organizations, such as the United Nations, and raise ASEAN's profile and constructive role in the global stage. We will undertake an assessment of key long-term trends, including the evolution of the global architecture, and develop appropriate adjustment and response strategies to such trends.

We hereby pledge to our peoples our resolve and commitment to bring the ASEAN common platform on global issues into reality by 2022. For this purpose, we task the concerned Ministers to follow-up and implement this Declaration with the coordinating role of the ASEAN Coordinating Council (ACC), supported by the concerned sectoral ASEAN Senior Officials, the Committee of Permanent Representatives (CPR) to ASEAN, and an enhanced ASEAN Secretariat whose capacity will be strengthened to provide effective support in projecting ASEAN's collective undertakings at the global level.

The implementation of this Declaration shall be reported to the ASEAN Summits by the ASEAN Coordinating Council (ACC) taking into account the changing dynamics of the region and the global environment.

Done in Bali, Indonesia, on the Seventeenth of November in the Year Two Thousand and Eleven, in a single original copy, in the English Language.

“ปฏิญญาบาหลีว่าด้วยเรื่องประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก”

เรา หัวหน้ารัฐบาลของประเทศบรูไนฯ กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย เมียนมาร์ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม ซึ่งเป็นประเทศสมาชิกของอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19

ยืนยัน ที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์และหลักการของกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ และกฎหมายระหว่างอื่นๆ ที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นภาคี

ยืนยัน ที่ยึดตามวัตถุประสงค์และหลักการตามปฏิญญาอาเซียน (กรุงเทพฯ 1967) ปฏิญญาว่าด้วยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลาง (กัวลาลัมเปอร์ 1971) สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (บาหลี 1976) ปฏิญญาสมานฉันท์อาเซียน (บาหลี 1976) สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (กรุงเทพฯ 1995) ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน II (บาหลี 2003) และกฎบัตรอาเซียน (สิงคโปร์ 2007)

ตระหนัก ถึงสาระสำคัญของถ้อยแถลงร่วมของผู้นำอาเซียน ว่าด้วยเรื่องประชาคมอาเซียนในประชาคมโลกซึ่งมีการรับรองที่การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 18 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2554 ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

ตระหนัก ถึงยุทธศาสตร์สำคัญของการเชื่อมโยงของอาเซียนในการส่งเสริมการรวมตัวของอาเซียน และการส่งเสริมบทบาทของประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก

ส่งเสริม ความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนกับประเทศคู่เจรจา ในสามเสาของประชาคมอาเซียนภายใต้กรอบอาเซียนบวกหนึ่ง อาเซียนบวกสาม ASEAN Regional Forum และการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก รวมทั้งกลไกต่างๆ ของอาเซียน โดยยึดความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน

ตระหนัก ถึงประเด็นที่มีความซับซ้อน หลากหลาย และข้ามชาติ รวมทั้งอุปสรรค และโอกาส ที่จะต้องอาเซียนความร่วมมือและการประสานงานทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ

ตระหนัก ถึงความร่วมมือของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนในประเด็นระหว่างประเทศ เพื่อเป็นฐานในการกำหนดท่าทีร่วมกันของประเด็นท้าทายของโลก **ให้ความสำคัญ** ในการส่งเสริมความร่วมมือต่อประเด็นที่อยู่ในความสนใจระหว่างประเทศ และองค์การสหประชาชาติ ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ และกฎหมายภายในของประชาคมอาเซียน

ย้ำ ถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือที่เป็นหุ้นส่วนระหว่างอาเซียนกับองค์การสหประชาชาติ

ตระหนัก ถึงการนำวิสัยทัศน์และความร่วมมือของอาเซียนมาปรับกับท่าทีต่อประเด็นระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน รวมทั้งส่งเสริมและคงไว้ซึ่งความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน และบทบาทในการส่งเสริมสถาปัตยกรรมของภูมิภาค

ในการนี้ เพื่อรับ :

ท่าที่ร่วมของอาเซียนต่อประเด็นระหว่างประเทศ ในด้านต่างๆ ดังนี้

- การส่งเสริมท่าที่ร่วมของอาเซียนต่อประเด็นระหว่างประเทศที่เป็นเอกภาพ และเข้มแข็ง เพื่อส่งเสริมเสียงของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมศักยภาพของอาเซียนในการร่วมมือและรับมือกับประเด็นระหว่างประเทศ ที่จะเป็นโยบายต่อประเทศและประชากรของอาเซียน
- เสริมสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นองค์กรนิติธรรม โดยมีกฎบัตรอาเซียนเป็นพื้นฐานและบรรทัดฐานของอาเซียน
- ส่งเสริมศักยภาพของสำนักเลขาธิการอาเซียนในการสนับสนุนวิสัยทัศน์ และพัฒนาประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก บนพื้นฐานของลักษณะต่างๆ ข้างต้น ร่วมกับประสบการณ์ของอาเซียน เราพร้อมที่จะร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ โดยไม่ได้จำกัดเฉพาะในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ประเด็นที่เกี่ยวกับการสร้างสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพอาเซียน พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาระดับโลกให้สอดคล้องกับหลักการของอาเซียนในการคงไว้ และส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพ รวมทั้งการส่งเสริมค่านิยมในการรักษาสันติภาพ

- a. เคารพหลักเอกภาพ อำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียม บูรณภาพ การไม่แทรกแซงและอัตลักษณ์ของแต่ละชาติ
- b. เคารพกลไกรงข้อพิพาทให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
- c. ต่อต้านความขัดแย้ง และการใช้กำลังที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ
- d. ส่งเสริมวัฒนธรรมการรักษาสันติภาพ เคารพความหลากหลาย ส่งเสริมสันติสุข และเข้าใจความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ
- e. ส่งเสริมข้อริเริ่มในการสร้าง Global Movement of the Moderates รวมทั้งการรักษาสันติภาพและความมั่นคง

- f. ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีส่วนร่วมในการรักษาสันติภาพ และสร้างสันติภาพหลังเหตุการณ์ความขัดแย้ง ตามความพร้อมของแต่ละประเทศสมาชิก
- g. ตอบสนองต่ออาชญากรรมข้ามชาติ ภัย และปัญหาพรมแดน อย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับพื้นฐานในการสร้างสันติภาพ
- h. ส่งเสริมความร่วมมือทางทะเล รวมทั้งการต่อต้านโจรสลัด และการลักขโมยเรือ
- i. ส่งเสริมความสงบ ความปลอดภัย และการลาดตระเวนระหว่างประเทศ ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ
- j. ขยายความร่วมมือในการต่อต้านทุจริต ให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในและกฎหมายระหว่างประเทศ ในด้าน asset recovery และ denying safe haven ต่อผู้ที่มีฐานความผิดในด้านการทุจริตสาธารณะ
- k. ส่งเสริมการไม่แพร่ขยายและผลิตอาวุธทำลายล้างสูง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานนิวเคลียร์โดยสันติ
- l. สนับสนุนการสร้างเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในระดับภูมิภาค และปลอดจากอาวุธทำลายล้างสูงอื่นๆ สอดคล้องกับกฎหมายภายในและระหว่างประเทศ
- m. ร่วมมือกับประเทศที่มีอาวุธนิวเคลียร์เพื่อหาข้อยุติต่อประเด็นที่ยังค้าง รวมทั้งลงนามในพิธีสารแนบท้ายสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- n. พัฒนาความร่วมมือของอาเซียนในการพัฒนาระบบความปลอดภัยของนิวเคลียร์ ร่วมกับ IAEA และหุ้นส่วนอื่น รวมทั้งส่งเสริมมาตรฐานความปลอดภัย และความมั่นคงของ IAEA ให้สอดคล้องกับการใช้พลังงานนิวเคลียร์ของพลเรือน
- o. สนับสนุนการลดช่องว่างการพัฒนาในภูมิภาค เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาคและโลกในภาพรวม
- p. ส่งเสริมความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้าย ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้ายและกฎหมายภายในของประเทศสมาชิกอาเซียน

2. การพัฒนาทางการเมือง

อาเซียนพร้อมที่จะส่งเสริมรักษาสันติภาพ ประชาธิปไตย และสังคมสันติสุข บนพื้นฐานของกฎระเบียบของอาเซียน อาเซียนพร้อมจะรับมือกับประเด็นของโลก ดังนี้

- a. ยึดหลักนิติธรรม ธรรมาภิบาล และหลักประชาธิปไตย และรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญ
- b. ส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพ รวมทั้งส่งเสริมความยุติธรรมของสังคม

B. ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

อาเซียนพร้อมที่จะส่งเสริมความร่วมมือในเศรษฐกิจโลกบนพื้นฐานของหลักการของอาเซียน และการดำเนินการของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1. การบูรณาการทางเศรษฐกิจ

- a. ส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนในการริเริ่มทางด้านเศรษฐกิจของภูมิภาคและโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาค
- b. ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยเฉพาะด้านการค้าและการลงทุนทั้งในระดับภูมิภาคและโลก สอดคล้องกับกรอบความร่วมมือที่เป็นหุ้นส่วนของอาเซียน
- c. ส่งเสริมศักยภาพของอาเซียนในการเป็นห่วงโซ่อุปทานระดับโลก ที่มีความเข้มแข็ง
- d. ปรับตัวกับการผลิตและกระจายสินค้าตามหลักปฏิบัติระหว่างประเทศ
- e. ขยายความร่วมมือในการปรับทำที่ร่วมในประเด็นที่อยู่ในความสนใจของภูมิภาคและระหว่างประเทศ

2. ความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

อาเซียนจะส่งเสริมความร่วมมือในระดับโลกเพื่อส่งเสริมความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ดังนี้

- a. ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงินให้สอดคล้องกับนโยบายเศรษฐกิจมหภาคในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ
- b. เสริมสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจมหภาค และส่งเสริมความร่วมมือด้านการเงินในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ
- c. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการป้องกันวิกฤตเศรษฐกิจ และการเงิน รวมทั้งการเข้าร่วม G-20 ของอาเซียน
- d. ส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิรูปสถาบันการเงินระหว่างประเทศ

3. การพัฒนาเศรษฐกิจ

อาเซียนจะส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของอาเซียนในเวทีโลก ดังนี้

- a. เสริมสร้างความร่วมมือการส่งเสริมพลวัตและการเติบโตทางเศรษฐกิจกับองค์การระหว่างประเทศ
- b. ส่งเสริมการดำเนินงานตามข้อตกลงระหว่างประเทศด้านการพัฒนาและการพัฒนาทางการเงิน

- c. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่มีเสถียรภาพตามกรอบการพัฒนาเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันของอาเซียน
- d. ส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยี และตลาดทางการเงินโดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับกองทุนทางการเงินระหว่างประเทศผ่านโครงการของภูมิภาคเกี่ยวกับธุรกิจขนาดเล็กและกลาง
- e. ขยายความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคให้สอดคล้องกับการบูรณาการทางเศรษฐกิจของภูมิภาค
- f. ส่งเสริมความมั่นคงทางอาหารและพลังงานในระดับภูมิภาคและโลก
- g. ขยายการผลิตและการลงทุนของภาคการเกษตร และส่งเสริมความร่วมมือในด้านการวิจัย และพัฒนาโครงการอาหารโลก แห่งสหประชาชาติ องค์การอาหารและการเกษตรโลก และกองทุนการพัฒนาด้านเกษตรระหว่างประเทศ
- h. ส่งเสริมความร่วมมือกับประชาคมโลกในการส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงและเสถียรภาพด้านพลังงาน การวิจัยและการพัฒนา การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ การใช้พลังงาน และเทคโนโลยีทางสิ่งแวดล้อม

C. ความร่วมมือทางสังคมและวัฒนธรรม

1. การบริหารจัดการภัยพิบัติ

อาเซียนพร้อมที่จะส่งเสริมความร่วมมือในการบรรเทาภัยพิบัติ และการสร้างชุมชนเข้มแข็งในเวทีระดับโลก ดังนี้

- a. ส่งเสริมความร่วมมือที่เป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านกลไกของอาเซียน และชุมชนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจ รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- b. ตระหนักถึงความต้องการในด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยเฉพาะการส่งเสริมศักยภาพในการรับมือกับภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศและชุมชน
- c. ส่งเสริมความตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมของสาธารณะต่อโครงการที่เกี่ยวกับการลดความเสี่ยงของภัยพิบัติ
- d. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างทหารกับพลเรือน ในด้านการบรรเทาภัยพิบัติทางธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างทหารของอาเซียนตามกรอบการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพ และความร่วมมือด้านการสื่อสารระหว่างทหารกับทหารและพลเรือนกับทหาร
- e. ประสานความร่วมมือของภูมิภาคด้านการลดความเสี่ยงของภัยพิบัติและจัดทำแบบประเมินของการลดภัยพิบัติ การเตือนภัย และการติดตามผล
- f. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างศูนย์ประสานงานความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมของอาเซียนกับองค์กรระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือที่ราบรื่นและรวดเร็ว

2. การพัฒนาที่ยั่งยืน สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

- a. ส่งเสริมความสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม รวมทั้งความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบจากการพัฒนาตามเป้าหมายแห่งสหัสวรรษแห่งสหประชาชาติ
- b. สนับสนุนการสรุปข้อตกลงภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและแผนปฏิบัติการบาห์ลี สอดคล้องกับความรับผิดชอบ ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และศักยภาพที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ
- c. ส่งเสริมความร่วมมือในการรักษาและบริหารความยั่งยืนของความหลากหลายทางชีวภาพ ให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
- d. ดำเนินการตามข้อตกลงพหุภาคีและภูมิภาคด้านการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมผ่านความเป็นหุ้นส่วนในระดับทวิภาคี ภูมิภาคและระหว่างประเทศ
- e. ส่งเสริมการลดคาร์บอนและสนับสนุนการริเริ่มเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการลงทุนด้านการวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. สาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

อาเซียนพร้อมที่จะส่งเสริมความร่วมมือด้านสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การศึกษา ทรัพยากรมนุษย์ วัฒนธรรมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเวทีระหว่างประเทศ สอดคล้องกับหลักการของอาเซียน ดังนี้

- a. ส่งเสริมความร่วมมือด้านสาธารณสุข รวมทั้งการเข้าถึงการรักษาพยาบาล
- b. ส่งเสริมความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และการแลกเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ และความร่วมมือระหว่างภาคเอกชน และองค์การระหว่างประเทศ
- c. การเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเครือข่ายสถาบันระดับสูง
- d. ส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา และการบรรลุมาตรฐานสากลของการศึกษาระดับประถมศึกษา

- e. ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงของภูมิภาค และมาตรฐานของการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญในระดับภูมิภาค
- f. ส่งเสริมการจ้างงานที่ยืดหยุ่น และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งเหยื่อที่ถูกละเมิดกรรม และการพัฒนาระบบยุติธรรมของประเทศผู้รับ
- g. ส่งเสริมการรักษาบรรทัดทางวัฒนธรรมของอาเซียน ส่งเสริมความเข้าใจทางประวัติศาสตร์ของอาเซียน และการรักษาอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียน
- h. ส่งเสริมการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายแห่งสหประชาชาติ โดยเฉพาะในการลดความยากจน รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และเอกชน รวมทั้งภาคประชาสังคม และหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ ส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนในการกำหนดท่าทีร่วมของโลกในเวทีพหุภาคีและองค์การระหว่างประเทศ อาทิ องค์การสหประชาชาติ และการส่งเสริมบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก นอกจากนี้ เราจะกำหนดมาตรการในการประเมินผลในระยะยาว ให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมของโลก และการพัฒนายุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

เราขอยืนยันความตั้งใจของประชาชนอาเซียนในการกำหนดท่าทีร่วมของอาเซียนในประเด็นระหว่างประเทศให้เป็นรูปธรรมภายในปี 2565 เราจึงขอมอบหมายรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องให้ติดตามและดำเนินการตามปฏิญญานี้ ร่วมกับคณะมนตรีประสานงานอาเซียน โดยรับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน คณะกรรมการผู้แทนถาวรอาเซียน และสำนักเลขาธิการอาเซียน ซึ่งจะได้รับการเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินการโครงการของอาเซียนในระดับโลก

จะมีการรายงานผลการดำเนินการตามปฏิญญานี้ต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียนผ่านคณะมนตรีประสานงานอาเซียน โดยคำนึงถึงพลวัตของภูมิภาคและโลก 🌐

สรุปปัจจัยที่จะส่งเสริม บทบาทประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก

ไทยกับความคืบหน้า

ของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 (ค.ศ.2015)

โดย : กลุ่มงานนโยบายกรมาอาเซียน

1. เป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

1.1 อาเซียนมีเป้าหมายจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 (ค.ศ. 2015) ที่ประกอบด้วยสามเสาหลัก ได้แก่ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม วิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ **การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง** โดยเมื่อปี 2551 ได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน หรือธรรมนูญอาเซียน เพื่อวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กร และแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Blueprints) ในทั้งสามเสาหลัก ทั้งนี้ เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน คือการสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

1.2 ต่อมาในปี 2553 ไทยได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมโยงในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Connectivity) เพื่อเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) อีกทั้งเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีโลก

1.3 นอกจากการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และมีประชาชนเป็นศูนย์กลางแล้ว อาเซียนยังให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับนอกภูมิภาค โดยมีเป้าหมายที่จะรักษาความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในสถาปัตยกรรมในภูมิภาค และเพิ่มบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก รวมทั้งการมีท่าที่ร่วมกันในเวทีโลกในปี 2565 (ค.ศ. 2022)

2. นโยบายรัฐบาล

จากคำแถลงนโยบายรัฐบาลของนายกรัฐมนตรีต่อรัฐสภา **หนึ่งในจุดมุ่งหมายของนโยบายรัฐบาล คือ “เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างสมบูรณ์ โดยสร้างความพร้อมและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และการเมืองและความมั่นคง”** โดยนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรกยังรวมถึงการเร่งดำเนินการตามข้อผูกพันในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง ตลอดจนการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งภายในและภายนอกภูมิภาค นอกจากนี้ ยังมีนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคมอีกหลายประการเพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

3. กลไกสำคัญระดับชาติ

3.1 คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน เป็นกลไกตัดสินใจและประสานงานระดับนโยบาย เพื่อบูรณาการการดำเนินการของหน่วยงานไทยและเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 อย่างเป็นทางการและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ได้มีการจัดตั้ง**คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน**ในอาเซียน เพื่อประสานงานและติดตามให้มีการดำเนินการตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของไทย และ **คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์** เพื่อบูรณาการงานการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจและการสร้างความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนแก่ทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อให้ประชาชนไทยมีส่วนร่วมกับการสร้างประชาคมอาเซียนและสามารถใช้โอกาสจากประชาคมอาเซียนได้อย่างเต็มที่

3.2 คณะกรรมการ/อนุกรรมการสำหรับการดำเนินการตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในแต่ละเสา โดยหน่วยงานที่เป็นผู้ประสานงานหลักของแต่ละเสาเป็นประธาน ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ - เสาการเมืองและความมั่นคง กระทรวงพาณิชย์ - เสาเศรษฐกิจ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ - เสาสังคมและวัฒนธรรม

3.3 สำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นตามข้อ 13 ของกฎบัตรอาเซียน โดยมีกรมาอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ทำหน้าที่ดังกล่าว เพื่อเป็นผู้ประสานงานกลางแห่งชาติในเรื่องการอนุมัติข้อตัดสินใจของอาเซียนและเตรียมการระดับชาติของการประชุมอาเซียน รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียน และเก็บรักษาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาเซียน

4. แนวทางการดำเนินงาน

4.1 การสร้างประชาคมที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015)

4.1.1 ประเด็นความร่วมมือสำคัญที่ไทยผลักดันและมีความเร่งด่วน

- การรวมตัวทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างตลาดและฐานการผลิตเดียว สำหรับประชากร 600 ล้านคนในอาเซียน โดยให้มีการไหลเวียนอย่างเสรีสำหรับสินค้า บริการ การลงทุนและบุคลากรวิชาชีพต่างๆ และมีการไหลเวียนอย่างเสรียิ่งขึ้นสำหรับเงินทุน

- การเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) อาเซียนได้จัดทำแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Master Plan on ASEAN Connectivity) ในปี 2553 เพื่อเป็นกรอบในการร่วมมือในการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันภายใน 3 มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และ ความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยความเชื่อมโยงดังกล่าวจะเน้นอาเซียนในเบื้องต้น และจะเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงไปภูมิภาคต่างๆ อาทิ เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และอื่นๆ ต่อไป

- การบริหารจัดการภัยพิบัติ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 19 ที่ผ่านมามีการลงนามความตกลงเพื่อเริ่มดำเนินการศูนย์ประสานงานอาเซียนเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม หรือ AHA Center ขึ้นที่กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เพื่อทำหน้าที่ประสานความช่วยเหลือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและให้ความช่วยเหลือจากนอกภูมิภาคกรณีเกิดภัยพิบัติ นอกจากนี้ ไทยได้เป็นผู้ริเริ่มให้มีการออกแถลงการณ์ว่าด้วยความร่วมมือในด้านการป้องกันอุทกภัย การลดผลกระทบ การบรรเทา การฟื้นฟู และการบูรณะ (ASEAN Leaders' Statement on Cooperation in Flood Prevention, Mitigation, Relief, Recovery and Rehabilitation) ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่อาเซียนกำหนดความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำและการฟื้นฟูและบูรณะหลังภัยพิบัติอย่างชัดเจน

4.1.2 ประเด็นสำคัญอื่นๆ ได้แก่ ความมั่นคงทางอาหาร ความมั่นคงทางทะเล การปกป้องและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการจัดการกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น โรคระบาด ปัญหาสิ่งแวดล้อม อาชญากรรมข้ามชาติและการก่อการร้าย เป็นต้น

4.2 การสร้างความสัมพันธ์ที่มีพลวัตและผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างอาเซียนกับประเทศภายนอก

4.2.1 การรักษาความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในโครงสร้างสถาปัตยกรรมในภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนเป็นผู้ขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือต่างๆ ในภูมิภาค ได้แก่ ASEAN+1 ASEAN+3 ASEAN Regional Forum (ARF) และ East Asia Summit (EAS) ซึ่งสหรัฐฯ และรัสเซียเข้าร่วมประชุม EAS เป็นครั้งแรกเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554 ทั้งนี้ อาเซียนสามารถผลักดันให้กรอบความร่วมมือต่างๆ เกิดประโยชน์สูงสุดกับอาเซียน ทั้งโดยการดึงประเทศคู่เจรจาเข้ามาสร้างความเชื่อมโยงกับอาเซียน โดยมีโครงการสำคัญ เช่น เส้นทางรถไฟคุนหมิง-สิงคโปร์ และการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกทวายในเมียนมาร์ เป็นต้น นอกจากนี้ ไทยส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) ต่างๆ ที่อาเซียนมีกับ 6 ประเทศคู่เจรจา (จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) โดยระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 19 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554 อาเซียนได้จัดทำ ASEAN Framework for Regional Comprehensive Economic Partnership ซึ่งจะเป็กรอบและหลักการพื้นฐานในการจัดทำ FTA ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา FTA และประเทศอื่นๆ ที่สนใจ เพื่อขยายเขตการค้าเสรีในภูมิภาค

4.2.2 การเพิ่มบทบาทของอาเซียนในเวทีโลก อาเซียนมีส่วนร่วมในการประชุม G20 อย่างต่อเนื่อง และมีการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนกับเลขาธิการสหประชาชาติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้จัดทำความเป็นหุ้นส่วนรอบด้านกับสหประชาชาติ (ASEAN-UN Comprehensive Partnership) โดยส่งเสริมความร่วมมือในประเด็นที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น การปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การบริหารจัดการภัยพิบัติ และการส่งเสริมความมั่นคงทางทะเล เป็นต้น นอกจากนี้ อินโดนีเซียได้กำหนดหัวข้อหลัก (theme) ของการเป็นประธานอาเซียนในปี 2554 ว่า "ASEAN Community in a Global Community of Nations" กล่าวคือ การผลักดันให้อาเซียนมีบทบาทในเวทีโลกมากขึ้น ซึ่งจะถือเป็นเป้าหมายที่สำคัญต่อไปของอาเซียน ภายหลังจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยจะผลักดันให้อาเซียนมีหน้าที่ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวและสอดคล้องกันมากขึ้นในประเด็นที่ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญ

5. การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

5.1 การเตรียมความพร้อมของภาครัฐ โดยกระทรวงการต่างประเทศได้เสนอให้มีการจัดตั้งกลุ่มงานหรือส่วนงานที่รับผิดชอบประเด็นเกี่ยวกับอาเซียนโดยตรง (ASEAN Unit) ในแต่ละหน่วยงาน การพัฒนาศักยภาพข้าราชการทั้งด้านการทำงานในเวทีระหว่างประเทศและทักษะภาษาอังกฤษและภาษาเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกำลังเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กรอบอาเซียนในทั้งสามเสา

5.2 การเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน โดยการสร้างความตระหนักรู้และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน ผ่าน

- กิจกรรมอาเซียนสัญจร กิจกรรมวันอาเซียน โครงการสัมมนาครูต้นแบบสู่ประชาคมอาเซียน ค่ายยุวทูตอาเซียน การจัดทำสื่อเผยแพร่ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ รายการโทรทัศน์ วิทยุสารนิรมย์ของกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้งการจัดสัมมนาและการส่งวิทยากรบรรยาย ซึ่งที่ผ่านมาได้ดำเนินการแล้วปีละกว่า 200 ครั้ง

- เครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา และหลักสูตรอาเซียนศึกษา ภายใต้อำนาจรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ และ

5.3 การเตรียมความพร้อมของภาคเอกชน มีผู้แทนภาคเอกชนในคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ ได้แก่สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานทั้งสามข้างต้น เพื่อพัฒนาศักยภาพของภาคเอกชนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันและสามารถใช้โอกาสจากการเปิดตลาดเสรีอาเซียนได้อย่างเต็มที่ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อลดทอนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อภาคธุรกิจไทย โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม

อาเซียนในภาพรวม

โดย : สุรียา จินดาวงษ์

ภายใต้การเป็นประธานของอินโดนีเซียในปี 2554 ซึ่งเป็นหนึ่งในประเทศผู้ก่อตั้งอาเซียนในปี 2510 ที่กรุงเทพฯ อาเซียนได้พยายามก้าวไปข้างหน้าในเรื่องของการปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียนและแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสา กล่าวคือ **เสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน** อีกทั้งได้พยายามพัฒนาเสาที่สี่ซึ่งเป็นเสาไม่เป็นที่ทางการแต่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าสามเสาแรก เสาสี่ประกอบด้วยหุ้นส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นประชาชนทั่วไป ภาคประชาสังคม ฝ่ายนิติบัญญัติ หรือภาคเอกชน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้อาเซียนสามารถเป็นประชาคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง และมีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

ในเวลาเดียวกัน สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในพัฒนาการความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจของโลก ซึ่งมีผลกระทบต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กอปรกับการที่ประเทศนอกภูมิภาคโดยเฉพาะประเทศที่มีอำนาจต่อรองทางการเมืองและเศรษฐกิจสูง ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐฯ หรือจีน ญี่ปุ่นหรือรัสเซีย อินเดียหรือสหภาพยุโรป ต่างมีความสนใจในภูมิภาคเราและในอาเซียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เรื่องการส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่สร้างสรรค์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคเป็นเรื่องที่มีลำดับความสำคัญสูงขึ้นในอาเซียน โดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงยุทธศาสตร์ของอาเซียนที่จะสร้างโครงสร้างสถาปัตยกรรมในภูมิภาคที่มีอาเซียนเป็นศูนย์กลางการที่ประเทศนอกภูมิภาคสนใจอาเซียนมากยิ่งขึ้นเป็นวิวัฒนาการที่มีความต่อเนื่องมา 2-3 ปีแล้ว ตั้งแต่ในช่วง hamburger crisis ซึ่งในช่วงนั้น อาเซียนและภูมิภาคเอเชียได้พิสูจน์แล้วว่าเศรษฐกิจของตนสามารถต้านกับวิกฤติการทางการเงินและเศรษฐกิจ และสามารถเจริญเติบโตและรวมตัวทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่องต่อไป จนกระทั่งอาเซียนได้รับเชิญเข้าร่วมการประชุมสุดยอด G-20 ที่กรุงลอนดอนและได้รับเชิญอย่างต่อเนื่องตลอดมา

ในปี 2554 อาเซียนจึงได้วางยุทธศาสตร์โดยเน้นการดำเนินการใน 3 กลุ่มสำคัญ หรือ clusters of priorities เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นประชาคมอาเซียนในบริบทของสิ่งแวดล้อมที่มีการแข่งขันมากยิ่งขึ้น

Cluster ที่ 1 ที่อาเซียนให้ความสำคัญคือการส่งเสริมความแข็งแกร่งของโครงสร้างภายในของอาเซียน โดยเร่งการปฏิบัติตามกฎบัตรอาเซียนและแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสา ประเด็นสำคัญที่อาเซียนจะต้องพิจารณาคือการปรับปรุงระบบและกลไกอาเซียนเพื่อเผชิญหน้ากับความท้าทายต่าง ๆ ที่มีผลกระทบทางลบต่อความมั่นคงของมนุษย์ของประชาชนอาเซียน ผลสำเร็จของอาเซียนในการเผชิญหน้ากับวิกฤติการทางเศรษฐกิจและการเงินแสดงให้เห็นว่า อาเซียนมีกลไกและระบบที่จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเงินและเศรษฐกิจในระดับหนึ่งแล้ว ซึ่งส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้ความดูแลของระบบ Financial Monitoring Office ที่สิงคโปร์ภายในกรอบของอาเซียน +3 โดยมีจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลีเข้าร่วมด้วย แต่ระบบและกลไกความร่วมมือที่อาเซียนยังต้องพัฒนาต่อไป คือ กลไกการประสานงานเพื่อบริหารจัดการภัยพิบัติในภูมิภาค โดยอาเซียนมีความพยายามที่จะให้ศูนย์

อาเซียนว่าด้วย ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance หรือ AHA Centre) สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างจริงจัง อีกภารกิจหนึ่งที่สำคัญของอาเซียน คือ การสร้างกลไกระงับข้อพิพาทในภูมิภาค (Dispute Settlement Mechanism: DSM) ให้สามารถปฏิบัติได้ และมีผลบังคับใช้ควบคู่ไปกับกลไกระงับข้อพิพาทอื่นๆ ที่อาเซียนมีอยู่แล้วภายใต้สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia หรือ TAC) และกลไกระงับข้อพิพาททางด้านเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ อาเซียนกำลังเร่งการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) โดยเริ่มสร้างปฏิสัมพันธ์กับประเทศคู่เจรจาสำคัญ เช่น จีนและญี่ปุ่น ซึ่งได้มีการหารือเรื่องโครงการภายใต้แผนแม่บทครั้งแรกในปี 2554 อีกทั้งได้มีการวางยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริมแนวความคิดเรื่อง Connectivity Beyond ASEAN หรือการเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่นๆ โดยอาจเริ่มจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและเอเชียใต้ ซึ่งต่างเป็นตลาดสำคัญของอาเซียน ทั้งนี้ การเชื่อมโยงในอาเซียนและกับภูมิภาคอื่นจะต้องเกื้อกูลโครงการความเชื่อมโยงในระดับอนุภูมิภาคเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นในกรอบของ East - West Economic Corridor หรือ North-South Economic Corridor

การส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่นๆ (ASEAN Connectivity และ Beyond ASEAN) ที่จะช่วยอาเซียนในการ

ดำเนินนโยบายใน Cluster ที่ 2 กล่าวคือ การสร้างโครงสร้างสถาปัตยกรรมในภูมิภาคที่มีอาเซียนอยู่เป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ เพื่อสร้างกรอบในการบริหารความสัมพันธ์กับประเทศนอกภูมิภาคที่ประสงค์จะมีความร่วมมือกับอาเซียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการนี้ วิวัฒนาการที่สำคัญที่สุดคือการที่อาเซียนประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้สหรัฐฯ และรัสเซียเข้าร่วมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit หรือ EAS) ซึ่งประธานาธิบดีสหรัฐฯ และผู้นำรัสเซียจะเข้าร่วมการประชุม EAS ในปลายปี 2554 เป็นครั้งแรก

การที่ 2 ประเทศสำคัญนี้เข้าร่วม EAS ซึ่งมีอาเซียน จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดียอยู่แล้ว จะช่วยเพิ่มพูนความสำคัญของ EAS ซึ่งรวมแล้วมี GDP มากกว่าครึ่งหนึ่งของโลก และสะท้อนถึงการที่ประเทศสำคัญต่างๆ ยอมรับความเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก คำถามที่หลายประเทศสนใจคือ การที่ EAS ขยายตัวจนมี 18 ประเทศ ซึ่งรวมถึง 3 ใน 5 ของประเทศสมาชิกถาวรในคณะมนตรีความมั่นคงของสหประชาชาติ และ 8 ใน 20 ของสมาชิก G-20 จะสามารถเผชิญหน้ากับความท้าทายทางความมั่นคงและเศรษฐกิจของภูมิภาคและโลกได้หรือไม่อย่างไร

ในยุคโลกาภิวัตน์ พัฒนาการในภูมิภาคกับพัฒนาการในเวทีโลกมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน อาเซียนจึงได้พยายามมองไปข้างหน้าและกำหนด Cluster ที่ 3 ให้เป็นเรื่องของการกำหนดบทบาทของประชาคมอาเซียนในประชาคมโลก โดยตั้งเป้าหมายว่าอาเซียนน่าจะสามารถมีท่าทีและนโยบายร่วมกันในระดับโลก

(global issues) ที่สำคัญและมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้ภายในปี 2565 หรือ 7 ปี หลังจากเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ความจริงในปัจจุบัน อาเซียนก็มีท่าที่ร่วมในหลายเรื่อง อีกทั้งได้เคยกล่าวถ้อยแถลงในนามของอาเซียนในเวทีสหประชาชาติ เป็นต้น แต่สิ่งที่อาเซียนจะต้องสามารถทำได้ในปี 2565 คือมีการประสานท่าที่อย่างเป็นระบบและมีบูรณาการในเรื่องสำคัญที่มีผลประโยชน์ร่วมกันมากยิ่งขึ้น ตอนนี้ ไทยเองเป็นผู้ริเริ่มการประสานงานใน global issues สำคัญหลายเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการร่วมมือด้านการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ ซึ่งไทยและอินโดนีเซียได้มีแนวทางความร่วมมือระหว่างศูนย์สันติภาพในอาเซียนในกรอบของการประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนแล้ว อีกทั้งจะเป็นผู้ผลักดันการมีแนวทางร่วมของอาเซียนในเรื่องความมั่นคงทางทะเลภายใต้กรอบของ ASEAN Maritime Forum (AMF) ซึ่งไทยได้เป็นเจ้าภาพในเดือนสิงหาคมปี 2554 ส่วนเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ไทยผลักดันให้เป็นภารกิจสำคัญลำดับต้นๆ ของอาเซียน ซึ่งทั้งอาเซียนและการประชุม ASEAN Regional Forum (ARF) ต่างยอมรับและสนับสนุนข้อริเริ่มของไทยที่จะส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างศูนย์บริหารจัดการภัยพิบัติในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

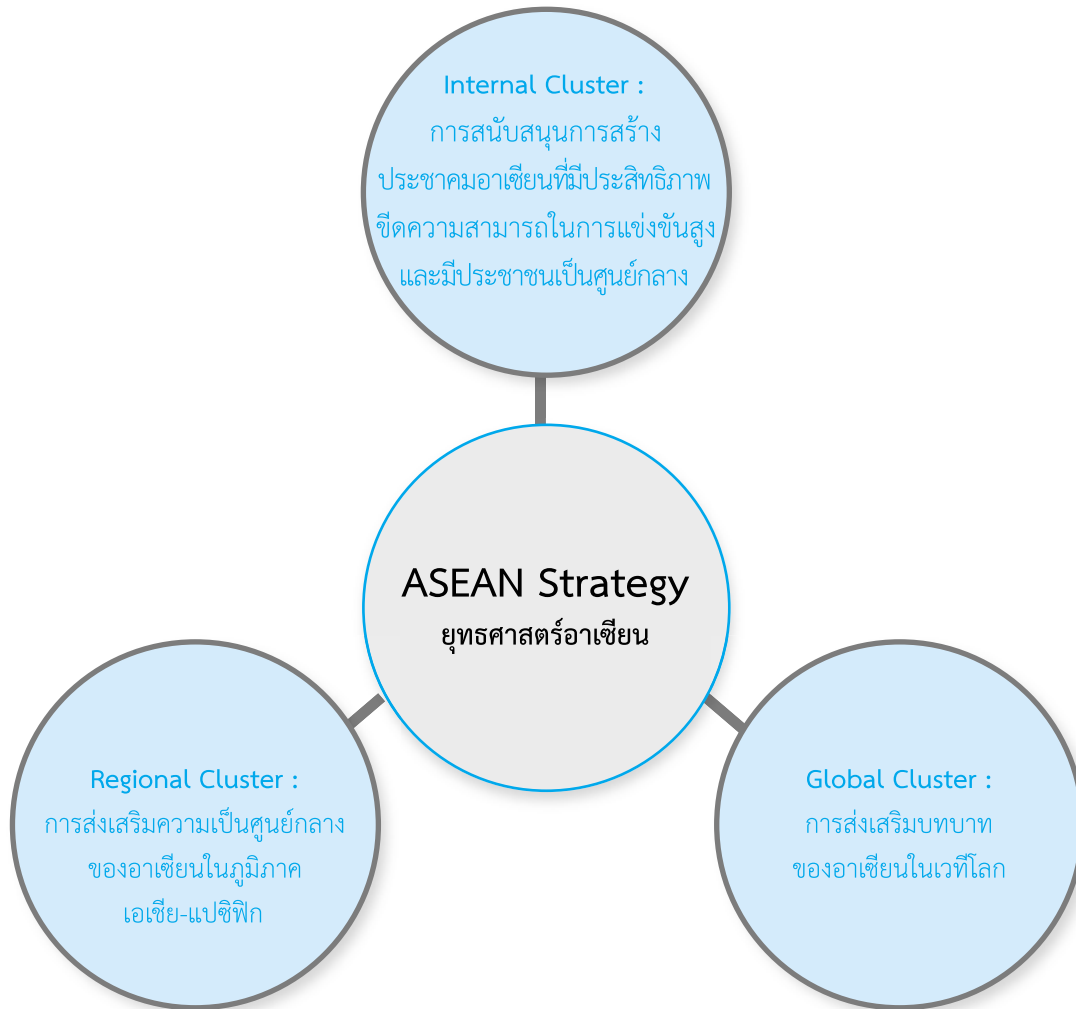
อาเซียนจะไม่ประสบความสำเร็จหากไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ดังนั้น การสร้างความตระหนักรู้ของประชาชนอาเซียน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง ซึ่งต้องดำเนินการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ในวันอาเซียน (8 สิงหาคม) ปี 2554 ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนได้เริ่ม

ชักธงอาเซียนควบคู่กับธงชาติของตนในเมืองหลวงของอาเซียนและในสถานเอกอัครราชทูตของซึ่งกันและกันในประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งจะเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญของการก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ แต่ละประเทศกำลังเร่งการดำเนินการเตรียมความพร้อมของประเทศตนเพื่อรับมือกับการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 กรมอาเซียนเองก็ได้ดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความตระหนักรู้และประสานงานเตรียมความพร้อมของหน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และประชาชนชาวไทยเพื่อรับมือกับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้มีการจัดโครงการสร้างความตระหนักรู้ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด การจัด Workshop เตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐ การผนวกร่องของการเตรียมความพร้อมเป็นประชาคมอาเซียนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับต่อไป การส่งเสริมให้มีหน่วยงานอาเซียนในทุกหน่วยราชการ และการส่งเสริมให้ทุกหน่วยราชการมีแผนยุทธศาสตร์ของตนในเรื่องการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในปี 2558

ประเทศไทยยังมีภารกิจอีกมากมายเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่เราจะเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน จึงหวังว่าประชาชนชาวไทยจะติดตามพัฒนาการของอาเซียน สะสมความรู้ และช่วยเตรียมความพร้อมของตนเอง เพื่อให้ไทยสามารถใช้ประโยชน์จากการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนได้อย่างสูงสุดและมีบทบาทนำและสร้างสรรค์ในอาเซียนเพื่อให้สมกับการที่ไทยเป็นผู้ก่อตั้งอาเซียนเมื่อ 44 ปีที่แล้ว 🇹🇻

ยุทธศาสตร์อาเซียนในสามกลุ่มสำคัญ

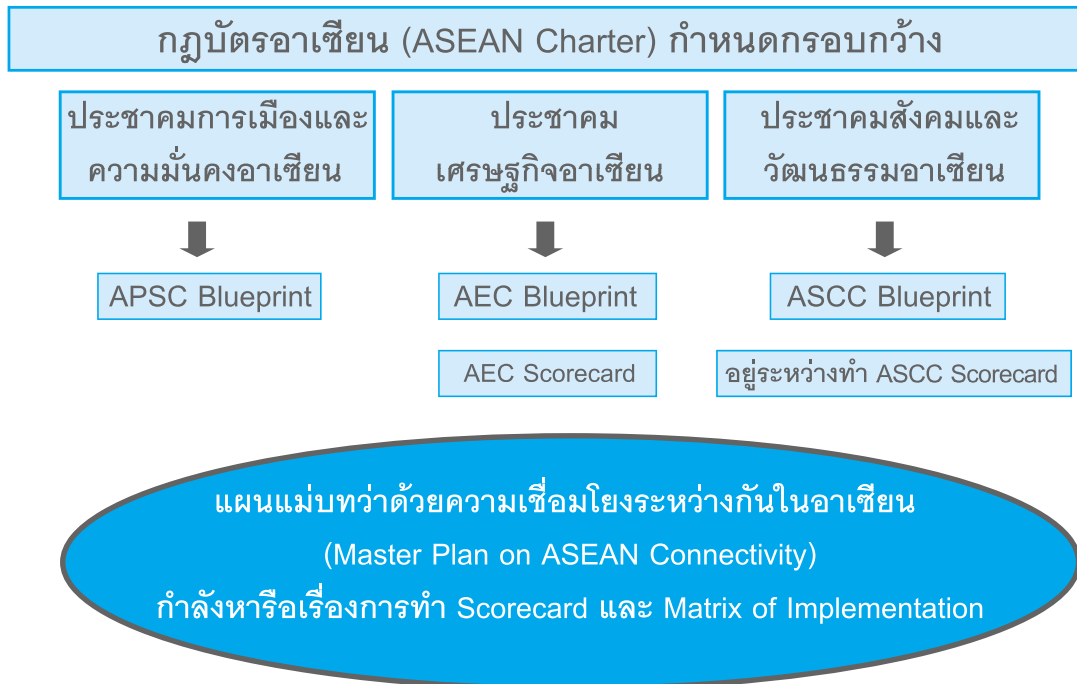

Internal Cluster กลุ่มยุทธศาสตร์ภายในอาเซียน	Regional Cluster กลุ่มยุทธศาสตร์ระดับภูมิภาค	Global Cluster กลุ่มยุทธศาสตร์เวทีโลก
<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมความเชื่อมโยงในอาเซียนและความเชื่อมโยงระหว่างอาเซียนกับภูมิภาคอื่น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน พัฒนาระบบและกลไกเพื่อเผชิญหน้ากับความท้าทายต่างๆ เช่นภัยพิบัติและวิกฤติการทางการเงิน เป็นต้น ปรับปรุงกลไกระงับข้อพิพาทในภูมิภาค 	<ul style="list-style-type: none"> พัฒนาโครงสร้างสถาปัตยกรรมในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกที่มีอาเซียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit หรือ EAS) ให้เป็นเวทีหารือประเด็นด้านยุทธศาสตร์ ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเวทีอาเซียนต่างๆ ที่ดำเนินการด้านความมั่นคง เช่น EAS ARF และ ADMM Plus 	<ul style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้อาเซียนมีท่าทีและนโยบายร่วมในเวทีโลก เช่น สหประชาชาติ และ G-20 พัฒนาความร่วมมือของอาเซียนในประเด็นระหว่างประเทศต่างๆ ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่นการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ การบริหารจัดการภัยพิบัติและความมั่นคงทางทะเล ศึกษาแนวโน้มพัฒนาการของโลกในเรื่องต่างๆ ที่มีผลกระทบต่ออาเซียน

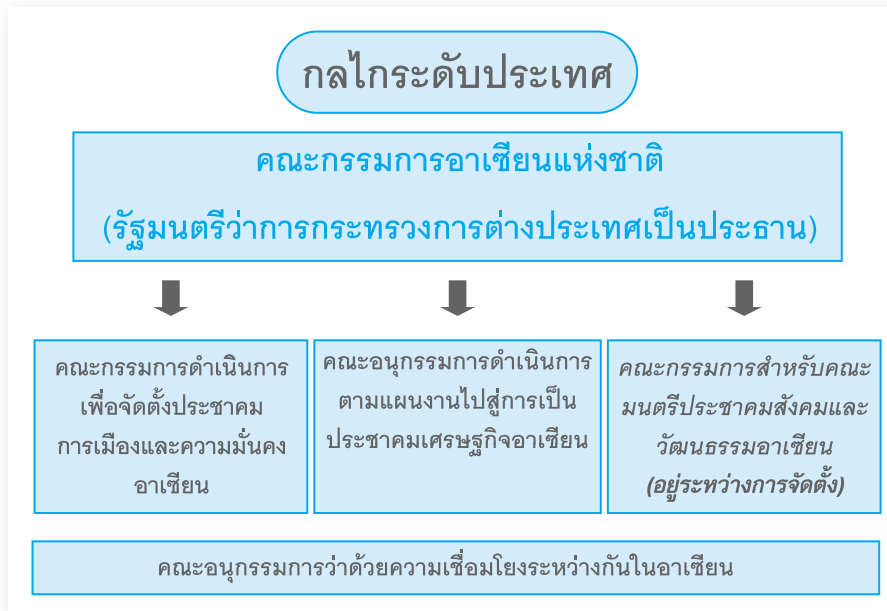
กลไกระดับอาเซียน

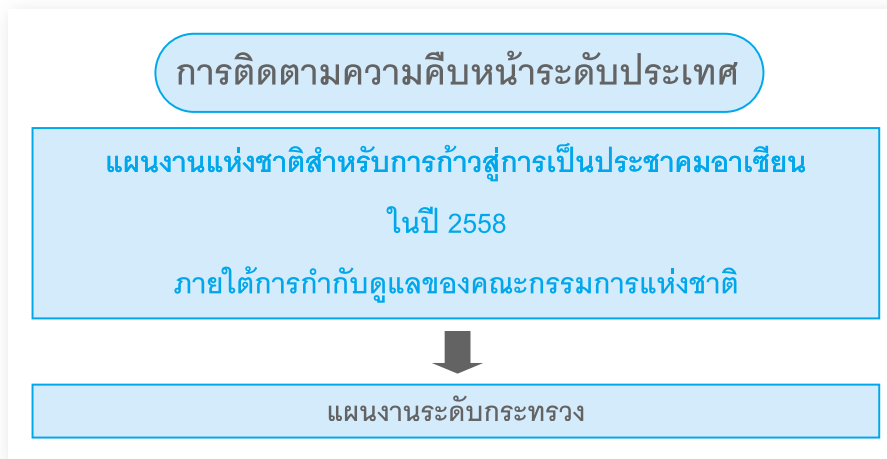
การติดตามความคืบหน้าระดับอาเซียน

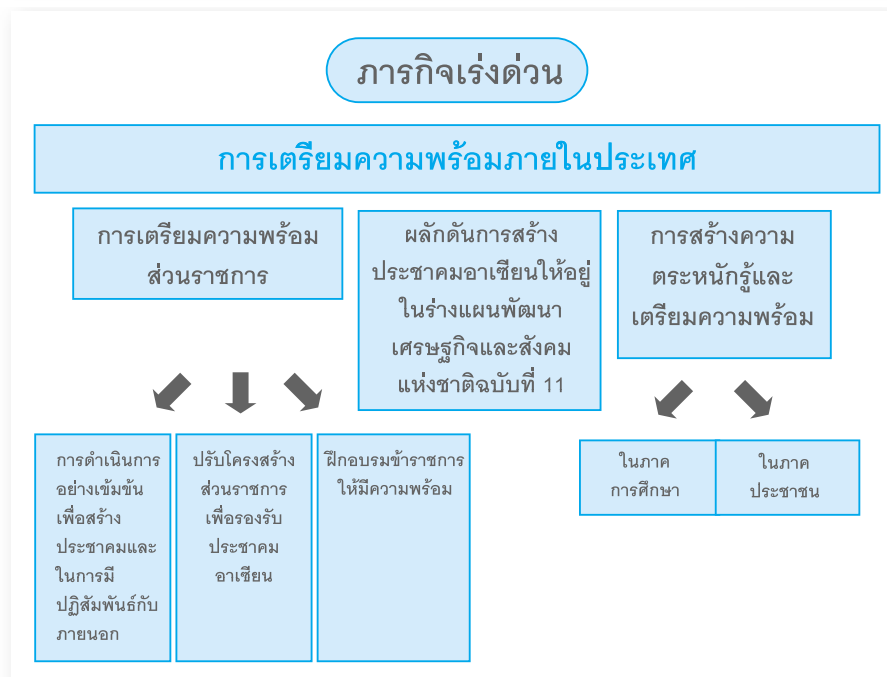
กลไกระดับประเทศ

การติดตามความคืบหน้าระดับประเทศ

ภารกิจเร่งด่วน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - APSC)

โดย : กองอาเซียน 1

1. ภาพรวม

• ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนเป็นกลไกสืบเนื่องจาก Bali Concord II (ซึ่งเดิมทีกลไกใช้คำว่า ASEAN Security Community) แต่ได้รับการก่อตั้งเป็นทางการภายหลัง จากที่กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ในเดือนธันวาคม 2551 แม้ว่าประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนไม่เน้นการมีนโยบายต่างประเทศและความมั่นคงร่วมกัน อีกทั้งไม่ได้พยายามที่จะมี convergence criteria เหมือนสหภาพยุโรป แต่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงพยายามที่จะหาจุดยืนร่วมกันในหลายเรื่องเพื่อสร้างฐานที่มั่นคงสำหรับสันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. เป้าหมาย

• ตามเอกสารแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน อาเซียนได้ตกลงที่จะให้ประชาคมการเมืองและความมั่นคง มีเป้าหมายสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 ประชาคมที่มีกติกาและมีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน (A rules-based community of shared values and norms) ซึ่งมี 2 หลักการที่ต้องยึดมั่นควบคู่กันไปซึ่งกันและกัน กล่าวคือ

- 1) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน และ
- 2) การส่งเสริมค่านิยมของประชาคม (Community values)

2.2 ประชาคมที่ทำให้ภูมิภาคมีความเป็นเอกภาพ มีความสงบสุข มีความแข็งแกร่ง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมในทุกมิติ (A cohesive, peaceful and resilient region with shared responsibility for comprehensive security) ซึ่งเป็นความพยายามที่จะส่งเสริมให้อาเซียนพึ่งพาอาศัยกลไกของตนมากขึ้น ในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่างๆ ในภูมิภาค (อีกทั้งเป็นประเด็นที่อินโดนีเซียผลักดันมากที่สุด)

2.3 ประชาคมที่ทำให้เป็นภูมิภาคที่มีพลวัต และมองไปยังโลกภายนอกที่มีการรวมตัวและลักษณะพึ่งพาซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น (A dynamic and outward looking region in an increasingly integrated and interdependent world) ซึ่งสะท้อนถึงการที่อาเซียนยอมรับว่าไม่ควรมุ่งเพียงเรื่องภายใน แต่เน้นการสร้างหุ้นส่วนกับโลกภายนอกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

3. สถานะล่าสุด

• ปัจจุบันเสาการเมืองและความมั่นคงอาเซียน มีความคืบหน้าในการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสานท่าทีมากยิ่งขึ้น ในเรื่องที่มีนัยทางนโยบายและการเมืองของภูมิภาคโดยการดำเนินการขับเคลื่อนเสาการเมืองและความมั่นคงอาเซียน จัดตั้งโดยคณะกรรมการประชาคมการเมืองและความมั่นคง ซึ่งประชุมปีละ 2 ครั้งเป็นอย่างน้อย

• ประเด็นที่ประชาคมฯ ให้ความสำคัญใน 1-2 ปี ที่ผ่านมาก็คือการส่งเสริมให้กลไกอาเซียนต่างๆ กล่าวคือ Sectoral Bodies เน้นการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาของ Cross-Cutting Issues ซึ่งเป็นประเด็นที่คาบเกี่ยวกับกลไกต่างๆ ในการนี้ ตัวอย่างสำคัญที่ประชาคมฯ กำลังพิจารณาอย่างต่อเนื่องคือ ความเสี่ยงของการส่งเสริมเชื่อมโยงในภูมิภาคหรือ inherent risks of enhanced ASEAN connectivity ซึ่งรวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติ และผลกระทบทางด้านลบต่างๆ เช่น ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาสาธารณสุข ซึ่งเป็น Non-Traditional Security Issues แบบหนึ่ง

4. บทบาทของไทยในด้านการเมืองและความมั่นคง

- เร่งให้กฎบัตรอาเซียนมีผลบังคับใช้ในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียน (ธันวาคม 2551)
- จัดตั้งและผลักดันการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights- AICHR)
- รับรองและผลักดันการปฏิบัติตามแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
- ส่งเสริมให้คณะมนตรีของประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนมีผลงานเป็นรูปธรรม เช่น การส่งเสริมความร่วมมือด้านการรักษาสันติภาพในภูมิภาค

- ยกระดับบทบาทของรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนในด้านการจัดการภัยพิบัติ และความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในการแก้ไข Non-Traditional Security Threats
- ผลักดันให้สหรัฐฯ เข้าเป็นภาคีสันติสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia- TAC)
- ผลักดันให้เขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone- SEANWFZ) มีบทบาทมากยิ่งขึ้นในเวทีระหว่างประเทศ และสร้างเสถียรภาพในอาเซียน
- ส่งเสริมให้อาเซียนเป็นเขตปลอดอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง
- ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสด้านนโยบายและข้อมูลทางทหารในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ส่งเสริมมาตรการสร้างความไว้วางใจ (Confidence Building Measures- CBMs) และการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) ในกรอบการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum- ARF)
- ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการอาเซียน

5. ประเด็นที่มีความสำคัญลำดับต้น ของไทยในการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคง

- ส่งเสริมค่านิยมของประชาธิปไตย ธรรมภิบาล และหลักการนิติธรรมในอาเซียน โดยมุ่งเน้นประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้ง
- ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคประชาสังคมในงานของประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยใช้หัวข้อการหารือเป็นตัวตั้งในการเจ็ญองค์รที่มีโซ่ของรัฐบาล ในการแก้ไขปัญห Non-Traditional Threats เช่น เรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติ อาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การค้ายาเสพติดและการค้ามนุษย์ เป็นต้น และมุ่งดำเนินภารกิจทางมนุษยธรรมมากกว่าด้านการเมือง
- ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสมากขึ้นระหว่างฝ่ายกลาโหมอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่อง Arms Modernization และการส่งผู้สังเกตการณ์ในการซ้อมรบ ควรมีความร่วมมือกันให้มากยิ่งขึ้นในเรื่องการบริหารจัดการภัยพิบัติและการปฏิบัติการรักษาสันติภาพ
- ส่งเสริมความร่วมมือของอาเซียนในการแก้ปัญหาร่วมกัน เช่นในเรื่องของ (1) ปฏิบัติการรักษาสันติภาพ (2) การบริหารจัดการภัยพิบัติ โดยเฉพาะการจัดทำระบบและยุทธศาสตร์บูรณาการโดยประสานการทำงานของฝ่ายพลเรือน ฝ่ายกลาโหมอาเซียน และสำนักเลขาธิการอาเซียน และ (3) การส่งเสริมความมั่นคงทางทะเลและการปราบปรามโจรสลัด

6. ปัญหาอุปสรรคและความท้าทาย (Challenges)

- ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่สุดในเสาการเมืองและความมั่นคงอาเซียนคือการสร้างค่านิยมร่วมกัน เนื่องจากความหลากหลายของวัฒนธรรมการเมือง (Political Culture) ของประเทศสมาชิกอาเซียน และการที่แต่ละประเทศยังไม่มุ่งไปสู่การสร้างผลประโยชน์ร่วมกันของประชาคมอย่างชัดเจน ส่วนหนึ่งของปัญหาเกิดจากการที่ระบบสถาบันของอาเซียนที่จะช่วยส่งเสริมค่านิยมอาเซียนยังอ่อนแอ โดยเฉพาะสำนักเลขาธิการอาเซียน
- ความท้าทายสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การที่ยังมีประเด็นที่มีความอ่อนไหวสูงในแต่ละประเทศสมาชิกต่างๆ หรือระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งสร้างข้อจำกัดให้กับการที่อาเซียนจะใช้กลไกของตนได้ การเผชิญหน้าและแก้ไขปัญหาคความท้าทายเหล่านี้ เช่นกรณีที่เกิดกับทุกประเทศ ไม่ประสงค์ที่จะให้อาเซียนมายุ่งเกี่ยวกับปัญหาภายในประเทศ แม้ว่าปัญหาดังกล่าวจะมีนัยหรือผลกระทบในระดับภูมิภาคก็ตาม เช่นเรื่องพัฒนาการในเมียนมาร์ หรือปัญหาหมอกควัน เป็นต้น อีกทั้งไม่ประสงค์ให้อาเซียนมายุ่งเกี่ยวกับปัญหาวิภาคี่โดยเฉพาะปัญหาเขตแดน (ซึ่งในกรณีของข้อขัดแย้งระหว่างสิงคโปร์กับมาเลเซียในปี 2552 ทั้งสองประเทศได้ใช้กลไกของ International Court of Justice (ICJ) มากกว่ากลไกอาเซียนในการแก้ข้อพิพาททางเขตแดน)
- แม้ว่าอาเซียนจะพยายามสร้างหลักการของ ASEAN centrality ในภูมิภาค แต่ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างมหาอำนาจได้สร้างข้อจำกัดให้กับอาเซียนในการที่จะผลักดันให้กลไกต่างๆ ในภูมิภาคเป็น ASEAN agenda ในเรื่องของความมั่นคงในภูมิภาค นอกจากนี้ โดยที่ความมั่นคงในภูมิภาคยังต้องพึ่งพาอาศัยบทบาทของประเทศนอกภูมิภาค ดังนั้น อาเซียนยังจำเป็นต้องสร้างหุ้นส่วนสำคัญกับประเทศนอกภูมิภาค และในบางกรณี ยังต้องใช้วิธีการ Balance of Power เพื่อไม่ให้มหาอำนาจใดมาครอบงำภูมิภาค
- ปัญหาอุปสรรคอีกอันหนึ่งคือการที่ยังไม่มีความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เนื่องจากประเทศต่างๆ ยังอยู่ในสภาพที่ต้องแข่งขันแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างกัน เช่น ในเรื่องการแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล ซึ่งมีส่วนให้เกิดความตึงเครียดมากขึ้นในทะเลจีนใต้ เป็นต้น

โดย : ฉัตรวดี จินดาวงษ์

อาเซียน กับการเป็นเขตปลอด

W EAPONS OF
M ASS
D ESTRUCTION

“ก่อนที่จะเข้าเรื่องการเป็นเขตปลอด WMD ของอาเซียน และเขตปลอด WMD มีความสำคัญอย่างไร เรามาทำความรู้จักกันก่อนว่า WMD คืออะไร”

WMD คือคำเรียกรย่อๆ ของอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง (Weapons of Mass Destruction) ซึ่งประกอบด้วยอาวุธ 3 ประเภท ได้แก่ อาวุธนิวเคลียร์ อาวุธชีวภาพ และอาวุธเคมี เหตุผลที่อาวุธทั้ง 3 ประเภทเหล่านี้ จัดให้เป็น WMD ก็เนื่องมาจากอานุภาพการทำลายล้างชีวิตผู้คนได้จำนวนมากและสามารถสร้างผลกระทบอย่างมากมาย ทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม สภาวะแวดล้อม และจิตวิทยา ด้วยการใช้อาวุธดังกล่าวเพียง 1 ครั้ง และด้วยระดับความรุนแรงและผลกระทบของ WMD ที่มีได้จำกัดเฉพาะบนสมรภูมิรบหรือบุคลากรทางการทหาร แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นสามารถส่งผลกระทบต่อชีวิตพลเรือน สิ่งก่อสร้าง สภาพบ้านเมือง และสภาวะแวดล้อมในวงกว้าง อาวุธเหล่านี้จึงถือเป็นอาวุธที่ร้ายแรงและมีสถานะทางยุทธศาสตร์ที่แตกต่างจากอาวุธตามแบบโดยทั่วไป การสะสมอาวุธเหล่านี้จึงเป็นการสร้างบรรยากาศของความหวาดระแวงระหว่างกันว่าจะมีการใช้อาวุธร้ายแรงพวกนี้ต่อกันหรือไม่ ซึ่งจะเป็นการบั่นทอนความพยายามในการส่งเสริมเสถียรภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ ประชาคมระหว่างประเทศจึง

มีความพยายามที่จะ “จำกัด” และ “กำจัด” อาวุธเหล่านี้ให้หมดสิ้นไป

ในระดับระหว่างประเทศ ได้มีการจัดทำตราสารที่เป็นพื้นฐานหลักเพื่อ “จำกัด” และ “กำจัด” WMD ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ สนธิสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons : NPT) สนธิสัญญาห้ามอาวุธชีวภาพ (Biological Weapons Convention: BWC) และสนธิสัญญาห้ามอาวุธเคมี (Chemical Weapons Convention: CWC) นอกจากนี้ยังมีตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อีกมากมายในเรื่องนี้

กลับมาดูที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ของเรา ประเด็นเกี่ยวกับ WMD เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลดและไม่แพร่ขยายอาวุธ ซึ่งเป็นประเด็นความมั่นคงรูปแบบเดิม (traditional security issue) และจัดว่าเป็นประเด็น “hard security” รวมทั้งมิได้เป็นประเด็นที่เป็นข้อห่วง

กังวลของประเทศในภูมิภาคนี้มากเท่ากับภูมิภาคอื่น จึงได้รับความสนใจมากขึ้น เมื่อเทียบกับประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในอาเซียนโดยตรง อาทิ ปัญหาภัยพิบัติ การโยกย้ายถิ่นฐาน หรืออาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งน่าจะมีสาเหตุมาจากประเทศในอาเซียนไม่เคยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงโดยตรงจากการใช้ WMD กอปรกับปัจจุบันประเทศในอาเซียนมิได้มีความขัดแย้งทางการเมืองที่ลึกซึ้ง และรุนแรงจนส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของภูมิภาคอย่างมีนัยสำคัญ ดังเช่นในภูมิภาคตะวันออกกลาง ทำให้ต้องมีการสะสมอาวุธร้ายแรงเพื่อเป็นการป้องปราม (Deterrence) ระหว่างกัน นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอาเซียนมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือในสาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศในภูมิภาค การรับรู้ถึงภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เกิดจาก WMD จึงมีไม่มากและไม่ชัดเจน และความพยายามในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของประเทศในอาเซียน จึงมุ่งไปที่ประเด็นความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Security Issues) มากกว่า

แม้ว่าภัยคุกคามจาก WMD ต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะไม่เห็นเด่นชัด แต่การดำเนินการในเรื่องนี้ระดับภูมิภาคก็มีใช้จะไม่เสียทีเดียว อันที่จริงแล้วประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้และมีการดำเนินการที่ก้าวหน้า ดังจะเห็นได้จากการจัดทำสนธิสัญญาว่าด้วยเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty on the South East Asia Nuclear Weapons Free Zone) เมื่อปี 2538 และการจัดทำกฎบัตรอาเซียนซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนธันวาคม 2551 โดยระบุในข้อ 1 อย่างชัดเจนว่า เป้าหมายประการหนึ่งของอาเซียนคือ “การรักษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์และปลอดจากอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอื่นๆ”

กฎบัตรอาเซียนที่กำหนดให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์และปลอดจากอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอื่นๆ อาจนำไปสู่คำถามว่า ปัจจุบัน ภูมิภาคของเราเป็นเขตปลอด WMD อย่างแท้จริงแล้วหรือยัง หลักเกณฑ์ที่ง่ายและชัดเจนที่สุดในการตอบคำถามนี้ได้แก่ สถานะการเป็นภาคีตราสารระหว่างประเทศ

ข้างต้นทั้ง 3 ฉบับ ของประเทศในอาเซียน ซึ่งขณะนี้ทุกประเทศในภูมิภาคนี้ได้เข้าเป็นภาคี NPT BWC และ CWC แล้วทั้งหมด เหลือเพียงเมียนมาร์ที่ลงนาม BWC และ CWC แต่ยังมีได้ให้สัตยาบัน ซึ่งหมายความว่าเมียนมาร์ยังมีได้เป็นภาคีของ BWC และ CWC ดังนั้น กลไกตรวจสอบภายใต้อนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับจึงไม่สามารถบังคับใช้กับเมียนมาร์ได้ อย่างไรก็ดี การที่ทุกประเทศในอาเซียนยอมรับและรับรองกฎบัตรอาเซียน ซึ่งระบุเรื่องเขตปลอด WMD อย่างชัดเจนในข้อ 1 ก็แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์และความมุ่งมั่นทางการเมืองของประเทศในอาเซียนที่จะรักษาให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอด WMD ซึ่งทำให้ความเป็นไปได้เกี่ยวกับภัยคุกคามจากการแพร่ขยาย WMD ในอาเซียนมีอยู่น้อยมาก

การดำเนินการที่สำคัญประการหนึ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกฎบัตรอาเซียนในเรื่องเขตปลอด WMD ได้แก่ การส่งเสริมความเป็นสากล (Universalization) ของตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยในปัจจุบันมีเพียง NPT เท่านั้นที่มีความเป็นสากลในภูมิภาค ซึ่งหมายความว่าทุกประเทศต้องจัดทำความตกลงพิทักษ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์ (Comprehensive Safe-

guards Agreement) กับทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency : IAEA) เพื่อเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบว่า กิจกรรมทางนิวเคลียร์ที่แต่ละประเทศดำเนินจะไม่ถูกดัดแปลงไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางการทหาร สำหรับ BWC และ CWC นั้น ยังขาดเมียนมาร์ที่ยังมิได้เป็นภาคีอย่างสมบูรณ์ตามที่กล่าวไว้ข้างต้น อย่างไรก็ดี นอกจากตราสารระหว่างประเทศ

ทั้ง 3 ฉบับข้างต้นแล้ว ปัจจุบันยังมีตราสารอีก 2 ฉบับที่สำคัญได้แก่ สนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty: CTBT) และพิธีสารเพิ่มเติมแนบท้ายความตกลงที่ทักซ์ความปลอดภัยทางนิวเคลียร์กับ IAEA (Additional Protocol to Safeguards Agreement)

ซึ่งกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้ IAEA สามารถเข้ามาตรวจสอบกิจกรรมทางนิวเคลียร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สำหรับ CTBT และ Additional Protocol นั้น ยังมีบางประเทศในอาเซียนยังมิได้ให้สัตยาบันหรือยังมิได้จัดทำ รวมทั้งไทย

ตารางแสดงสถานะการจัดทำและการเป็นภาคีตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ WMD

Country	NPT	BWC	CWC	CTBT	Additional Protocol
บรูไน	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน	ยังไม่ได้จัดทำ
กัมพูชา	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ยังไม่ได้จัดทำ
อินโดนีเซีย	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 29 กันยายน 2543
ลาว	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ยังไม่ได้จัดทำ
มาเลเซีย	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน
เมียนมาร์	ภาคี	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน	ยังไม่ได้จัดทำ
ฟิลิปปินส์	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 26 กุมภาพันธ์ 2553
สิงคโปร์	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 31 มีนาคม 2551
ไทย	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน
เวียดนาม	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ภาคี	ลงนามแต่ ยังมิให้สัตยาบัน

ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ WMD มักจะมีกลไกการตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคี (verification) โดยให้องค์การที่มีความเชี่ยวชาญทางเทคนิคในเรื่องนั้นๆ เป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งในส่วนของอาวุธนิวเคลียร์ นอกจากจะมี IAEA เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีของ NPT แล้ว ยังมีคณะกรรมการเตรียมการสำหรับองค์การสนธิสัญญาว่าด้วยการห้ามทดลองอาวุธนิวเคลียร์โดยสมบูรณ์ (Preparatory

Commission for the Comprehensive Nuclear Test Ban Treaty Organization: CTBTO PrepCom) เพื่อเฝ้าระวังและตรวจจับการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ทั่วโลกและในกรณีของอาวุธเคมี ก็ได้มีการจัดตั้งองค์การห้ามอาวุธเคมี (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons: OPCW) เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพันธกรณีของ CWC สำหรับอาวุธชีวภาพนั้น แม้ว่าจะยังไม่มีหน่วยงานเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตาม BWC ดังเช่น กรณี

ของอาวุธนิวเคลียร์และอาวุธเคมี แต่ก็มีการจัดตั้งหน่วยสนับสนุนการปฏิบัติตามพันธกรณี (Implementation Support Unit) และมีการจัดทำรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ BWC ของรัฐภาคี เพื่อเป็นมาตรการสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ดังนั้น ความเป็นสากลของตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จะช่วยส่งเสริมเป้าหมายการเป็นเขตปลอด WMD ของอาเซียนได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

บางคนอาจมีคำถามในใจว่า การเป็นเขตปลอด WMD มีความสำคัญอย่างไรกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในเมื่อภัยคุกคามจาก WMD ในภูมิภาคนี้ยังไม่เห็นเด่นชัด ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น WMD มีสถานะเชิงยุทธศาสตร์ต่างจากอาวุธตามแบบโดยทั่วไป ดังนั้น การไม่มีหรือการปลดจาก WMD ในภูมิภาค จึงเป็นมาตรการสร้างความไว้วางใจที่สำคัญระหว่างประเทศในภูมิภาค และกับประเทศนอกภูมิภาค ซึ่งช่วยส่งเสริมเสถียรภาพและความมั่นคงของภูมิภาคในภาพรวม และเพื่อให้เห็นประเด็นในเรื่องนี้ชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอยกตัวอย่างภูมิภาคอื่นที่ไม่เป็นเขตปลอด WMD ได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเกาหลีเหนือได้ถอนตัวจาก NPT และไม่เป็นภาคีทั้ง BWC และ CWC และตะวันออกกลาง ซึ่งอิสราเอลไม่เป็นภาคีตราสารระหว่างประเทศด้าน WMD ใดๆ เลย กอปรกับอิหร่านก็ยังเป็นที่ต้องสงสัยของหลายประเทศว่าปฏิบัติตามพันธกรณี NPT ด้านการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งข้อสงสัยเกี่ยวกับการมี WMD ในครอบครอง หรือความพยายามแสวงหา WMD ของบางประเทศในทั้งสองภูมิภาคข้างต้น มีส่วนทำให้เพิ่มความตึงเครียดทางการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคอย่าง

เห็นได้ชัด ตามที่เราได้รับทราบจากการรายงานข่าวต่าง ๆ นอกจากนี้ การไม่มีหรือการปลดจาก WMD ในภูมิภาคย่อมหมายถึงโอกาสที่กลุ่มบุคคลไม่พึงประสงค์ โดยเฉพาะกลุ่มผู้ก่อการร้าย จะเข้าถึงอาวุธร้ายแรงเหล่านี้ลดน้อยลงไปได้อย่างมาก

แม้ว่าปัจจุบันโอกาสที่จะมีการใช้ WMD ในการทำสงครามตามแบบจะลดลงมาก แต่ก็ยังปรากฏว่ามีข้อห่วงกังวลของนานาประเทศเกี่ยวกับการแพร่ขยาย WMD อยู่ในโลก และแม้ว่าภัยคุกคามจากการแพร่ขยาย WMD จะอยู่ในภูมิภาคอื่น และอาจมิได้ส่งผลกระทบต่ออาเซียนโดยตรง แต่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ปัจจุบัน ผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของโลกย่อมส่งผลกระทบต่อภูมิภาคของเราไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ดังนั้น การดำเนินการที่สำคัญอีกประการหนึ่งในฐานะที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเขตปลอด WMD ได้แก่ การป้องกันมิให้ภูมิภาคของเราเป็นทางผ่านของวัสดุและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ WMD ไปยังประเทศที่เป็นข้อห่วงกังวลด้านการแพร่ขยายอาวุธหรือกลุ่มบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ และประเทศในอาเซียน โดยเฉพาะประเทศที่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งในภูมิภาค ควรมีมาตรการป้องกันในเรื่องนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงว่าอาเซียนกำลังมีความพยายามที่จะส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาคเพื่อให้การคมนาคมขนส่งในภูมิภาคสะดวกและง่ายดายยิ่งขึ้น เพื่อมิให้ความพยายามในเรื่องนี้กลายเป็นช่องว่างที่นำไปสู่การแพร่ขยาย WMD และเพื่อให้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ บรรลุความเป็นเขตปลอด WMD อย่างแท้จริงและมีความหมาย 🇲🇻

ASEAN Maritime Forum

(AMF)

ครั้งที่ 2

โดย : ภควัฒน์ จันทรังสี

(การประชุมอาเซียนว่าด้วยประเด็นทางทะเล)

เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าทะเลเป็นแหล่งผลประโยชน์มหาศาล โดยเฉพาะการเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ทางทหาร การเป็นเส้นทางคมนาคมค้าขายที่สำคัญ และการนำทรัพยากรที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตในท้องทะเลมาใช้ประโยชน์ จากความสำคัญเหล่านี้ ทำให้แต่ละภูมิภาคบนโลกได้ให้ความสำคัญกับประเด็นทางทะเลมากยิ่งขึ้น ในส่วนของประเทศสมาชิกอาเซียนก็ได้ริเริ่มให้มีเวทีเพื่อหารือด้านประเด็นทางทะเลโดยตรง นำมาสู่การจัดตั้งการประชุม ASEAN Maritime Forum (AMF) ซึ่งได้มีการประชุมครั้งที่ 1 ที่เมืองสุราบายา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนกรกฎาคม 2553 โดยไทยได้เสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AMF ครั้งที่ 2 ในเดือนสิงหาคม 2554

ต่อมาเมื่อวันที่ 17 – 19 สิงหาคม 2554 ประเทศไทย ได้เป็นเจ้าภาพการประชุม AMF ครั้งที่ 2 ณ โรงแรม Sheraton Pattaya Resort จังหวัดชลบุรี โดยมี นางจิตริยา ปันทอง รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธานการประชุมฯ ซึ่งการประชุมฯ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ผลักดันให้อาเซียนมีนโยบายทางทะเลในทิศทางเดียวกัน และส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงทางทะเลให้มากยิ่งขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมจากประเทศสมาชิกอาเซียนทุกประเทศ สำนักเลขาธิการอาเซียน และผู้บรรยายพิเศษจาก Regional Cooperation Agreement on Combating Piracy and Armed Robbery against Ship in Asia (ReCAAP) International Maritime Organization (IMO) United Nations Office

on Drugs and Crime (UNODC) International Fusion Center (IFC) และ Southeast Asian Fisheries Development Centre (SEAFDEC) รวมถึงผู้แทนจากหน่วยงานราชการไทยที่เกี่ยวข้อง อาทิ กองทัพเรือ กรมเจ้าท่า และสภาความมั่นคงแห่งชาติ ฯลฯ รวมประมาณ 80 คน

นางจิตริยา ปันทอง รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ
ประธานการประชุมฯ

แม้ว่าการประชุม AMF จะเป็นเวทีน้องใหม่ในภูมิภาคอาเซียน แต่สำหรับการประชุมครั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนต่างให้ความสำคัญและได้ส่งผู้แทนระดับสูงเข้าร่วมการประชุมฯ โดยการประชุมได้มีการพิจารณา 4 หัวข้อหลักคือ

(1) การส่งเสริมความปลอดภัยของเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาค (Safety and Security of Sea Lines of Communication (SLOC) in the Region)

(2) การส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างศูนย์ข้อมูลทางทะเลในภูมิภาค (An Enhanced Maritime Domain Awareness in the Region)

(3) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ ในทะเล (Exchange of Views in Strengthening Maritime Security and Safety in the Region through developing possible Cooperative Arrangements) และ

(4) การพัฒนากรอบการประชุม AMF ในอนาคต (Review and Future Work of the ASEAN Maritime Forum)

ผลการประชุมของ AMF ครั้งที่ 2 ที่สำคัญคือ ที่ประชุมตระหนักถึงความสำคัญของ

(1) การส่งเสริมการแลกเปลี่ยนการปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศทางทะเล ในการแสวงหาแนวทางเพื่อรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางทะเล เช่น ปัญหาการกระทำอันเป็นโจรสลัด การก่อการร้ายทางทะเล ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการรับมือกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการเชื่อมโยงระหว่างกันใ

อาเซียนเพื่อให้เส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคมีความปลอดภัยสูงสุด

(2) การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างศูนย์ข้อมูลทางทะเลของประเทศสมาชิกและศูนย์ข้อมูลทางทะเลในภูมิภาค เพื่อให้ศูนย์ข้อมูลฯ สามารถเห็นภาพรวมและทราบสถานะความเคลื่อนไหวของเรือในทะเลในภูมิภาค และ

(3) การบังคับใช้กรอบความร่วมมือทางทะเลที่มีอยู่ในอาเซียน เช่น ASEAN Declaration on Cooperation in Search and Rescue of Persons and Vessels in Distress at Sea และร่วมกันพัฒนาแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ เช่น การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางทะเล การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ และการจัดการกับคราบน้ำมัน

นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากกองทัพเรือในการจัดทัศนศึกษาให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ที่เรือหลวงจักรีนฤเบศรและสถานอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล โดยที่เรือหลวงจักรีนฤเบศร กองทัพเรือได้จัดบรรยายสรุปในเรื่องบทบาทของกองทัพเรือต่อ การให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาภัยพิบัติ รวมถึงการนำคณะฯ เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการต่างๆ ภายในเรือฯ หลังจากนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ได้เดินทางไปยังสถานอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล โดยผู้เข้าร่วมประชุมฯ จากประเทศสมาชิกอาเซียนและสำนักเลขาธิการอาเซียน ได้ร่วมกันปล่อยลูกเต่าคืนสู่ท้องทะเล ซึ่งกิจกรรมทั้งสองได้แสดงให้เห็นถึงแสนยานุภาพของกองทัพเรือ และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมทางทะเลต่อนานาชาติ

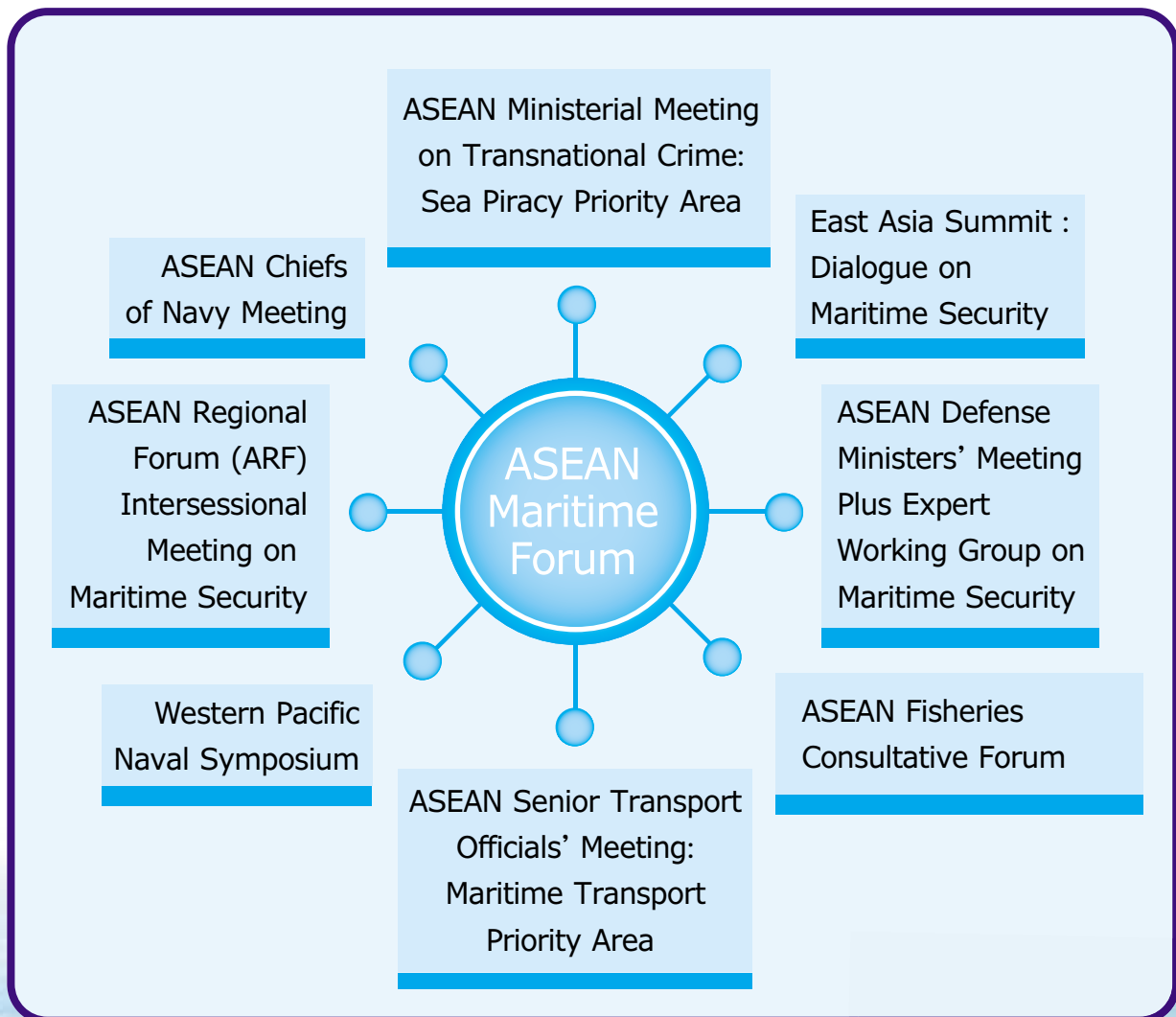

- 1: คณะผู้แทนฯ ผู้เข้าร่วมการประชุมฯ
- 2: ทีมงานกองอาเซียน 1 กรมอาเซียน
- 3: คณะผู้เข้าร่วมการประชุมฯ เยี่ยมชมเรือหลวงจักรีนฤเบศร
- 4: รองปลัดกระทรวงฯ มอของที่ระลีกแก่ น.อ.วคิน สระศรีตา ต้นเรือ เรือหลวงจักรีนฤเบศร
- 5: คณะผู้เข้าร่วมการประชุมฯ เยี่ยมชมสถานอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กองทัพเรือ
- 6: คณะผู้เข้าร่วมการประชุมฯ ร่วมกันปล่อยลูกเต่าคืนสู่ท้องทะเล
- 7: รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมปล่อยลูกเต่าคืนสู่ท้องทะเล
- 8: อธิบดีกรมอาเซียน ร่วมปล่อยลูกเต่าคืนสู่ท้องทะเล

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์สำคัญของเส้นทางการเดินเรือในภูมิภาคและเป็นประเทศที่มีอาณาเขตทางทะเลติดต่อกับ 6 ประเทศด้วยกัน คือ เมียนมาร์ อินเดีย มาเลเซีย เวียดนาม กัมพูชา และอินโดนีเซีย โดยมีช่องแคบมะละกาเป็นเส้นทางการเดินเรือที่สำคัญของภูมิภาคและของโลก ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงความจริงที่ว่า ร้อยละ 90 ของมูลค่าการค้าในโลกรับเป็นการค้าทางทะเล และในจำนวนนี้ ร้อยละ 40 ของการค้าในโลกรับเป็นการค้าผ่านช่องแคบมะละกา การดำเนินนโยบายเพื่อรักษาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทะเลให้มากยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ

ในการนี้ ไทยอยู่ระหว่างการจัดทำยุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2554 – 2559) และดำเนินนโยบายทางทะเลระหว่างประเทศภายใต้กรอบ ASEAN Maritime Forum (AMF) ASEAN Regional Forum (ARF) และ ASEAN Defence Ministers Meeting (ADMM) ซึ่งเป็นเวทีที่ไทยสามารถขยายความร่วมมือทางทะเลกับนานาประเทศ และจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้กับประเทศต่อไป 🇹🇵

กลไกอาเซียนและการประชุมอื่นๆ ในเรื่องประเด็นทางทะเล

สิทธิ

มนุษยชน

เป็นเรื่องต้องใช้เวลา

โดย : ภาณุวัฒน์ ปรีชญานุต

เมื่อ 20 ปีที่แล้ว คงมีน้อยคนที่จะเชื่อว่าการมีองค์กรหรือกลไกเรื่องสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ สืบเนื่องจากการที่หลายประเทศในอาเซียนอาจมีทัศนคติทางการเมืองที่ไม่ได้เอื้ออำนวยให้เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นหลักในการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ในทางตรงข้าม อาจมองว่าเป็นเรื่องที่ทำให้รัฐบาลในประเทศอาเซียนบางประเทศถูกโจมตีจากสังคมภายนอกได้ จนกระทั่งอาเซียนเองไม่ยอมให้ถ้อยคำเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนปรากฏในเอกสารทางการของอาเซียนมาเป็นเวลาหลายปี

การตื่นตัวในเรื่องสิทธิมนุษยชน นอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่นการบรรลุความตกลงด้านสิทธิมนุษยชนในปฏิญญาและแผนปฏิบัติการเวียนนา หรือการก่อตั้งองค์กรระหว่างประเทศในเรื่องสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอื่นๆ ได้ส่งผลให้รัฐบาลประเทศสมาชิกอาเซียนตระหนักถึงความสำคัญที่จะส่งเสริมเรื่องสิทธิมนุษยชนมากขึ้น ทั้งนี้ ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 26 ในเดือนมิถุนายน 2536 ได้จุดประกายในเรื่องนี้ขึ้น โดยที่ประชุมมีมติให้อาเซียนจัดตั้งกลไกด้านสิทธิมนุษยชนขึ้น แต่อย่างไรก็ดีการผลักดันเรื่องความร่วมมือในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีในอาเซียน และการรับประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนได้บดบังและเลื่อนการจัดตั้งกลไกด้านสิทธิมนุษยชนออกไป จนกระทั่งในช่วงการทำแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ในปี 2544 และในการจัดทำกฎบัตรอาเซียนในปี 2548-2551 ที่ทำให้เรื่องสิทธิมนุษยชนได้กลับมาปรากฏอีกครั้ง ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งที่ 42 เมื่อเดือน กรกฎาคม 2552 ได้เสนอให้จัดตั้งองค์กรระดับภูมิภาคด้านสิทธิมนุษยชนที่เรียกว่า คณะกรรมการสิทธิระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights-AICHR) ซึ่งคณะกรรมการฯ นี้ ได้ถือกำเนิดอย่างเป็นทางการในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 15 ที่อำเภอชะอำ-หัวหิน เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2552 โดยการประกาศจัดตั้งองค์กรดังกล่าวเกิดขึ้นในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียนซึ่งได้มีบทบาทสำคัญมากในการประนีประนอมให้ทุกประเทศสมาชิกที่มีความเห็นหลากหลายในเรื่องนี้ ยอมรับการจัดตั้ง AICHR ได้ในที่สุด

ในถ้อยคำตอนหนึ่งของปฏิญญาชะอำ-หัวหิน ที่ผู้นำอาเซียนประกาศเนื่องในโอกาสการจัดตั้ง AICHR ซึ่งระบุไว้ว่า AICHR เป็น “จุดหมายสำคัญทางประวัติศาสตร์ในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน และเป็นพาหนะที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมที่ก้าวหน้าและยุติธรรม (รวมทั้ง) การบรรลุอย่างเต็มที่ซึ่งศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนอาเซียน” เป็นการกล่าวถึงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะดำเนินการในเรื่องนี้ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการสร้างความมั่งหวังอย่างสูงแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ต้องการผลักดันประเด็นสิทธิมนุษยชนในทุกประเด็นที่ตนสนใจ

ในช่วงเกือบสองปีที่ผ่านมา หลังการจัดตั้ง AICHR สาธารณชนเริ่มตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการทำงานของ AICHR ทั้งในด้านที่ว่า AICHR ไม่ได้มีกิจกรรมส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่เป็นรูปธรรม หรือการที่ AICHR อาจดูเสมือน

เป็นสื่อกระดาษที่ไม่ได้มีอำนาจจัดการกับผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ผู้ที่เข้าใจเรื่องสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริงจะต้องเข้าใจว่า เรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและการผลักดันการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชนในภูมิภาคอาจต้องใช้วิธีการอย่างค่อยเป็นค่อยไป หากเปรียบกับการรักษาคนไข้ก็ต้องมีแพทย์ผู้รักษาที่เข้าใจถึงลักษณะและรูปแบบของแผลให้ทั่วถึงก่อนที่จะทายาและวิธีการรักษาที่เหมาะสม ซึ่งในช่วงสองปีที่ผ่านมา แพทย์ส่วนใหญ่ยังคงใช้ยาแผนโบราณอย่างเดียวในการรักษา ในขณะที่เดียวกันแพทย์แผนสมัยใหม่ก็ยังไม่สามารถอธิบายให้คนไข้เข้าใจถึงประสิทธิภาพของยาที่คนไข้ไม่เคยลองใช้ ซึ่งแพทย์คงจะต้องใช้เวลาอธิบายถึงสรรพคุณของยาแก่คนไข้ ทั้งนี้ คนไข้เองก็จะต้องเปิดใจรับการใช้อาและวิธีการรักษาแบบใหม่ด้วย

การดำเนินงานในเรื่องสิทธิมนุษยชนในอาเซียนจะต้องใช้เวลา และเป็นเรื่องค่อยเป็นค่อยไป ในปี 2555 AICHR จะดำเนินการร่างปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้แล้วเสร็จ ซึ่งถือเป็นก้าวที่สำคัญอีกครั้งหนึ่งของอาเซียน โดยในช่วงเวลาร่างปฏิญญาดังกล่าวนี้ ทุกประเทศควรใช้โอกาสที่มีอยู่อธิบายให้ประชาชนของตนเข้าใจและตระหนักถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน สิทธิที่พึงมี รวมทั้งจูงใจให้ประชาชนเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น ในขณะเดียวกันการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปของทุกภาคส่วนจะเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งต่ออาเซียนในเรื่องสิทธิมนุษยชนเพื่อก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่มั่นคง ต่อไป 🌐

ความเชื่อมโยงในเรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับต่างๆ

กลไกระงับข้อพิพาท

โดย : จินห์จุฑา มโนธรรม

ในอาเซียน

1. บทนำ

หนึ่งในเป้าหมายหลักของการก่อตั้งอาเซียน คือ การรักษาสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว การดำเนินการสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี ซึ่งกลไกระงับข้อพิพาทเป็นวิธีหนึ่ง ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป ตลอดเวลา 44 ปีที่ผ่านมา ประเทศสมาชิกอาเซียนได้ ร่วมกันพัฒนากลไกระงับข้อพิพาทขึ้นหลายกลไก จนมาถึงการ จัดทำกฎบัตรอาเซียน ซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญขององค์กร และมีบทเฉพาะเกี่ยวกับการแก้ไขข้อพิพาท กฎบัตรอาเซียนได้

ระบุให้อาเซียนจัดตั้งกลไกการระงับข้อพิพาทสำหรับทุกสาขา ความร่วมมือของอาเซียน และทำให้ระบบการระงับข้อพิพาท ของอาเซียนมีความสอดคล้องและชัดเจนมากขึ้น เอกสารของ อาเซียนที่สำคัญเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาท ได้แก่ สนธิสัญญา มิตรภาพและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พิธีสารว่า ด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced ASEAN Dispute Settlement Mechanism) และพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท

2. สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia - TAC)

ผู้นำอาเซียนร่วมลงนามสนธิสัญญา TAC เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2519 โดยถือเป็นสนธิสัญญาฉบับแรกของอาเซียน ที่ได้จัดตั้งกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิกขึ้น สนธิสัญญา TAC ห้ามมิให้รัฐสมาชิกคุกคามหรือใช้กำลังต่อกันและกัน และ ระบุให้รัฐสมาชิกระงับข้อพิพาทอย่างฉันมิตรผ่านการเจรจาตกลงกัน หากไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้ รัฐสมาชิกคู่กรณีอาจร่วมกัน ยื่นขอให้คณะมนตรีของสภาสูง (High Council) ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของรัฐภาคีของ TAC ทั้งหมด พิจารณาเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสม เพื่อระงับข้อพิพาท โดยคณะมนตรีของสภาสูงอาจเสนอตัวที่จะทำหน้าที่เป็นคนกลางที่ นำเชื่อถือ (good offices) ประนีประนอม (mediation) ไต่สวน (inquiry) หรือไกล่เกลี่ย (conciliation) เองได้

ปัจจุบัน นอกจากรัฐสมาชิกทั้งสิบของอาเซียนแล้ว ยังมีประเทศนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าร่วมเป็นภาคีของ สนธิสัญญา TAC จำนวน 18 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย บังคลาเทศ จีน สาธารณรัฐเกาหลี ฝรั่งเศส อินเดีย ญี่ปุ่น มองโกเลีย นิวซีแลนด์ ปากีสถาน ปาปัวนิวกินี ตุรกี แคนาดา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี รัสเซีย ศรีลังกา ติมอร์เลสเต และ สหรัฐอเมริกา อันเป็นการช่วยเสริมสร้างความมั่นคงและสันติภาพในภูมิภาคให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ได้มีการลงนาม พิธีสารแนบท้ายฉบับที่ 3 แล้วเพื่อให้สหภาพยุโรปสามารถเข้าร่วมเป็นภาคีของสนธิสัญญา TAC ได้ โดยกำลังรอให้พิธีสารฯ มีผลบังคับใช้

3. พิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced ASEAN Dispute Settlement Mechanism (EDSM))

พิธีสาร EDSM เป็นสนธิสัญญาที่กำหนดกลไกระงับข้อพิพาททางเศรษฐกิจโดยเฉพาะ จัดทำขึ้นในปี 2547 (ค.ศ. 2004) เพื่อทดแทนพิธีสารว่าด้วยการระงับข้อพิพาท ฉบับปี 2539 (ค.ศ. 1996) หัวใจสำคัญของพิธีสาร EDSM ฉบับปี 2547 คือ การจัดตั้งคณะพิจารณา (Panels) และองค์กรอุทธรณ์ (Appellate Body) ให้สอดคล้องกับกระบวนการภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ทั้งนี้ พิธีสาร EDSM สนับสนุนให้รัฐสมาชิกหาทางระงับข้อพิพาทระหว่างกัน โดยวิธีปรึกษาหารือ หรือการใช้คนกลางที่น่าเชื่อถือ การประนีประนอม และการไกล่เกลี่ย ก่อนที่จะเลือกใช้วิธีการระงับข้อพิพาทอย่างเป็นทางการของคณะพิจารณาและองค์กรอุทธรณ์

เมื่อคณะพิจารณาหรือองค์กรอุทธรณ์มีข้อตัดสินและข้อเสนอแนะออกมาแล้ว รัฐสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามข้อตัดสินและข้อเสนอแนะนั้น โดยหากไม่ปฏิบัติตาม รัฐที่เป็นฝ่ายเสียหาย อาจขอให้มีการชดเชยค่าเสียหายหรือขอที่จะระงับการให้สิทธิพิเศษทางการค้ากับรัฐคู่กรณีของตน

4. กลไกระงับข้อพิพาทภายใต้กฎบัตรอาเซียน

หมวด 8 ของกฎบัตรอาเซียน ทำให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับระบบการระงับข้อพิพาทของอาเซียนทั้งหมด โดยมีการกำหนดอย่างชัดเจนว่า เอกสารแต่ละฉบับของอาเซียนที่ได้จัดตั้งกลไกระงับข้อพิพาทขึ้น จะใช้กับข้อพิพาทประเภทใด ดังนี้

- (1) พิธีสารกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยเรื่องกลไกระงับข้อพิพาท ใช้กับข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิก เกี่ยวกับการตีความหรือการใช้กฎบัตรอาเซียน และตราสารอาเซียนอื่นๆ
- (2) พิธีสารว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทด้านเศรษฐกิจของอาเซียน (ASEAN Protocol on Enhanced ASEAN Dispute Settlement Mechanism)

(3) สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ใช้กับข้อพิพาทระหว่างรัฐสมาชิกอาเซียน ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการใช้ตราสารอาเซียนใดๆ

(4) หากตราสารอาเซียนฉบับใดฉบับหนึ่ง ได้กำหนดกลไกระงับข้อพิพาทไว้เฉพาะ ให้ใช้กลไกระงับข้อพิพาทนั้น กับข้อพิพาทที่เกี่ยวข้องกับตราสารอาเซียนฉบับนั้น

พิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท หรือ Protocol to the ASEAN Charter on Dispute Settlement Mechanisms (DSMP) ตามข้อ (1) เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นตามกฎบัตรอาเซียน โดยผู้นำอาเซียนได้ลงนามในพิธีสารฯ ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 16 ณ กรุงฮานอย ประเทศเวียดนาม เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2553 (และอยู่ระหว่างรอให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันจนครบ ก่อนที่จะมีผลบังคับใช้) เนื้อหาสาระสำคัญของพิธีสารฯ คือ การระบุนโยบายละเอียดถึงขั้นตอนและกระบวนการของแต่ละกลไกระงับข้อพิพาทภายใต้กฎบัตรอาเซียน ได้แก่ การใช้คนกลางที่น่าเชื่อถือ การประนีประนอม การไกล่เกลี่ย รวมถึงการใช้อนุญาโตตุลาการด้วย รัฐคู่กรณีสามารถขอให้ประธานอาเซียนหรือเลขาธิการอาเซียนทำหน้าที่เป็นคนกลางที่น่าเชื่อถือ ประนีประนอม หรือไกล่เกลี่ยได้ นอกจากนี้ ในกรณีที่การแก้ไขข้อพิพาทโดยวิธีข้างต้นทั้งหมดไม่สามารถบรรลุผลได้ รัฐคู่กรณีสามารถนำเรื่องเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ซึ่งเป็นกลไกการตัดสินใจสูงสุดของอาเซียนได้ เช่นเดียวกันในกรณีที่รัฐคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามคำตัดสิน (non-compliance) รัฐคู่กรณีอีกฝ่ายสามารถยื่นเรื่องต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียนให้พิจารณาได้

DSMP ประกอบด้วยเอกสารแนบท้าย 6 ฉบับ ได้แก่

- กฎว่าด้วยการใช้คนกลางที่นำเชื่อถือ (Rules of Good Offices)
 - กฎว่าด้วยการไกล่เกลี่ย (Rules of Mediation)
 - กฎว่าด้วยการประนีประนอม (Rules of Conciliation)
 - กฎว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ (Rules of Arbitration)
 - กฎระเบียบว่าด้วยการเสนอข้อพิพาทที่มีอจาระงับได้ให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนพิจารณา (Rules for Reference of Unresolved Disputes to the ASEAN Summit)
 - กฎสำหรับการเสนอเรื่องการไม่ปฏิบัติตามให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนตัดสิน (Rules for Reference of Non-compliance to the ASEAN Summit)
- อย่างไรก็ดี DSMP ยังไม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากต้องให้รัฐสมาชิกอาเซียนทั้งหมดให้สัตยาบันก่อน

5. บทสรุป

ณ ปี 2554 อาเซียนได้บรรลุก้าวสำคัญก้าวหนึ่งของการสร้างประชาคมอาเซียนที่มีกติกาและกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน โดยมีกฎบัตรอาเซียน และเอกสารอื่นๆ ตามข้อ 2-4 ที่กำหนดขั้นตอนและกระบวนการอย่างละเอียดของกลไกระงับข้อพิพาทแบบต่างๆ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(ASEAN Economic Community - AEC)

โดย : กองอาเซียน 3

1. ภูมิหลัง

อาเซียนมีพัฒนาการด้านการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเรื่อยมา เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรือ AFTA ตั้งแต่ปี 2535 และพยายามส่งเสริมให้มีความร่วมมือครอบคลุมด้านอื่นๆ ด้วย เช่น การค้าบริการ การลงทุน ซึ่งมีการจัดทำกรอบความตกลงด้านการค้าบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) และกรอบความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (Framework Agreement on the ASEAN Investment Area: AIA) เมื่อปี 2538 และ 2541 ตามลำดับ นอกจากนี้ อาเซียนยังได้จัดตั้งโครงการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (ASEAN Industrial Cooperation Scheme) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม และสนับสนุนการแบ่งสรรการผลิตและการใช้วัตถุดิบภายในภูมิภาค

ต่อมาผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ การเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคมและวัฒนธรรม และได้ประกาศปฏิญญาเซบูว่าด้วยการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้บรรลุผลจากเดิมที่กำหนดไว้ใน ปี 2563 (ค.ศ. 2020) เป็นปี 2558 (ค.ศ. 2015) โดยในส่วประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจต่างๆ เพื่อให้เห็นการดำเนินงานในภาพรวมที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี 2558 (ค.ศ. 2015)

2. เป้าหมายและองค์ประกอบ

อาเซียนตั้งเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ.2015) โดยได้วางแผนงานในการผลักดันการก้าวไปสู่ภูมิภาคที่เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ซึ่งจะก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทรัพยากรการผลิตระหว่างกันได้อย่างเสรี เช่น ในด้านการเคลื่อนย้ายสินค้า อาเซียนจะดำเนินการลดภาษีศุลกากรและยกเลิกมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช่มิใช่ภาษีให้หมดสิ้นไป สำหรับการค้าภาคบริการและการลงทุนนั้น อาเซียนมุ่งหน้าดำเนินการเปิดตลาดระหว่างกัน รวมถึงการจัดทำความตกลงยอมรับร่วมในบริการวิชาชีพต่างๆ และสนับสนุนการลงทุนร่วมกันภายใต้กฎระเบียบและขั้นตอนการลงทุนที่มีความโปร่งใส

นอกจากนี้ อาเซียนยังเร่งสร้างความสามารถในการแข่งขันให้เกิดขึ้นในภูมิภาค และลดช่องว่างการพัฒนาของประเทศสมาชิก โดยมุ่งเน้นให้ประเทศสมาชิกอาเซียนซึ่งยังมีการพัฒนาที่ล่าช้ากว่า สามารถรับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกันจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน และอาเซียนยังเดินหน้าเจรจาขยายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจกับประเทศนอกภูมิภาค โดยจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีหรือ FTA กับจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และสหภาพยุโรป ซึ่งจะทำให้ไทยได้รับประโยชน์เพิ่มเติมจากข้อตกลง FTA ที่ไทยได้ทำกับประเทศคู่ค้าต่างๆ เหล่านี้ไปแล้วในระดับทวิภาคี ในแง่ของขอบเขตสินค้าที่ได้รับสิทธิประโยชน์และการใช้แหล่งกำเนิดสินค้าสะสมภายในอาเซียนที่เพิ่มขึ้น

AEC Blueprint ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ซึ่งอ้างอิงมาจากเป้าหมายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียนตามแถลงการณ์บาหลี ฉบับที่ 2 (Bali Concord II) ได้แก่

2.1 การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงาน มีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม

2.2 การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขันของอาเซียน การคุ้มครองผู้บริโภคสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และพลังงาน)

2.3 การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค โดยการพัฒนา SMEs และการเสริมสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น โครงการริเริ่มเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration: IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

2.4 การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เป็นต้น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิต/จำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

ทั้งนี้ ในกรดำเนินการสามารถกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในแต่ละเรื่องไว้ล่วงหน้าได้ (pre-agreed flexibilities) แต่เมื่อตกลงกันได้แล้ว ประเทศสมาชิกจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันอย่างเคร่งครัดด้วย

3. ข้อผูกพัน

ภายหลังจากการลงนามในแถลงการณ์ AEC Blueprint แล้ว ไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามแผนงานดังกล่าว ทั้งในด้านการเปิดตลาดสินค้า การเปิดตลาดการค้าบริการ และการลงทุนให้กับประเทศสมาชิกอาเซียน รวมถึงความร่วมมือ ในด้านเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานภายในประเทศ รวมถึงการแก้ไขกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกับอาเซียนได้ โดยเฉพาะการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุการเป็นตลาดและฐานการผลิต เดียวของอาเซียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับพันธกรณีสำคัญ ดังนี้

3.1. การเปิดเสรีการค้าสินค้า

ไทยได้ผูกพันสินค้าทุกรายการ จำนวน 16,145 ไร่ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area - AFTA) โดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ

- 1) สินค้าในบัญชีลดภาษี จำนวน 8,287 รายการ ซึ่งได้ลดภาษีลงเหลือ 0% ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 และ
- 2) สินค้าในบัญชีอ่อนไหว ประกอบด้วย กาแฟ มันฝรั่ง มะพร้าวแห้ง และไม้ตัดดอก จำนวน 13 รายการย่อย ซึ่งลดภาษีลงเหลือ 5% ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553

ทั้งนี้ การจะได้สิทธิลดภาษีในการส่งออกหรือนำเข้าตามอัตราดังกล่าว นั้น มีเงื่อนไขว่า

- 1) สินค้าที่จะส่งออกหรือนำเข้าต้องอยู่ในบัญชีลดภาษีของทั้งประเทศผู้ส่งออกและนำเข้า
- 2) ต้องเป็นสินค้าที่มีการผลิตในอาเซียนในประเทศใดประเทศหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งประเทศ (ASEAN Content) รวมกันเป็นมูลค่าอย่างน้อย 40%

ล่าสุด อาเซียนได้ปรับปรุงความตกลง AFTA ให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น และได้จัดทำความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement - ATIGA) ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อ 17 พฤษภาคม 2553 โดยเป็นความตกลงที่ครอบคลุม มาตรการสำคัญต่อการการส่งออกและนำเข้าสินค้าอย่างเสรี ได้แก่ ตารางการลดภาษีตามพันธกรณีในอาฟตา การกำหนดให้ใช้ มาตรการที่มีใช้ภายในเรื่องที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมการอำนวยความสะดวกทางการค้า หลักปฏิบัติด้านศุลกากรกฎระเบียบ ทางเทคนิค กระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช มาตรการเยียวยาทางการค้า

3.2. การเปิดเสรีการค้าบริการ

อาเซียนวางเป้าหมายจะทำการเปิดเสรีการค้าบริการเพิ่มเติมจาก 65 สาขาย่อย ที่ได้ดำเนินการแล้วในข้อผูกพันชุดที่ 7 โดยจะเปิดเสรีรวมทั้งสิ้น 12 สาขาใหญ่ ประกอบด้วย 128 สาขาย่อย ภายในปี 2558 โดยการยกเลิกอุปสรรคในการให้บริการ ทุกรูปแบบและเปิดให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ อย่างน้อยร้อยละ 70 โดยแผนงานการเปิดเสรีการค้าบริการมี ดังนี้

สาขาบริการเร่งรัด (Priority Integration Sector: PIS) ได้แก่ e-ASEAN (สาขาโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์) สาขาสุขภาพ สาขาท่องเที่ยว และสาขาขนส่งทางอากาศ ในปี พ.ศ. 2553 ต้องอนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุน อาเซียนไม่ต่ำกว่า 70% และยกเลิกข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดและข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติทั้งหมด

สาขาโลจิสติกส์ ในปี พ.ศ. 2553 ต้องอนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่า 51% และลดข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาด (Market Access - MA limitations) ให้เหลือ 2 ข้อจำกัด

ปี ค.ศ. (ปี พ.ศ.)	2010 (2553)	2013 (2556)
สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน	51%	70%
จำนวน MA limitations อื่นๆ ที่คงไว้ได้	2	0

สาขาบริการอื่น (Non-Priority Services Sector) ต้องอนุญาตให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในทุกสาขาบริการและยกเลิกอุปสรรคทุกรูปแบบ

ปี ค.ศ. (ปี พ.ศ.)	2010 (2553)	2013 (2558)
สัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน	51%	70%
จำนวน MA limitations อื่นๆ ที่คงไว้ได้	3	0

ขณะนี้ได้มีการลงนามในพิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ 8 ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนครั้งที่ 17 โดยทุกประเทศกำลัง อยู่ในระหว่างการจัดทำตารางข้อผูกพันชุดที่ 8 และในระหว่างนี้จะใช้ตารางข้อผูกพันชุดที่ 7 ซึ่งมีผลใช้บังคับในการผูกพันการเปิด ตลาดบริการ 65 สาขา ให้นักลงทุนอาเซียนถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 ตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 การเปิดเสรีการลงทุน

อาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (Framework Agreement on the ASEAN Investment Area : AIA) ในปี 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุน ทั้งจากภายในและภายนอกอาเซียน และมีบรรยากาศการลงทุนที่เสรีและโปร่งใส ต่อมา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการเปิดเสรีการลงทุนในปี 2558 อาเซียนได้ทบทวนความตกลงด้านการลงทุน AIA ให้เป็นความตกลงด้านการลงทุนของอาเซียน (ASEAN comprehensive Investment Agreement: ACIA) ที่มีขอบเขตที่กว้างขึ้น โดยผนวกความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของอาเซียนเข้าอยู่ภายใน ACIA

ความตกลง ACIA ครอบคลุม 4 ประเด็นหลักใหญ่คือ การเปิดเสรี การส่งเสริม การอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองการลงทุน โดยครอบคลุมทั้งการลงทุนทางตรง (Foreign Direct Investment: FDI) และการลงทุนในหลักทรัพย์ (Portfolio Investment) นอกจากนี้ ขอบเขตของการเปิดเสรีครอบคลุมธุรกิจ 5 ภาคและบริการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และภาคการผลิต

พันธกรณีหลักของ ACIA ได้แก่ การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favored-Nation Treatment) การห้ามกำหนดเงื่อนไขการลงทุน (Prohibition of Performance Requirements) และเงื่อนไข การดำรงตำแหน่งบริหารอาวุโส และคณะกรรมการ (Senior Management and Board of Directors) ทั้งนี้ หากไม่ต้องการเปิดเสรี ประเทศสมาชิกก็สามารถเขียนข้อสงวนมาตรการ / ธุรกิจไว้ในรายการข้อสงวนได้ โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจ แต่ระดับการเปิดเสรี จะต้องไม่น้อยกว่าที่เปิดไว้เดิมภายใต้ AIA ส่วนด้านการคุ้มครองการลงทุนใน ACIA ประกอบด้วย การปฏิบัติที่เป็นธรรม การชดเชยในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ การชดเชยในกรณีที่มีการเวนคืน การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐกับนักลงทุน เป็นต้น

3.4 การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี อาเซียนมีเป้าหมายในการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี โดยอำนวยความสะดวกการเดินทางของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน ในด้านต่างๆ อาทิ การตรวจลงตรา การออกใบอนุญาตทำงานสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพและแรงงานฝีมืออาเซียนที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้ามพรมแดน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือภายในภูมิภาค โดยได้ดำเนินการ 2 แนวทาง คือ

- 1) การจัดตั้งกรอบทักษะฝีมือแรงงานระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่กรอบการยอมรับฝีมือแรงงานของอาเซียน และ
- 2) การจัดทำข้อตกลงยอมรับร่วม (MRA) สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบริการ

การจัดทำร่างข้อตกลง MRA เป็นการดำเนินการเพื่อเสริมการเปิดเสรีการค้าบริการภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าบริการของอาเซียน (AFAS) โดย MRA ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบการค้าบริการของอาเซียน จะเป็นพันธกรณีให้อาเซียนยอมรับร่วมกันเรื่องคุณสมบัติของแรงงานฝีมือ ประวัติการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยเป็นคุณสมบัติสำคัญที่เป็นเงื่อนไขในการขอรับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอใบอนุญาต ที่ผ่านมา อาเซียนได้มีการจัดทำข้อตกลง MRA แล้วทั้งหมด 8 ฉบับ ได้แก่ วิศวกรรม พยาบาล สถาปัตยกรรม ช่างสำรวจ ท้องเที่ยว แพทย์ ทันตแพทย์ การบัญชี

3.5 การดำเนินงานตามความร่วมมือรายสาขาอื่นๆ เช่น ความร่วมมือด้านเกษตร อาหารและป่าไม้ ความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ พลังงาน) ความร่วมมือด้านเหมืองแร่ พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ ความร่วมมือด้านการเงิน ความร่วมมือด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการพัฒนาเพื่อการรวมกลุ่มของอาเซียน (IAI) ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานตาม แผนงาน / ข้อตกลงที่ได้มีการเห็นชอบร่วมกันไปก่อนหน้านี้แล้วเช่นกัน โดยมีรัฐมนตรีรายสาขาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบ

4. ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับ

4.1 อาเซียนเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุด ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกันซึ่งหากสามารถร่วมมือกัน ก็จะสามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรอง อันจะนำมาซึ่งการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้าที่มีความสำคัญยิ่ง

4.2 การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิต ส่งออกและบริการ ซึ่งจะได้เกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น นอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่นและช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆ มากขึ้น

4.3 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทย เนื่องจากการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะก่อให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ไม่ว่าจะอุปสรรคด้านภาษีหรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีใช้ภาษี เนื่องจากประเทศสมาชิกจะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลด/ขจัดอุปสรรคต่าง ๆ เหล่านี้ รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

4.4 ประชาคมเศรษฐกิจจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อม กับภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

4.5 เสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการภายในประเทศ จากการใช้ทรัพยากรในการผลิตร่วมกันและการเป็นพันธมิตรในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ จากการขจัดอุปสรรคในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศสมาชิก

4.6 ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน ภายในประเทศจากการดำเนินงานตามแผนงานในด้านการลดอุปสรรคทั้งด้านการค้าและการลงทุน และการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค

5. โอกาสและความท้าทายต่อผู้ประกอบการไทย

โอกาส

5.1 ไทยสามารถขยายการส่งออกสินค้าไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียน เนื่องจากอุปสรรคทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีและมีใช้ภาษีจะลดลงหรือหมดไป และกฎระเบียบต่างๆ จะมีการปรับประสานเพื่อให้สอดคล้องและเอื้อประโยชน์ในกลุ่มสมาชิกมากขึ้น

5.2 การรวมตัวเป็นตลาดเดียว จะช่วยดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) เข้ามาในอาเซียนรวมทั้งไทยมากขึ้น

5.3 ผู้ประกอบการไทยในสาขาที่ไทยมีความเข้มแข็ง เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยว การบริการด้านสุขภาพและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องเร่งศึกษาหาหนทางปรับตัว และใช้โอกาสจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ความท้าทาย

5.4 สำหรับสาขาอุตสาหกรรมที่ไม่พร้อมในการแข่งขัน หรือที่ไทยไม่มีความได้เปรียบในด้านต้นทุน คงได้รับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการรวมตัวและเปิดเสรีทางการค้าในกลุ่มประเทศอาเซียน ภาครัฐจึงได้พยายามเจรจาผลักดันในประเด็นที่จะช่วยรักษาผลประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือให้กับภาคเอกชนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน กฎเกณฑ์และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อให้ความช่วยเหลือในการเตรียมพร้อมและปรับตัวสำหรับอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรี

5.5 การเปิดตลาดภายในอาเซียนเป็นเรื่องที่มีการหารือ ประสานงาน และผลักดันมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในช่วงเวลานี้ยังมีความยืดหยุ่นและผ่อนปรนให้กับสาขาที่อ่อนไหวสูงของประเทศสมาชิก ซึ่งหน่วยงานภาครัฐของไทยก็จะเจรจาต่อรองด้วยความระมัดระวังสูงสุดเพื่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบการไทยเป็นสำคัญ และเพื่อลดโอกาสของการเกิดผลกระทบในทางลบให้ได้มากที่สุด

6. แนวทางการรองรับผลกระทบของไทย

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปของการจัดสัมมนารับฟังความเห็น การจัดทำหนังสือเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงาน การออกข่าวประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ รวมถึงการออกไปบรรยายให้ความรู้กับผู้ประกอบการ และคณาจารย์จากสถาบันต่างๆ เพื่อให้สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ต่อไปได้

6.2 การจัดตั้งกองทุนเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและบริการ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2550) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในสินค้าเกษตรแปรรูป สินค้าอุตสาหกรรม และบริการ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า โดยมีกรมการค้าต่างประเทศเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

6.3 ปัจจุบัน รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลการเจรจาความตกลงการค้าเสรี ซึ่งก็ได้แต่งตั้งคณะทำงานขึ้นมาโดยเฉพาะเพื่อดูแลการเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยคณะทำงานดังกล่าวมีประธานผู้แทนการค้าไทยเป็นประธานและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงแรงงาน รวมทั้งภาคเอกชนและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคณะทำงานฯ มีหน้าที่ศึกษาและประเมินผลกระทบ รวมทั้งพิจารณามาตรการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบในทางลบ ตลอดจนบูรณาการมาตรการเยียวยาของหน่วยงานต่างๆ ให้สอดคล้องกัน

6.4 ปัจจุบันมีมาตรการเยียวยาทางการค้าหลัก 2 มาตรการ ได้แก่ โครงการช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงพาณิชย์ และกองทุนปรับโครงสร้างการผลิตภาคเกษตรเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นอกจากนี้ ผู้ได้รับผลกระทบอาจเข้าร่วมโครงการภายใต้แผนแม่บทเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพของภาคอุตสาหกรรม พ.ศ. 2551-2555 ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงอุตสาหกรรมได้อีกทางหนึ่ง

สร้างความร่วมมือในอาเซียน เพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทย

โดย เอกอัครราชทูตประดาป พิบูลสงคราม ผู้แทนไทยในคณะกรรมการประสานงานของอาเซียน

“ในช่วงที่ไทยเป็นประธานอาเซียน เมื่อปี 2552 มีการเสนอแนวความคิดริเริ่มแบบใหม่ที่จะช่วยพลิกโฉมของอาเซียน นั่นก็คือ การผลักดันให้อาเซียนมีความเชื่อมโยงระหว่างกัน (ASEAN Connectivity) อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมภายในระยะเวลา 5 ปี ข้างหน้า ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 (ค.ศ. 2015) และเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลก”

ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศเห็นชอบกับข้อเสนอของไทย และที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ที่ชะอำ-หัวหิน ในปี 2552 ได้ออกแถลงการณ์เรื่องการเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน และมีมติให้จัดตั้งคณะทำงานระดับสูงฯ (High Level Task Force on ASEAN Connectivity: HLTF-AC) เพื่อจัดทำแผนแม่บทฯ (Master Plan on ASEAN Connectivity) ให้แล้วเสร็จภายในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 17 ที่กรุงฮานอย ในปี 2553

ไทยมีข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์อยู่แล้วในเรื่องของการส่งเสริมความเชื่อมโยงในภูมิภาค เนื่องจากประเทศเราอยู่ในที่ซึ่งเป็นจุดศูนย์กลางของเส้นทางคมนาคมทางบกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งเป็นตัวเชื่อมเส้นทางการค้าและการเดินทางระหว่างเอเชียใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ และระหว่างตลาดการค้าของอินเดียกับตลาดของจีน แต่ความท้าทายของไทยคือทำอย่างไรฝ่ายไทยจะสามารถรวมความได้เปรียบดังกล่าวในแผนแม่บทฯ นอกจากนี้ การเชื่อมโยงในอาเซียนจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ยังขึ้นอยู่กับกฎระเบียบฐานข้อมูล และปัจจัยอื่นๆ ด้วย ในการนี้ กระทรวงการต่างประเทศและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกว่า 20 หน่วยงาน รวมทั้งภาคเอกชนได้ร่วมกันพิจารณาหารือท่าทีของประเทศไทยอย่างใกล้ชิด

หากจะให้ยกตัวอย่างปัญหาต่างๆ ก็คือ แม้ว่าเราจะมีถนนหนทางที่ดีที่สุด แต่หากพ่อค้าหรือนักท่องเที่ยวต้องใช้เวลารอคิวเป็นชั่วโมงตามจุดผ่านชายแดนต่างๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ผลประโยชน์ของความเชื่อมโยงในอาเซียนก็จะไม่ไปถึงประชาชนอย่างทั่วถึง

อีกปัญหาหนึ่งที่เราต้องจับตามองคือ การที่อาเซียนจะต้องมีระบบบริหารการผ่านแดนที่ดี เพื่อช่วยป้องกันมิให้เกิดอาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาข้ามแดนต่างๆ รวมถึงโรคติดต่อระหว่างกัน

ดังนั้น ไทยจึงได้ตัดสินใจมีบทบาทในเชิงรุกตั้งแต่ต้น โดยได้เสนอ Concept Paper ว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Foreign Ministers' Retreat) ที่เมืองดานัง ประเทศเวียดนาม เมื่อเดือน มกราคม 2553 ซึ่งได้รับการตอบรับจากประเทศสมาชิกอื่นๆ และเป็นจุดกำเนิดของการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ในเวลาต่อมา

แผนแม่บท ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity)

หลังจากที่คณะ HLTF-AC ได้ประชุมกันมาหลายครั้งในช่วงเวลา 6-7 เดือน ในปี 2553 โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย ธนาคารโลก คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก และ Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA) และสามารถเสนอร่างแผนแม่บทฯ ให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17 ณ กรุงฮานอย ในปี 2553 ให้การรับรอง โดยความเชื่อมโยงดังกล่าวจะครอบคลุมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบและด้านประชาชน แผนแม่บทฯ นี้ จึงเปรียบเสมือนแผนที่ ที่จะช่วยนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ที่เห็นได้ชัดอย่างเป็นรูปธรรม

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีโครงการต่างๆ เช่น การลงทุน ก่อสร้างถนน เส้นทางรถไฟ การขนส่งทางน้ำ การขนส่งทางอากาศ รวมทั้งการเชื่อมโยงด้านไอซีที และการเชื่อมโยงด้านพลังงานต่างๆ เช่น ท่อก๊าซ และระบบไฟฟ้า

ด้านกฎระเบียบ แผนแม่บทฯ จะมีส่วนช่วยในการข้ามแดน เช่น พิธีการด้านศุลกากร พิธีการตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ ให้มีความสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส และนอกจากนี้

ยังมองถึงการวางกฎระเบียบเพื่อรับมือกับผลกระทบด้านลบที่จะเกิดขึ้นจากความเชื่อมโยงระหว่างกัน เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ และแรงงานผิดกฎหมาย

ด้านประชาชน แผนแม่บทฯ จะช่วยเสริมสร้างการไปมาหาสู่ระหว่างกันของประชาชนให้สะดวกขึ้น การเชื่อมโยงทางสังคม วัฒนธรรม และการสร้างความรู้สึกของการเป็นประชาคมอาเซียนที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น โดยเรียนรู้วิถีชีวิตและ ประวัติศาสตร์ ตลอดจนสถานที่สำคัญของกันและกันให้ดีขึ้น

ก้าวต่อไปของอาเซียน

อาเซียนจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการประสานงานของอาเซียนว่าด้วย การเชื่อมโยงระหว่างกันในภูมิภาค (ASEAN Connectivity Coordinating Committee – ACCC) เพื่อติดตามการดำเนินการให้เป็นไปอย่างราบรื่น รวมถึงการช่วยเจรจาจัดสรรทุนจากประเทศคู่เจรจา

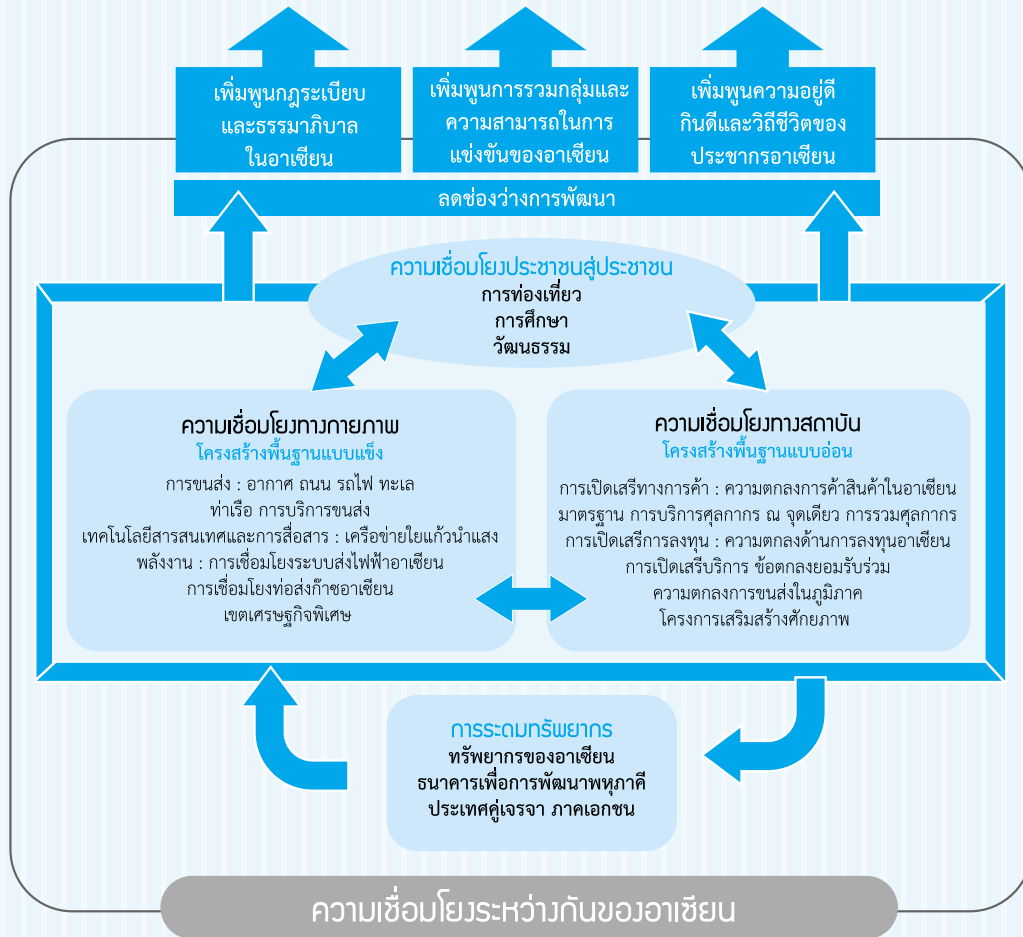
นอกจากนี้ ไทยได้เสนอแนวคิด Connectivity Plus หรือ Connectivity Beyond ASEAN โดยกล่าวถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงไปภูมิภาคต่างๆ อาทิ เอเชียตะวันออก เอเชียใต้ และอื่นๆ ต่อไป โดยเสนอให้จัดตั้ง ASEAN + 3 Connectivity Partnership เป็นต้น โดยแนวคิดนี้ได้รับการตอบรับอย่างดีจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ ที่เล็งเห็นเช่นเดียวกันว่า การเชื่อมโยงที่กว้างขึ้นจะนำผลประโยชน์หลายด้าน เช่น การค้า การลงทุน และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม ในเวลาเดียวกัน อาเซียนจะต้องจัดระบบการควบคุมผลข้างเคียงทางลบของการเชื่อมโยง เช่น อาชญากรรมข้ามชาติ การคุกคามข้ามพรมแดน และปัญหาต่างๆ เช่น มลพิษ และโรคระบาด ฯลฯ เป็นต้น เข้าสู่ภูมิภาค

ข้อสรุป

ในปัจจุบัน อาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย การดำเนินการให้บรรลุผลตาม แผนแม่บทฯ จะทำให้การติดต่อด้านการขนส่งและคมนาคมระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนอื่น ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งย่อมเป็นจุดดึงดูดให้ไทยเป็นแหล่งการลงทุน ธุรกิจที่น่าสนใจยิ่งขึ้นในสายตาของประชาคมโลก โดยเฉพาะไทยตั้งอยู่ในทำเลที่เป็นจุดเชื่อมต่อกับจีนและอินเดีย สองประเทศซึ่งจะช่วยผลักดันการเติบโตของเศรษฐกิจโลกให้ยาวนานต่อไป 📌

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

การสร้างประชาคมอาเซียน

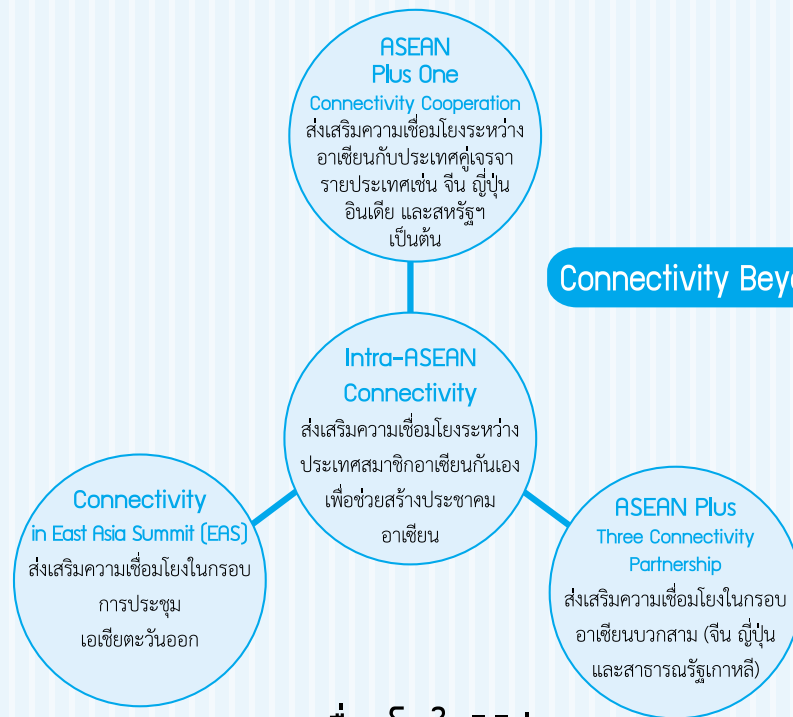

การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนแม่บท

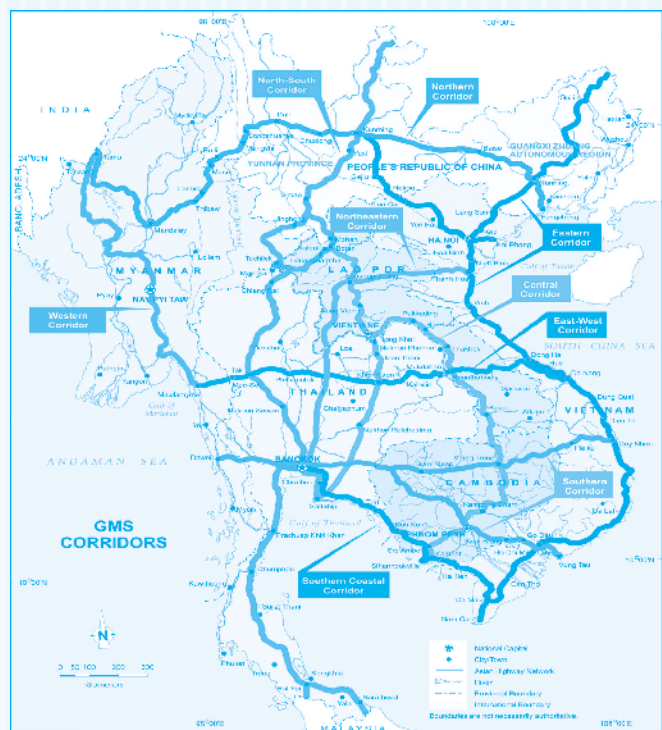
หมายเหตุ : ประสานงาน ----->

รายงาน ----->

ความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ

ความเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ความเชื่อมโยงในเรื่องกฎหมาย และการอำนวยความสะดวก	ความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับประชาชน
<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและการขนส่งเช่นเส้นทางถนน รางรถไฟ เส้นทางการบินเรือและทางอากาศ • ระบบ Logistics เพื่อรองรับการขนส่งสินค้า • ท่าเรือ ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ 	<ul style="list-style-type: none"> • กฎหมายและความตกลงต่างๆ เพื่อสนับสนุนการขนส่งสินค้าข้ามชายแดน • ระบบการบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้า • ระบบการป้องกันไม่ให้อาชญากรรมข้ามชาติและภัยคุกคามต่างๆ ข้ามชายแดน 	<ul style="list-style-type: none"> • โครงการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญระหว่างประเทศ • ส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างกัน • สร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจที่ดีระหว่างประชาชนประเทศต่างๆ โดยการแลกเปลี่ยนทางการศึกษา

“เงินสกุลอาเซียน”

ความฝันที่ใกล้เป็นจริง (หรือเปล่า)?

โดย : อรรธรณ เพิ่มพูล

ในช่วงที่ประเทศยุโรปเตรียมความพร้อมไปสู่การใช้เงินยูโร ซึ่งเป็นเงินสกุลใหม่ของโลกที่เกิดขึ้นในปี 2542 นั้น นักวิชาการก็เริ่มมองหา ‘optimum currency area’ แห่งอื่นในโลกที่จะสามารถใช้เงินสกุลเดียวกันได้ เป็นที่ต่อไป ซึ่งอาเซียนก็เป็นหนึ่งในเขตที่ได้รับความสนใจและมีการศึกษาความเป็นไปได้อย่างแพร่หลาย

Optimum currency area (OCA) คืออะไร กล่าวง่ายๆ คือ อาณาเขตที่มีความเหมาะสมกับการใช้เงินสกุลเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการประหยัดต้นทุนธุรกรรมในการแลกเปลี่ยนเงิน ถ้าจะมองภาพง่ายๆ ว่า มีมูลค่าเท่าใดก็อาจจะพิจารณาจากรายได้ของธนาคารในการบริหารตราสาร รวมถึงค่าธรรมเนียมในการประกันความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน เช่นการซื้อขายอนุพันธ์เงินตราอย่าง option ที่มีมูลค่าหลายหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ดังนั้น เงินก็จะทำหน้าที่ในการเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน (medium of exchange) และหน่วยวัดค่า (numeraire) ได้ดีขึ้น ผลที่จะตามมาก็คือ จะมีการค้าการลงทุนระหว่างประเทศมากขึ้น ผู้ที่สนับสนุนการค้าเสรีก็คงจะชื่นชอบเพราะจะทำให้ผู้บริโภคมีทางเลือกในสินค้ามากขึ้นด้วยราคาที่ถูกลง

เราจะพิจารณาความเหมาะสมในการใช้เงินสกุลเดียวกันได้อย่างไร ตามหลักทฤษฎีแล้ว พื้นที่เศรษฐกิจที่ใช้เงินสกุลเดียวกันหมายความว่าใช้นโยบายการเงินเดียวกันด้วย ซึ่งจะถูกกำหนดโดยธนาคารกลาง ผู้ควบคุมปริมาณเงินสกุลนั้น ดังนั้น เขตเศรษฐกิจเหล่านี้จึงควรจะต้องมีวงจรเศรษฐกิจที่ไปในทิศทางเดียวกันในระดับหนึ่ง (synchronized business cycle) กล่าวคือ หากเศรษฐกิจในพื้นที่หนึ่งอยู่ในภาวะตกต่ำ แต่ในอีกเขตหนึ่งอยู่ในภาวะขยายตัว การใช้นโยบายการเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในที่หนึ่งก็จะทำให้เกิดเงินเฟ้อในอีกที่หนึ่งได้ อย่างไรก็ตาม แต่ละเขตเศรษฐกิจก็สามารถใช้นโยบายการคลังของตนเองเพื่อปรับสภาพเศรษฐกิจตามความเหมาะสมไปพร้อมกัน กลุ่มประเทศสกุลเงินยูโรก็มีเกณฑ์ของ Maastricht Treaty ซึ่งเป็นข้อกำหนดด้านเศรษฐกิจสำหรับประเทศที่จะเข้าร่วมใช้เงินยูโรจะต้องทำให้ได้

นอกจากนั้น การไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนระหว่าง 2 ประเทศ ย่อมหมายถึง การขาดกลไกทางการเงินที่จะปรับสมดุลทางเศรษฐกิจระหว่างกัน ในกรณีที่มีอัตราแลกเปลี่ยนเคลื่อนไหวได้อย่างเสรี ประเทศที่เศรษฐกิจตกต่ำ ค่าเงินจะอ่อนตัวลง อันจะเป็นการช่วยกระตุ้นการส่งออกของประเทศนั้นและเป็นปัจจัยเสริมในการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ เมื่อไม่มีกลไกทางการเงิน ย่อมหมายความว่า การปรับตัวต้องเกิดในภาคเศรษฐกิจจริง เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงานและฐานการผลิต ซึ่งมีความยุ่งยากและใช้เวลานานกว่า แต่ทั้งนี้ การเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรีได้กลายมาเป็นเกณฑ์อีกข้อหนึ่งในการพิจารณาความเหมาะสมของการใช้เงินสกุลเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากเศรษฐกิจมีลักษณะ

เปิดมาก หรืออีกนัยหนึ่ง ภาคต่างประเทศอันมีสินค้านำเข้าและส่งออกเป็นหลัก มีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับภาคเศรษฐกิจโดยรวม เมื่อค่าเงินอ่อนตัวลงจะทำให้สินค้านำเข้ามีราคาสูงขึ้น และเงินเพื่อเพิ่มขึ้นตามลำดับ เป็นผลให้ราคาสินค้าส่งออกเพิ่มขึ้นลบล้างผลที่เกิดจากการปรับตัวของอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้น การไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนไว้ปรับสมดุลเศรษฐกิจ จึงไม่เป็นต้นทุนที่สูงนักสำหรับประเทศที่มีสัดส่วนการค้าสูง ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นประเทศขนาดเล็ก

กระนั้นก็ตาม แม้ว่าจะยังไม่เข้าเกณฑ์ข้างต้นก็ยังไม่เป็นไร เนื่องจากเป้าหมายสุดท้ายของการจัดการระบบเศรษฐกิจก็เพื่อความอยู่ดีกินดีของผู้บริโภค ดังนั้น แม้ว่าสภาพเศรษฐกิจ

จะยังคงทางใครทางมัน แต่หากประชาชนในแต่ละที่มีการบริโภคที่ไม่ผันแปรตามสภาพเศรษฐกิจ ก็ยังอนุโลมให้ใช้เงินสกุลเดียวได้อยู่ ปัจจัยสำคัญในที่นี้คือ เขตเศรษฐกิจเหล่านี้ต้องมีการรวมตัวทางการเงิน (financial integration) ที่ผู้บริโภคสามารถป้องกันความเสี่ยงได้ (ex ante) อาทิ เมื่อรายได้ลดลงตามสภาพเศรษฐกิจ ก็ยังมีเงินปันผลจากหุ้นของบริษัทที่อยู่ในประเทศที่เศรษฐกิจอยู่ในช่วงขาขึ้นมาชดเชย ในที่นี้ การที่ประเทศใน OCA มีสภาพเศรษฐกิจที่แตกต่างกันกลับเป็นผลดี

ในการสร้างเสถียรภาพทางรายได้ให้ผู้ถือหุ้น (กรณีนี้ถือว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปเอง (natural hedge) ไม่ต้องมีการใช้นโยบายปรับสมดุลจากทางการ ดังเช่นในกรณี synchronized business cycle ข้างต้น) รวมทั้ง สามารถรักษาระดับการบริโภคได้ตามต้องการด้วยการกู้ยืมหรือให้กู้ในตลาดทุนภายหลังมีสิ่งมากระทบ (ex post) การเชื่อมโยงของตลาดหลักทรัพย์ในอาเซียนและการสร้างตลาดพันธบัตร ในภูมิภาคที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็เป็นตัวอย่งที่ดีของการรวมตัวทางการเงิน

มาถึงจุดนี้

เขตเศรษฐกิจไหนที่ยังไม่เข้าเกณฑ์ทั้งหมดเสียทีเดียวก็ยังคงมีความหวังอยู่ เพราะการใช้เงินสกุลเดียวกันก็ส่งผลให้ประเทศที่เข้าร่วมปรับตัวให้เข้าเกณฑ์ไปเอง หรือเรียกว่า endogenous OCA โดยเงินสกุลเดียวจะช่วยเพิ่มปริมาณการค้า ซึ่งเป็นกลไกส่งผ่านสิ่งที่มากระทบเศรษฐกิจ (หรือ shocks) ไปยังประเทศอื่น (ตัวอย่างง่ายๆ คือ เมื่อเศรษฐกิจใดถดถอย หากไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนช่วยปรับสมดุล ประเทศคู่ค้าก็จะส่งออกได้น้อยลง เศรษฐกิจก็จะซบเซาตามไปด้วย) ทำให้เศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มเป็นไปในทิศทางเดียวกันมากขึ้น นอกจากนี้ การประหยัดต้นทุนปริวรรตเงินตราจะกระตุ้นธุรกรรมในตลาดทุน และช่วยให้ประเทศขนาดเล็กมีช่องทางที่จะระดมเงินจากตลาดทุนต่างประเทศได้มากขึ้น จากเดิมที่เป็นการยากในการที่จะออกตราสารเพื่อกู้ยืมในเงินสกุลของตนเอง (original sin) สหรัฐอเมริกาซึ่งมีเขตเศรษฐกิจที่แตกต่างกันทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ในย่าน Mid-West และเกษตรกรรมในตอนกลางและใต้เป็นตัวอย่งของ OCA ที่มีการคลังส่วนกลาง

(fiscal federation) ซึ่งมีการปรับตัวมาเป็นระยะเวลากว่า 200 ปี แนวคิด endogenous OCA นี้ ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความมุ่งมั่นทางการเมือง ซึ่งตัวเลขกลุ่มประเทศยูโรตามเกณฑ์ Maastricht ในขณะนั้น ก็อยู่ในระดับกลางๆ สำหรับประเทศในยุโรปแล้ว เหตุผลเบื้องหลังประการหนึ่ง คือ การใช้เงินยูโรจะทำให้ผลประโยชน์จากการรวมกลุ่มมีมากจนแน่ใจว่าจะไม่เกิดสงครามขึ้น (unthinkable) ประเทศที่ไม่สามารถทำตามเกณฑ์ได้ในขณะนั้น ก็พยายามจะเข้าร่วม เพราะเกรงว่าจะกลายเป็นพลเมืองชั้นสอง (second class citizen) ในสหภาพยุโรปไป นอกจากนี้ การละทิ้งเงินสกุลตนมาใช้เงินสกุลร่วมยังได้ผลดีจากความน่าเชื่อถือในแง่ของการประกันว่าประเทศจะผูกกับอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ตลอดไป (irreversible fix) อันหมายถึง การรับวินัยด้านเศรษฐกิจจากภายนอก และจะได้รับความช่วยเหลือจากธนาคารกลาง ซึ่งมีเงินทุนสำรองของประเทศในกลุ่มทั้งหมด

สำหรับอาเซียน

ผลการศึกษาที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยัง “ไม่คงที่” (not robust) โดยเปลี่ยนแปลงตามเทคนิคทางเศรษฐมิติที่ใช้ และงานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของอาเซียน +3 (จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี) เนื่องจาก ภายใต้อาเซียนยังไม่มีประเทศซึ่งเป็นผู้นำ (hegemony) อย่างชัดเจน ดังเช่น เยอรมัน ซึ่งมีบทบาทเป็นแกนหลักของเงินยูโร เนื่องจาก มีวินัยทางการเงินเป็นเลิศ และเงิน Deutsche Mark ที่เป็นเงินสกุลหลักมีเสถียรภาพสูง ในขณะที่ความสอดคล้องของเศรษฐกิจของอาเซียนส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มของประเทศสมาชิกที่มีขนาดใหญ่

นอกจากนี้ การรวมตัวทางการเงินในภูมิภาคยังอยู่ในระดับต่ำ และที่สำคัญ ประเทศในอาเซียนยังมีความเป็นอธิปไตยสูง จึงน่าจะเป็นไปได้ยากกว่า ประเทศในภูมิภาคจะยอมยกเลิกการใช้เงินตราของตน ซึ่งเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ของประเทศ และยอมให้นโยบายการเงินกำหนดจากภายนอก อีกทั้ง เจตนาารมณ์ทางการเมืองของประเทศในอาเซียนต่อแนวคิดการใช้เงินสกุลเดียว ยังถือว่าอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับแรงผลักดันของประเทศกลุ่มยูโร ในช่วงที่ไปสู่การใช้เงินยูโร ทั้งนี้ ปัญหาวิกฤตหนี้ของบางประเทศในยุโรปได้ชี้ให้เห็นแล้วว่า แม้ความตั้งใจทางการเมืองจะเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการใช้เงินสกุลเดียว แต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างหาก ที่จะเป็นตัวกำหนดว่าเงินสกุลดังกล่าวจะคงอยู่ในระยะยาวได้หรือไม่

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community - ASCC)

โดย : กองอาเซียน 4

1. เป้าหมาย

ให้อาเซียนเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการให้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน

2. สาระสำคัญของแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

1. การพัฒนามนุษย์ (Human Development)
2. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม (Social Welfare and Protection)
3. สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
4. ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
5. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
6. การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

โดยมีองค์ประกอบย่อยของแต่ละด้าน คือ

- A. การพัฒนามนุษย์
 - A1. ให้ความสำคัญกับการศึกษา
 - A2. การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - A3. ส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม
 - A4. ส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - A5. การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์
 - A6. เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - A7. พัฒนาสมรรถภาพของระบบราชการ
- B. การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม
 - B1. การจัดการความยากจน
 - B2. เครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มครองกันจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์
 - B3. ส่งเสริมความมั่นคง และความปลอดภัยด้านอาหาร
 - B4. การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ
 - B5. การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ
 - B6. รับประกันอาเซียนที่ปลอดภัยเสถียร
 - B7. การสร้างรัฐที่พร้อมรับกับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น
- C. ความยุติธรรมและสิทธิ
 - C1. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - C1. การคุ้มครองและส่งเสริมแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน
 - C1. ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ
- D. ส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม
 - D1. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก
 - D2. การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน

- D3. ส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาในด้านสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมของประชาชน
- D4. ส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม (อีเอสที)
- D5. ส่งเสริมคุณภาพมาตรฐานการดำรงชีวิตในเขตเมืองต่างๆ ของอาเซียน และเขตเมือง
- D6. การทำการประสานกันเรื่องนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและฐานข้อมูล
- D7. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่ง และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน
- D8. ส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน
- D9. ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด
- D10. การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบ
- D11. ส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน
- E. การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน
 - E1. ส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียน และความรู้สึกร่วมกันของการเป็นประชาคม
 - E2. การส่งเสริมและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียน
 - E3. ส่งเสริมการสร้างสรรคดีด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม
 - E4. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับชุมชน
- F. การลดช่องว่างทางการพัฒนา

3. กลไกของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

แบ่งเป็น 3 ระดับ

3.1 คณะมนตรีประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ประชุมปีละ 2 ครั้งและรายงานผลความคืบหน้าในการดำเนินการตาม ASCC Blueprint ต่อผู้นำในการประชุม Summit - รมว.กต.เป็นผู้แทนไทย

3.2 คณะกรรมการเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural Committee of the Senior Officials of - SOCA) ประชุมประมาณ 4 ครั้งต่อปี โดยจะสรุปรายงานผลการดำเนินการของ ASCC Blueprint ต่อ ASCC Council

3.3 Sectoral bodies ใน ASCC ขับเคลื่อนการดำเนินการตาม ASCC Blueprint โดยกรอบการประชุมระดับรัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโส (ปลัดกระทรวงฯ) ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. สารนิเทศ (กรม ปชส. เป็น National Focal Point)
2. วัฒนธรรมและศิลปะ (กระทรวงวัฒนธรรม)
3. การศึกษา (ศธ)
4. ภัยพิบัติ (มท - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) - ระดับกรรมการ ACDM
5. สิ่งแวดล้อม (ทส)
6. สมัชชาภูมิภาคศึกษาความตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษหมอกควัน (ทส)
7. สาธารณสุข (สธ)
8. แรงงาน (รง)
9. พัฒนาชนบทและขจัดความยากจน (มท)
10. สวัสดิการสังคมและการพัฒนา (พม)
11. เยาวชน (พม)
12. ข้าราชการพลเรือน (กพ)
13. สตรี (พม)
14. กีฬา (ก.ท่องเที่ยวและกีฬา)

7 ปรากฏการณ์

Social Network ในอาเซียน

โดย : วาวไพลิน ช่อวิเชียร

About @vow_vow			
60,023	491	6,753	174
Tweets	Following	Followers	Listed

เป็น ที่ทราบกันดีว่า การสื่อสารรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า Social Network หรือ “เครือข่ายสังคมออนไลน์” ได้เข้ามาแทนที่ สื่อสารรูปแบบเก่าในปัจจุบัน โดยเฉพาะกับคนยุค Gen Y (คนที่เกิดปี 80’s) ที่ติดตามเพื่อนฝูงจากอีกฟากฝั่งของโลกอย่าง ใกล้ชิดใน Facebook จากหน้าจอโทรศัพท์มือถือ ตามข่าวสารที่กระซิบและรวดเร็วจาก Twitter แสดงความเห็นผ่าน blog และ YouTube สนุกกับ Google+ ของเล่นชิ้นใหม่ และจับตามอง Microsoft ว่า จะเข้ามาสู่เจ้าของตลาดเดิมได้หรือไม่

อิทธิพลของ Social Network ขยายแผ่ไปทั่วโลก แต่สิ่งที่น่าสนใจ คือ การเจริญเติบโตของ Social Network ในประเทศอาเซียนที่ได้กลาย มาเป็นปรากฏการณ์สำคัญ 7 ประการ ที่ทำให้ Social Network ไม่ได้เป็นแค่ “ของเล่น” ของคนยุคใหม่เท่านั้น

ปรากฏการณ์ที่ 1 : ไปได้ต่ำกว่า 16% ของชาวอาเซียนใช้ Social Network

เมื่อเดือนมีนาคม 2553 เว็บไซต์ Social Network อย่าง Facebook ก็ขึ้น แข่งหน้าเลิร์ชเอ็นจิ้น Google ในฐานะเว็บไซต์ยอดนิยมอันดับหนึ่งของโลกได้สำเร็จ¹ ซึ่งหมายความว่า ทุกวันนี้คนบนโลกออนไลน์รับข้อมูลต่างๆ จาก Social Network มากกว่าการค้นคว้าเว็บไซต์เสียอีก สิ่งที่น่าสนใจ คือ ประเทศที่มีผู้ใช้ Facebook มากที่สุด เป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐฯ นั้น อยู่ในอาเซียนหนึ่ง นั่นคืออินโดนีเซีย ซึ่งมีผู้ใช้ Facebook ถึง 39 ล้านคน ขณะที่ประเทศอื่นๆ ในอาเซียนก็มีผู้ใช้เยอะ ไม่แพ้กัน คือ ฟิลิปปินส์ 25 ล้านคน มาเลเซีย 11 ล้านคน และไทย 10 ล้านคน²

ปัจจุบัน อาเซียนมีผู้ใช้ Facebook รวมกันถึง 92 ล้านคน หรือราวๆ 16% ของประชากรในอาเซียน หากมองว่า Facebook เป็น Social Network หลัก ที่ทุกคนต้องมีแล้ว ก็ถือได้ว่าไม่ต่ำกว่า 16% ของชาวอาเซียนใช้ Social Network เลยทีเดียว ทั้งนี้ ยังไม่นับ Social Network อื่น อาทิ Twitter ที่กำลังมาแรงพร้อมๆ กับตลาดสมาร์ทโฟนที่เติบโตอย่างรวดเร็ว ในภูมิภาคนี้ และเมื่อพิจารณาอัตราการเติบโตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในภูมิภาคในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมา (2543-2553) ซึ่งมีอัตราการเติบโตที่ 975% โดยเวียดนามและเมียนมาร์ มีอัตราการเติบโตเกิน 10000% ขณะที่ไทยมีอัตราการเติบโต 600%³ อัตราการใช้ Social Network ในอาเซียน ก็พร้อมจะเพิ่มขึ้นอีกมหาศาล

ปรากฏการณ์ที่ 2 : Social Network เปลี่ยนไปเปลี่ยนวิธีการเสพข่าวและทำให้การเซ็นเซอร์ไม่ได้อีก !!!

Social Network ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็น “สถานที่เฮฮา” ระหว่างเพื่อนฝูงเท่านั้น แต่ในฐานะ “แหล่งข้อมูลชั้นยอด” Social Network ได้เปลี่ยนวิธีการเสพข่าวสารของประชาชน กลายเป็นการเสพข่าวจาก “สื่อใหม่” ที่รวดเร็วกว่าในแบบ real time จากผู้สื่อข่าวที่โดยปกติ แล้วจะต้องรอ air time ที่จะปรากฏตัวในสื่อกระแสหลัก

นอกจากนี้ Social Network ยังได้ให้กำเนิดสิ่งที่เรียกว่า Citizen Journalism หรือการที่บุคคลธรรมดาได้เข้ามาทำหน้าที่เป็น นักข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงเวลาที่เกิดวิกฤตต่างๆ เมื่อพวกเขาเหล่านั้นได้นำเสนอข้อมูลจากแหล่งข่าวปฐมภูมิ (primary source) ด้วยตนเอง ข้อมูลจากแหล่งข่าวปฐมภูมิลำเนา ไม่เพียงแต่เปลี่ยนแปลงวิธีการเสพข่าวสารของชาวอาเซียนเท่านั้น แต่ข้อมูล พร้อมหลักฐาน อาทิ ภาพถ่าย จากเหตุการณ์จริง ได้ส่งผลกระทบต่อกรรับรู้ข้อเท็จจริงของคนในสังคม ซึ่งทำให้การปกปิด (เซ็นเซอร์สื่อกระแสหลัก อาทิ โดยรัฐบาลหรือ ผู้ทรงอิทธิพล) ไม่มีผลอีกต่อไปแล้ว (เว้นแต่ กรณีการบล็อก Social Network ไปเลย)

¹ Financial Times 16 มีนาคม 2553 วัดจากจำนวนการกดเข้าชมเว็บไซต์ต่อวัน

² Socialbaker.com

³ Internetworldstat.com

ปรากฏการณ์ที่ 3 : Social Network ปฏิวัติวงการโฆษณาและหาเสียง

สิ่งที่ทำให้ Social Network แตกต่างจากสื่อโดยทั่วไป คือ เป็นการ “สื่อสารสองทาง” และทำให้เกิดปรากฏการณ์ไวรัล (viral) หรือ “ปากต่อปาก (word of mouth)” ในโลกดิจิทัล ซึ่งกลายเป็นเครื่องมืออันล้ำค่า ไม่เพียงแต่กับนักการตลาด แต่ยังรวมถึง นักการเมืองอีกด้วย

ประธานาธิบดี Barack Obama เป็นผู้แรกที่ริเริ่มการใช้ Twitter หาเสียงจนชนะการเลือกตั้ง ในอาเซียน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ในการเลือกตั้งของสิงคโปร์ที่ผ่านมา ซึ่ง Social Network ได้เข้ามามีบทบาทมากในการสูญเสียที่นั่งในสภาของพรรครัฐบาล และที่เป็นที่กล่าวกันมากคือ Nicole Seah ผู้สมัครหน้าใหม่วัย 24 ปี ซึ่งแม้จะแพ้การเลือกตั้ง แต่ Fan Page ของเธอ (facebook.com/nicoleseahns) มีคนสนับสนุนทะลุ 1 แสน “Like” แซงหน้า Fan Page ของผู้ทรงคุณวุฒิในประเทศเรียบร้อยแล้ว

สำหรับในไทยเอง ปัจจุบันกฎหมายได้ระบุห้ามหาเสียงเลือกตั้งโดยใช้สื่อโฆษณาโทรทัศน์ ส่งผลให้นักการเมืองหันมาใช้ Social Network กันอย่างล้นหลามในการเลือกตั้งที่ผ่านมา โดยเฉพาะทาง Twitter และ YouTube ซึ่งโฆษณาพรรคการเมืองบางชิ้นมีคนรับชมไปแล้วกว่า 1 แสนครั้งแล้ว

เมื่อปี 2007 Mark Penn นักสถิติผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของนักการเมืองอเมริกันหลายคน รวมทั้ง ฮิลลารี คลินตัน เขียนหนังสือ “Microtrends : The Small Forces Behind Tomorrow’s Big Changes” โดยมีทฤษฎีว่า โลกปัจจุบันมีเทรนด์เล็กน้อยเกิดขึ้นมากมาย และเทรนด์เหล่านี้เป็นตัวแปรสำคัญในการขับเคลื่อนของโลก หากนักการเมืองสามารถระบุเทรนด์เหล่านี้ได้ ก็จะสามารถชนะการเลือกตั้งได้ไม่ยาก เขาระบุว่า ที่มาสำคัญของเทรนด์เหล่านี้คือ Social Network ซึ่งตัวอย่างในอาเซียนข้างต้น คือกรณีศึกษาที่ดี

หน้า Twitter ของ Barack Obama ที่มีคนตามถึง 9.4 ล้านคน ปัจจุบัน ถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของแคมเปญหาเสียงอีกครั้ง สำหรับการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี 2555

ปรากฏการณ์ที่ 4 : Social Network อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยแห่งใหม่

แม้คนส่วนใหญ่มักจะเชื่อว่า ผู้ใช้ Social Network ส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชน แต่ที่จริงแล้วราวๆ 4 ใน 5 ของผู้ใช้ Social Network ในอาเซียนเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งหมายความว่า Social Network อาจมีผลต่อความคิดทางการเมือง/ทัศนคติทางสังคมของผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งกว่า 12% ในอาเซียน เลยทีเดียว

คะแนนนิยมในโลกออนไลน์จึงไม่ได้จำกัดอยู่ในโลกออนไลน์เท่านั้น Social Network ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมความคิด รวบรวมผู้ที่คิดเห็นตรงกัน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการนัดหมาย หรือ “ชุมนุม” ของประชาชนที่ “เคอร์ฟิว” ใดๆ ไม่มีผลเมื่อใดก็ตามที่แนวคิดเล็กๆ น้อยๆ เหล่านี้ซึ่งเป็น Microtrends ได้รวมตัวกันใหญ่ขึ้นกลายมาเป็น “Megatrend” ก็อาจส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญทางการเมืองครั้งสำคัญได้ ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือ เหตุการณ์ลุกฮือของประชาชนที่เกิดขึ้นในตะวันออกกลาง (Arab Spring) ที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี iva Social Network จะเสรีไปหมดทุกอย่าง นอกจากการบล็อกเว็บไซต์ Social Network เองแล้ว “เคอร์ฟิวออนไลน์” สำหรับการจัดตั้งกลุ่มใน Social Network ที่ “อาจเป็นภัยทางการเมือง” ก็มีอยู่เช่นเดียวกัน เช่น Facebook ได้ตัดสินใจที่จะนำกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรงต่อต้านอิสราเอลบางกลุ่มออก ซึ่งก็ทำให้ Social Network ถูกมองว่า สูดท้ายแล้วก็เป็นเครื่องมือทางการเมืองของรัฐบาลบางประเทศอยู่ หรือในบางกรณี บางประเทศก็ได้ตัดสินใจบล็อกเว็บไซต์ Social Network ทั้งเว็บ หรือการสร้างเว็บ Social Network ของตนเอง ซึ่งคาดว่ารัฐบาลจะสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

ปรากฏการณ์ที่ 5 : Social Network ฤดูแห่งสำคัญของภาคประชาสังคม

Social Network เชื่อมโลกเข้าด้วยกันไม่เพียงแคในแวนวอน (คนที่อยู่ในสถานะทางสังคมเดียวกัน) แต่รวมถึง แนวคิด ซึ่งเป็นการเปิด ประตูสู่ผู้ด้อยโอกาส อาทิ การรวมตัวกันบริจาคสิ่งของให้ผู้ด้อยโอกาส หรือสอนหนังสือเด็กในสลัม ของคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน โดยมี Social Network เป็นสื่อ ซึ่งกิจกรรมแบบนี้ในโลก “ออฟไลน์” จะต้องใช้ ทรัพยากรมหาศาล

ในช่วงวิกฤตต่างๆ ที่ผ่านมาในอาเซียนและบ้านใกล้เรือนเคียง ให้ Social Network ได้กลายมาเป็นพระเอกทั้งเรื่องการระดมเงินทุนหรือ แรงเพื่อช่วยเหลือได้ทันทั่วถึงที่ไม่อาจจะเป็นเหตุการณ์น้ำท่วมในเมืองไทย พายุถล่มในเมียนมาร์ แผ่นดินไหว และสึนามิในญี่ปุ่น ฯลฯ

ปรากฏการณ์ที่สำคัญอีกอย่างคือ การ Micro-finance ผ่านทางเว็บไซต์ Social Network อย่าง Kiva.org และ Vittana.org ที่จับกลุ่ม “ผู้ให้กู้” แล้ว “ผู้กู้” มาเจอกัน เพื่อช่วยคนในอีกซีกหนึ่งของมุมโลก โดยไม่ต้องรอฟังรัฐบาล องค์การระหว่างประเทศ หรือกระทั่งองค์กรการกุศล ต่างๆ

ในฟิลิปปินส์มีตัวอย่างการประสบความสำเร็จของหญิงสาว ชาวบ้านคนหนึ่งที่ยืมเงินแบบ Micro-finance จากผู้คนใน Social Network ไปลงทุนในธุรกิจทำถุงช้อปปิ้งจากวัสดุรีไซเคิล เพื่อซื้อ เครื่องจักร เธอจ่ายเงินและกู้ใหม่เพื่อซื้อเครื่องจักรอีกเครื่อง เพื่อ ขยายกิจการ จนกระทั่งธุรกิจของเธอสามารถยืนบนลำแข้งตัวเองได้ดี โดยเริ่มต้นด้วยเงินกู้จากคนแปลกหน้า⁴ แม้ว่า Digital Divide จะเป็น ประเด็นสำคัญในเวทีโลก และเป็นหนึ่งในปัญหาหลักของอาเซียน แต่ Social Network ก็ได้เข้ามามีบทบาทในการลด “ช่องว่าง” ให้กับคนบางกลุ่มในสังคม และได้กลายมาเป็นเครื่องมือสำคัญของ ภาคประชาสังคม (civil society) ในอาเซียนไปแล้ว ภาคประชาสังคม ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าองค์กรการกุศลที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงกลุ่มคนที่ประชาชนธรรมดา ที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงสังคม ด้วยพฤติกรรมเล็กๆ น้อยๆ ของตน และช่วยขับเคลื่อนอาเซียนไปข้างหน้าอย่างช้าๆ

ปรากฏการณ์ที่ 6 : Social Network ปฏิวัติการทูตสาธารณะ

การทูตสาธารณะ (public diplomacy) แต่เดิมนั้นถูกจำกัดอยู่แค่ “การใช้สื่อกระแสหลัก (สื่อสารทางเดียว)” โดยการสื่อสารสองทาง เป็นไปได้ในกรณีของการจัดคณะสัญจร ซึ่งสิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณมหาศาล

Social Network ได้ให้ทางเลือกตรงกลางระหว่างสองวิธีนี้ โดยให้ช่องทางรัฐบาลได้ “พบปะกับประชาชน แบบสองทาง โดยผ่านสื่อ” ซึ่งสะดวกรวดเร็ว ประหยัด และสื่อสารได้ในวงกว้าง เป็นการปฏิวัติการทูตสาธารณะไปอย่างสิ้นเชิง โดยรัฐบาลจะได้ประโยชน์จากเอกลักษณ์ของ สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งต่างจากสื่อทั่วไป คือไม่ใช่การสื่อสารทางเดียวในลักษณะป้อนข้อมูล (หรือที่เรียกในทางลบลว่า การโฆษณาชวนเชื่อ : Propaganda)

ตรงกันข้าม Social Network ทำให้รัฐบาลมีช่องทางในการโต้ตอบและน้อมรับความคิดเห็นของประชาชน เปลี่ยนจากการใช้สื่อเพียงแค่ “การส่งข่าวสารของรัฐ” กลายเป็น “การสร้างความรู้แจ้งใจ” ในแบบที่ผู้เสพไม่รู้ตัว โดยอาศัยการสื่อถึงความรู้สึกของความเป็นมนุษย์ที่อยู่ เบื้องหลังองค์กรนั้นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนและผู้ทรงอิทธิพลเกิดความเข้าใจและเห็นใจองค์กร เป็นการ ‘ผูกมิตร’ กับประชาชนที่จะสร้าง อิทธิพลให้กับหน่วยงานอย่างยั่งยืน

ตัวอย่างของรัฐบาลที่ใช้ Social Network มหาศาล คือ สหรัฐฯ และสหราชอาณาจักร โดยใช้ทั้งตัวบุคคล อาทิ ผู้นำประเทศ (อาทิ Twitter @BarackObama - คนตาม 9.4 ล้านคน) รัฐบาล (อาทิ @Number10gov คนตาม 1.8 ล้านคน) และเอกอัครราชทูต (อาทิ @KristieKenney เอกอัครราชทูตสหรัฐฯ ประจำประเทศไทย - คนตาม 2 หมื่นคน) และการหยิบยก Issue มาเป็น “Soft Power” อาทิ London Olympic 2012 (facebook.com/London2012)

แม้ว่าในอาเซียน การใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะอาจจะยังไม่สามารถเรียกเต็มปากเต็มคำได้ว่าเป็นการ “ปฏิวัติ” แต่หลาย ประเทศในอาเซียนได้เริ่มใช้ Social Network เป็นช่องทางสำหรับการทูตสาธารณะแล้วเช่นกัน ยกตัวอย่างไทย Twitter @ThaiKhuFah ของทำเนียบรัฐบาล ที่ใช้ทวีตข่าวสารจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล หรือ @RTEtokyo ของสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ที่ใช้สื่อสารกับ ประชาชนไทย โดยเฉพาะในช่วงเหตุการณ์แผ่นดินไหวและสึนามิในญี่ปุ่น ซึ่งมี followers พุ่งถึง 10,000 คน ภายในระยะเวลา 72 ชั่วโมงหลังจาก เปิดตัวครั้งแรก

ความสำเร็จของการใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะ ขึ้นอยู่กับความเข้าใจในธรรมชาติของ Social Network เพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ผู้ใช้จะต้องไม่ยึดติดกับรูปแบบเดิมๆ มิเช่นนั้นแล้ว การใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะที่ว่าจะไม่ต่างจาก “โฆษณาชวนเชื่อ” แบบเดิม - ที่ผิดขึ้นมานบนโลกออนไลน์แทน

⁴ Phil Lane Jr. and Jon Ramer, et al, “Utilizing the Digital 4th Way as a Platform for Building a People-Centred ASEAN”, 2011.

ปรากฏการณ์ที่ 7 : Social Network ช่วยส่งเสริม People-centred ASEAN

ปรากฏการณ์สุดท้ายนี้ เป็นสิ่งที่ผู้เขียนคาดหวังซึ่งยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงเท่าใดนัก แต่อาเซียนก็มีศักยภาพที่จะสามารถผลักดันต่อไปได้นั้นคือ การใช้ Social Network เป็นเครื่องมือในการผลักดันอาเซียนให้กลายเป็น People-centred ASEAN อย่างเต็มตัว เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 หาก Social Network สามารถรวมกลุ่มคนต่างๆ เป็น Microtrends และ Megatrend ในระดับประเทศได้ การรวมตัวในฐานะ “อาเซียน” ก็อาจไม่ใช่สิ่งที่ไกลเกินความฝันสักอย่าง อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ใช่สิ่งที่ทำได้ง่ายๆ และยากกว่าการทูตสาธารณะในระดับประเทศ เพราะหมายถึง การเชื่อมโยงคุณค่าที่แตกต่างกันในประชาคมอาเซียนเข้าไว้ด้วยกัน โดยมี “คน” เป็นศูนย์กลาง ผ่านการสร้างความสำเร็จด้านวัฒนธรรม สังคม ศาสนา ให้เกิดความเคารพซึ่งกันและกันและรู้สึกถึงความเป็น “ประชาคมอาเซียน”

อย่างไรก็ดี ก็ได้มีจุดเริ่มต้นในการใช้สื่อโปรโมทความเป็น “ประชาคมอาเซียน” ทั้งสื่อกระแสหลัก เช่น การจัดตั้ง ASEAN TV และการใช้ Social Network ซึ่งอาจจะยังไม่แพร่หลายนัก เช่น Facebook ของสำนักเลขาธิการอาเซียน (facebook.com/aseansecretariat) และ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียนคนปัจจุบัน (facebook.com/surinpitsuwan) รวมทั้ง Twitter @ASEANSG และ @ASEAN2015 ที่ยังสามารถเติบโตได้อีกมหาศาล โดยอาจอาศัยการใช้ Social Network ของสหประชาชาติที่เรียกว่าประสบความสำเร็จเป็นกรณีศึกษา (@UN - มีคนตาม 4 แสนกว่าคน และยังมี account อื่นๆ ของสหประชาชาติอีกจำนวนมาก) นอกจากการส่งเสริมอัตลักษณ์ของความเป็น “ประชาคมอาเซียน” แล้ว Social Network สามารถใช้ช่วยในการแก้ปัญหาต่างๆ ในอาเซียนได้โดยอาศัยการให้ “คน” เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการนำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง เนื่องจาก Social Network นั้นเปรียบเสมือนเป็นฐานข้อมูลพลวัต (Dynamic Database) ชั้นยอด

อย่างไรก็ดี อุปสรรคสำคัญของการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของประชาคมอาเซียนผ่าน Social Network ก็มีหลายประเภทที่เด่นชัดประการแรกคือ ภาษา ซึ่งทำให้ผู้ใช้ Social Network ในอาเซียนไม่ “connect” กัน กล่าวคือ ชาวอาเซียนมักมีปฏิสัมพันธ์เฉพาะกับคนชาติเดียวกันเท่านั้น หรือข้ามไปปฏิสัมพันธ์กับคนประเทศอื่นที่พูดภาษาอังกฤษไปเลย ซึ่งทางแก้ไข หากไม่ใช้การส่งเสริมการใช้ภาษากลางร่วมกันแล้ว ในระยะสั้นอาจมีการส่งเสริมให้มีการใช้โปรแกรมแปลภาษาอัตโนมัติที่ผู้ติดตามกับ “App” Social Network ต่างๆ

อุปสรรคประการที่สองคือ แม้ว่าการใช้งาน Social Network ในอาเซียนจะมีสูงถึงเฉลี่ย 16% อย่างไรก็ตาม คน 16% นี้ยังเรียกได้ว่าเป็นตัวแทนของชนชั้นกลางขึ้นไปและกลุ่มคนสมัยใหม่ โดยยังมีผู้คนจำนวนมากที่อยู่กลุ่มล่างของ Digital Divide ซึ่งนอกจากสาธารณูปโภคต่างๆ อาทิ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงอย่าง Broadband หรือ 3G (ที่ยังคงเป็นปัญหาค้างคั่งอยู่ในประเทศไทย) หรือเครื่องมือการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตแล้ว ยังมีเรื่องขององค์ความรู้ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทำให้คนบางกลุ่มหลุดจากวงจรนี้ไป แม้จะมีศักยภาพในการเข้าถึงก็ตาม

“หน้า Twitter ของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียน”

“7 ปรากฏการณ์” นี้

แสดงให้เห็นว่า เมื่อ Social Network ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในประเทศอาเซียนแล้ว รัฐบาลในประเทศอาเซียนรวมทั้งประชาคมอาเซียน จำเป็นจะต้องก้าวไปให้ทันโดยการใช้ Social Network สื่อสารกับประชาชน “ให้เป็น” ซึ่งนอกจากจะต้องใช้ Social Network ในการทูตสาธารณะในทางรุกแล้ว ยังจะต้องเตรียมรับกับกระแสสังคมต่างๆ ในโลกแห่งไวรัส (viral) ของ Social Network ที่เข้ามาปะทะอยู่ตลอดเวลาอีกด้วย ทั้งที่ยังคงเป็น Microtrends ในกลุ่มเล็กๆ และที่อาจกลายเป็น Megatrend ได้ในอนาคต”

โดย : อธิกร ไตรทศาวิตย์

“ขอ ออกตัวล่วงหน้าครับว่า
บทความนี้มีใช้บทความวิชาการ
ฉะนั้นหากท่านกำลังมองหาเนื้อหาวิชาการอันจริงจัง
ขอให้เปิดไปหน้าอื่นได้เลยครับผม !!!

เมื่อพูดถึงกิจกรรมฟุตบอลที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก
และได้รับการจับตา รอคอย หวนคะนึงถึงที่สุดในโลก
แน่นอนว่าไม่น่าจะใช้ไทยพรีเมียร์ลีก แต่มันคือฟุตบอลโลก
ครับ!!! ตัวอย่างเช่นในกรุงเทพฯ ที่หนองแขมโพลได้ทำ
ผลสำรวจออกมาว่า ช่วงที่มีการแข่งขันฟุตบอลโลกนั้น
การจราจรตอนเช้าจะโล่งมากพอๆ กับช่วงที่โรงเรียนปิด
เทอมกันเลยทีเดียวครับ นั่นหมายความว่าทั้งเจ้านายและ
ลูกน้องดูบอลกันตึกตื่นจนพากันตื่นสายครับ ฮูเร่!!

ทั้งนี้ ก้าวแรกของการแข่งขันฟุตบอลระหว่าง
ประเทศที่มีการใส่เสื้อและรองเท้าเล่นกันอย่างเป็นทางการ ก็คือ
ลักษณะ รวมทั้ง ได้รับการบันทึกไว้อย่างเป็นทางการ ก็คือ
การแข่งขันระหว่างทีมชาติสกอตแลนด์และทีมชาติอังกฤษ
ในวันเสาร์ที่ 30 พ.ย. ค.ศ. 1872 (พ.ศ. 2415) ณ สนาม
The West of Scotland Cricket Ground นครกลาสโกว์
สกอตแลนด์ โดยการแข่งขันจบลงด้วยผลเสมอกันไปครับ
(ที่มา: เว็บไซต์ English Football Online) ทั้งนี้ก็ขอ
อนุญาตถึงความสนใจของท่านผู้อ่านกลับมาที่ประเด็นหลัก
ของบทความที่ว่า **“อาเซียน จะไปบอลโลก”** กันครับ
หัวข้อนี้มีความหมายตรงตัวในเชิงคำถามว่า ประเทศใน
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) จะได้ไปบอลโลก
จริงหรือไม่? เป็นคำถามเชิงคุณค่าครับ มิใช่เชิงดูถูกชาติ
ASEAN ของเรา

“มาทำความเข้าใจกันเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาสำหรับการเข้าไปเล่นฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย
สักเล็กน้อยนะครับ ปัจจุบัน สหพันธ์ฟุตบอลระหว่างประเทศ (ฟีฟ่า) ได้จัดสรรโควตาเป็นภูมิภาค ดังนี้”

แอฟริกา 5 ทีม

ยุโรป 13 ทีม

เป็นสองภูมิภาคที่ไม่ต้องไปหักหาญกับภูมิภาคอื่นต่อ

เอเชีย 4.5 ทีม

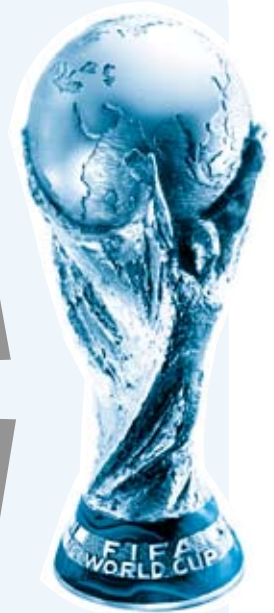
อเมริกาใต้ 4.5 ทีม

ทีมอันดับ 5 จากทั้งสองภูมิภาคจะต้องมาแข่งตัดเชือก
กัน โดยผู้ชนะจะได้ไปฟุตบอลโลกรอบสุดท้าย
(ไม่รวมบราซิลที่เข้ารอบอัตโนมัติไปแล้วในฐานะเจ้าภาพ)

โอเชียเนีย 0.5 ทีม

อเมริกาเหนือ กลาง
และแคริบเบียน
(คอนคาแคฟ) 3.5 ทีม

ทีมอันดับ 1 โชนโอเชียเนียต้องมาแข่งตัดเชือกกับทีม
อันดับ 4 ของคอนคาแคฟ โดยผู้ชนะจะได้ไปฟุตบอล
โลกรอบสุดท้าย (ออสเตรเลียไปเล่นรอบแบ่งกลุ่มกับ
โชนเอเชียแทน ไม่ได้อยู่กับโอเชียเนีย)

จุดที่เราควรสนใจก็คือโซนเอเชียครับ โดยปกติแล้ว ทีมแข่งไปจากสองโซนนี้ ประกอบด้วย ซาอุดีอาระเบีย เกาหลีใต้ เกาหลีเหนือ ญี่ปุ่น จีน อิหร่าน อิรัก บาห์เรน ฯลฯ ก็ 8 ทีม เข้าไปแล้วนะครับทั้งนี้ เพราะที่ซ้ากรรมชาติ ออสเตรเลียก็ดันย้าย มาแข่งรอบแบ่งกลุ่มกับพวกเราชาวเอเชียแทนเสียอีกแล้ว ก็ไม่ ทราบว่าทำไมจู่ๆ ฟิฟาถึงได้ยอมตามคำขอของออสเตรเลีย เสียด้วย เพราะก่อนหน้านี้ออสเตรเลียเหมือนเป็นคู่แข่งที่เจอเชือก กล้าย คือทีมจากโซนคอนคาเคฟครับ เมื่อใดที่ออสเตรเลียเจอ ทีมอันดับ 4 จากคอนคาเคฟก็มักจะแพ้อยู่เสมอๆ จนท้ายที่สุด ฟิฟาก็เห็นใจและอนุญาตให้มาเล่นรอบแบ่งกลุ่มกับโซนเอเชีย นั้นเองครับ ก็ถือว่าเป็นการเพิ่มก้างชิ้นใหญ่ให้กับชาติเอเชีย

สำหรับการไปฟุตบอลโลกในแบบแรกนั้น ผมก็จะขอพาทุกท่านไปวิเคราะห์ศักยภาพของทีมอาเซียนที่ผ่านเข้าไป ในรอบ 20 ทีมสุดท้าย ดังนี้ครับ

ผลจากแข่งขันรอบแรกนะครับ มีทีมจากอาเซียนร่วมแข่งขัน 8 ทีมด้วยกัน ประกอบด้วย ฟิลิปปินส์ เมียนมาร์ เวียดนาม ลาว มาเลเซีย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และไทยครับ ทว่า มีผู้รอดชีวิตจากสังเวียนรอบแรกมาเพียงแค่ 3 ทีมเท่านั้น ได้แก่ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และไทยแลนด์ สุดเลิฟของพวกเราครับ เรามาเริ่มวิเคราะห์ทีละทีมนะครับ

ทีม อินโดนีเซีย / Indonesia

อันดับโลก (ณ เม.ย. 54) : ลำดับที่ 130

อันดับใน AFF Suzuki Cup (ASEAN Cup) ครั้งล่าสุด : รองอันดับ 1

ผู้จัดการ : Alfred Riedl

น่านาทศนะ : อดีตทีม Dutch East Indies ชาติลวดลายไว้ใน ASEAN Cup ครั้งล่าสุดได้ไม่เลวเลยทีเดียวด้วยการจบด้วยการเป็น รองชนะเลิศ นอกจากนี้ ยังเป็นทีมแรกๆ ในอาเซียนที่เริ่มแนวทางโอนสัญชาติผู้เล่นฝีมือดีมาร่วมทีม ผลงานในการแข่งขันฟุตบอลโลก รอบคัดเลือกรอบแรกอินโดนีเซียผ่านเข้ารอบไปได้ จากการเผาเครื่องทีมมากความสามารถอย่างเติร์กเมนิสถานอย่างฉิวเฉียด ด้วยประตูรวม 5-4 เรียกได้ว่าเล่นกันอย่างประทับใจคนดูเลยละครับ โดยจับฉลากเข้าไปอยู่กลุ่มเดียวกับอิหร่าน กาตาร์ และบาห์เรนครับ ซึ่งอิหร่านและกาตาร์ถือว่าเป็นสองทีมแข่งประจำภูมิภาคเอเชีย โดยที่บาห์เรนก็ไม่ได้เป็นทีมนอกสายตาแต่อย่างใด งานในรอบนี้ถือว่าเป็นงานยากสำหรับอินโดนีเซียนะครับ แต่ไม่ใช่ว่าจะถึงกับต้องเก็บกระเป๋าก่อนเวลานะครับ เพราะทีมอินโดนีเซียชุดนี้ เรียกว่ามาตีเหลือเกิน รูปเกมการส่งบอลดีขึ้นจากการเล่นครั้งก่อนๆ อย่างผิดหูผิดตา และบุกเป็นกระบวนมากครับ ถ้าวางแท็คติกตั้งรับแล้วสวนกลับ สายฟ้าแลบ ก็มีโอกาทำให้ทีมแขกอาหรับตะลึงงันจนตั้งรับไม่ทันได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น อย่างแรกที่ต้องเน้นคือพลังกำลังครับ เรียกว่าต้องฝึก ให้วิ่งได้ 120 นาทีแบบไม่หอบเลยละครับ นอกจากนั้น ก็จัดแผนตั้งรับและรุกกลับอย่างรัดกุมกำลังใจและแรงดีๆ ก็อาจสร้างปาฏิหาริย์ ได้เหมือนกันนะครับ ผมรู้สึกว่ามันอินโดนีเซียเป็นทีมที่มีโอกาสผ่านเข้ารอบต่อไปมากที่สุดในรอบคัดเลือกอาเซียนทั้ง 3 ที่ผ่านเข้ารอบมา (แต่จะไปถึงบราซิลไหม อันนี้เห็นว่ายากครับ) อันดับสองของกลุ่มไม่ยากเกินเอื้อมครับ !!

ทีม สิงคโปร์ / Singapore

อันดับโลก (ณ เม.ย. 54) : ลำดับที่ 144

อันดับใน AFF Suzuki Cup (ASEAN Cup) ครั้งล่าสุด : ตกรอบแบ่งกลุ่ม

ผู้จัดการ : Radojko Avramovic

น่านาทศนะ : The Lions ดับซ่าของทีมแชมป์ AFF Suzuki Cup ครั้งล่าสุดอย่างมาเลเซียไปได้ด้วยประตูรวม 6-4 แม้รูปเกมไม่ได้ เห็นอกว่ากันมากนัก แต่การจบสกอร์เฉียบขาดกว่ามาก ทำให้สิงคโปร์ผ่านมาเลเซียไปได้ครับ ผ่านเข้ารอบเข้าไปร่วมกลุ่มกับจีน จอร์แดน และอิรัก โอ้วบระเจ้า ถ้าอินโดนีเซียมาอยู่กลุ่มนี้ ผมจะฟันธงทันทีว่าเข้ารอบแน่ๆ แต่เมื่อเป็นสิงคโปร์ ก็ต้องบอกว่าไม่สามารถนิ่งนอนใจ ได้เลยครับ เพราะด้วยฟอร์มของพวกเขาที่ยังไม่ค่อยคงเส้นคงวา อาจจะมีพลาดเสียประตูได้ง่ายและฟลุคไปได้ครับ ทีมที่น่าระวังก็คือฟิฟาน มหาพิทที่ผู้เล่นวิ่งเหมือนมี 3 ปอด และจอร์แดนที่นัดล่าสุดเหมือนผีเข้า ไล่ถลุงเนปาลไป 9-0 ทั้งๆ ที่นัดแรกเสมอกันไป 1-1 แบบสูสี !!! จุดอ่อนของสิงคโปร์อยู่ที่เกมรับที่เสียสติและรวนง่ายมาก เรียกว่าหลุดทีแล้วออกทะเลไปไกลแบบกูไม่กลับเลยทีเดียวนะครับ ดังนั้น เกมรับ คงต้องมาตกลงกันให้ดีกว่าจะปรับเปลี่ยนกันอย่างไร ไม่ใช่วิ่งไล่อย่างเดียวแบบไร้แท็คติกและต้องใช้ประโยชน์จากเกมรุกที่หลากหลาย ฉกฉวยโอกาสมาได้ครับ ถ้าจะให้ช่วยลุ้น ผมว่าลุ้นทีสองนี้ก็ลุ้นยากแล้วละครับ ไม่ต้องพูดถึงการไปรอบสุดท้ายที่บราซิลเลยละครับ

ทีม ไทย / Thailand

อันดับโลก (ณ เม.ย. 54) : ลำดับที่ 120

อันดับใน AFF Suzuki Cup (ASEAN Cup) ครั้งล่าสุด : ตกรอบแบ่งกลุ่ม

ผู้จัดการ : Winfried Schäfer

นานาทศนะ : เมื่อมาถึงทีมชาติไทยของเรา ผมก็จะขอไม่ลำเอียงด้วยการถอยออกมาก้าวหนึ่ง แล้วสวมหมวกนักวิจารณ์มาประเมินผลงานของทีมชาติไทยแบบไม่ลำเอียงต่ออีกสองทีมที่เข้ารอบมาด้วยกันครับ มาจะกล่าวบทไป อันทีมชาตินี้เคยโชว์ฟอร์มอย่างสง่าผ่าเผยในเอเชียอาคเนย์มาก่อน แบบไม่มีใครแย่งแชมป์ ASEAN Cup ไปได้ เคยได้อันดับ 3 ของเอเชียคัพ (พ.ศ. 2515) และยิ่งไปกว่านั้น เคยเอาชนะเกาหลีใต้ได้ด้วยครับ!! ทว่า ความเก่งกาจและชื่อเสียงของทีมชาตินี้ ก็เริ่มเลือนหายไปตามกาลเวลา เมื่อผู้เล่นชุด “ดรีมทีม” พากันเกษียณไป และไม่สามารถสร้างถ้วยถ้วยตัวแทนขึ้นมาได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ทราบว่าเป็นเพราะความไม่มีประสิทธิภาพของระบบการสร้างนักเตะหรือเป็นเพราะความไร้ระเบียบวินัยที่ทำให้ทีมที่เคยเก่งและเป็นที่ยอมรับในเอเชียทีมนี้หยุดก้าวไปข้างหน้าและย่ำอยู่กับที่ ปนถอยหลังเสียด้วยซ้ำ ก่อนหน้าการแข่งขันฟุตบอลโลกรอบแรกนี้ เกิดกระแสเรียกร้องภายในประเทศอยู่พักหนึ่งขอให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย เพราะเชื่อว่าเป็นหนึ่งในตัวการที่ทำให้ฟุตบอลไทยไม่เจริญ ทว่า เมื่อผลเลือกตั้งออกมาผู้บริหารคนเดิมได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งต่อไป (ชะอย่างงั้น) เส้นทางก้าวเข้ารอบของทีมชาตินี้เสมือนโรยด้วยกลีบกุหลาบ เพราะโชคดีมากๆ ที่จับฉลากเข้ารอบสองไปอัตโนมัติ และไปพบกับปาเลสไตน์ ซึ่งสามารถเอาชนะมาได้ด้วยประตูรวม 3-2 แบบ “หืดขึ้นคอ” รูปเกมไม่เหนือกว่า เกมรุกยังใช้โอกาสเปลืองเช่นเคย และเกมรับก็มักจะมีขวัญและขาอ่อนไปเสียดี้อๆ ทำให้มักจะเสียประตูแบบไม่น่าเสีย อันเนื่องมาจากไม่สามารถตั้งสติตั้งรับได้ทันทั่วทั้งที่ ยิ่งไปกว่านั้นความพิดยังคงเป็นปัจจัยที่ทีมชาตินี้ยังไม่เคยแสดงให้เห็นว่า “มี” ผ่านเข้ารอบไปอยู่กลุ่มเดียวกับซาอุดีอาระเบีย ออสเตรเลีย และโอมาน ผมอนุญาตให้เรียกกลุ่มนี้ว่าเป็น Group of Death ได้ทันทีที่เห็นสมาชิกกลุ่มครับ เพราะชื่อชั้นของออสเตรเลีย (อันดับ 2 ในเอเชีย) กับซาอุดีอาระเบีย (อันดับ 9 ในเอเชีย) นั้น ก็ไม่จำเป็นต้องมีคำบรรยายใดๆ มาขยายความเทพของเขา จะมีก็แต่โอมานที่อันดับโลกอยู่ใกล้เคียงกับไทยที่สุด และอาจจะมาแข่งหนีบิวัยกลุ่มกันได้อย่างสนุกสนาน สำหรับคำทำนายสุดท้ายของผมสำหรับโอกาสการเข้ารอบต่อไปของทีมชาติไทยและโอกาสการเข้าไปเล่นฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายที่บราซิลนั้น ตัวแปร 2 ตัวที่น่าจะเอามาช่วยได้ก็คือ การปลุกพระเกจิชื่อดังจากทุกรูทั่วประเทศมาอำนวยการและอวยชัยให้ และทำข่าวสารเสกให้นักเตะกินให้มีกำลังวังชาราวกับม้าศึกวิ่งไม่มีเหน็ดมีเหนื่อย ที่เหลือก็ลุ้นให้สนุกกับเกมลูกกลมๆ ที่อะไรก็เกิดขึ้นได้ครับ !!

ทีนี้

เราหันมาดูแนวทางอีกทางหนึ่งนะครับกับความเป็นไปได้ในการเสนอตัวเป็นเจ้าของภาพฟุตบอลโลกของประเทศไทยเพื่อที่จะได้สิทธิ์ผ่านเข้าไปรอบสุดท้ายโดยอัตโนมัติในฐานะประเทศเจ้าภาพ!! ถ้าพูดกันแบบไม่เข้าข้างใครเลย (จริงๆ) ประเทศที่มีพัฒนาการทางด้านฟุตบอลในประเทศทั้งในด้านโครงสร้างและลีกในประเทศที่ค่อนข้างก้าวหน้าก็เห็นจะประกอบด้วย ไทย เวียดนาม และสิงคโปร์ครับ ทั้งสามประเทศนี้ ล้วนมีลีกอาชีพที่จริงจังและมีคุณภาพ (กว่าชาติอาเซียนอื่น) รวมทั้ง เมื่อพิจารณาให้งวดเข้าไปอีกประเมินถึงภูมิประเทศสิ่งดึงดูดภายในประเทศ และจำนวนสนามฟุตบอลที่ได้มาตรฐานภายในประเทศแล้วนั้น ไทยถือว่ามีภาษีเหนือกว่าเวียดนามและสิงคโปร์อยู่พอสมควรครับ สิ่งที่ประเทศใดก็ตามในอาเซียนจะต้องใส่เกียร์เดินหน้าอย่างจริงจัง หากต้องการเสนอตัวเป็นเจ้าของภาพฟุตบอลโลก ก็คือภาครัฐต้องวางแผนแม่บทล่วงหน้าสำหรับการเป็นเจ้าภาพฟุตบอลโลกอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นขั้นเป็นตอน ทั้งนี้ ช่วงปีที่เหมาะสมและน่าจะมีความพร้อมที่เสนอตัวเป็นเจ้าของภาพฟุตบอลโลกได้คือ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2026 หรือ พ.ศ. 2569 เป็นต้นไป หรืออีก 15 ปี เป็นอย่างน้อย เพื่อที่จะได้มีเวลาเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การท่องเที่ยวภายในประเทศและการสร้างสนามฟุตบอลใหม่ที่ได้มาตรฐานเพิ่มเติม หรือแม้กระทั่งการแสวงหาความเป็นไปได้ในการเป็นเจ้าภาพร่วมกับเพื่อนบ้าน ซึ่งแน่นอน นั้นหมายความว่าประเทศผู้ร่วมจัดต้องมีสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่สงบและสามัคคี เพราะต้องมีการเจรจาแบ่งการจัดการแข่งขัน เงินค่าเข้าชม ค่าถ่ายทอดสด รวมถึงการรักษาความปลอดภัยต่างๆ ด้วย นี่จึงเป็นเงื่อนไขทั้งหมดที่ต้องทำให้สำเร็จหากต้องการเสนอตัวเป็นเจ้าของภาพฟุตบอลโลกเพื่อให้ได้สิทธิ์ผ่านเข้าไปเล่นในรอบสุดท้ายโดยอัตโนมัติ

อย่างไรก็ดี มีการตั้งข้อสังเกตเล็กน้อยครับว่า ฟุตบอลโลก เมื่อครั้งที่เนเธอร์แลนด์กับเบลเยียม และเกาหลีใต้กับญี่ปุ่น เป็นเจ้าภาพนั้น มาตรฐานฟุตบอลของทั้ง 4 ทีมนี้ จัดว่าอยู่ในแถวหน้าของโลก ดังนั้น จึงไม่มีข้อกังขาที่จะให้พวกเขาผ่านเข้าไปฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายโดยอัตโนมัติ แต่เมื่อหันมามองทีมกลับมาในกรณีของอาเซียน หากมีประเทศเสนอตัวเป็นเจ้าภาพหรือเป็นเจ้าภาพร่วมนั้น หมายความว่า ฟิฟ่าจะต้องเผื่อโควตาให้ภูมิภาคเอเชียเพิ่มอีก 1-2 ทีม และอาจไปกระทบต่อโควตาภูมิภาคอื่นได้ ซึ่งก็เป็นที่น่าคิดว่าฟิฟ่าจะให้สิทธิ์ทีมอย่างเราๆ ผ่านเข้ารอบไปโดยไม่ตะขิดตะขวงใจในมาตรฐานและฟอร์มการเล่นของพวกเขาเลยได้หรือไม่

จากการวิเคราะห์ด้านบนก็เป็นการประเมินความสามารถศักยภาพและความเป็นไปได้กับการก้าวเข้าสู่ฟุตบอลโลกของทีมจากอาเซียน แล้วใครละที่เป็นหนึ่งในอาเซียน ?!! ถ้าเราจะประเมินจากอันดับโลก คงต้องตอบว่าทีมชาติไทยครับ แต่ถ้าดูฟอร์มการเล่นปัจจุบัน มาเลเซียเป็นทีมที่มีฟอร์มการเล่นโดดเด่นที่สุดนับจากการเป็นแชมป์อาเซียนครั้งล่าสุด แต่ก็ทรบรอบไปแล้ว แต่ก็คงไม่ต้องไปใส่ใจกับทีหนึ่งในอาเซียนอะไรมากมายนักครับ เพราะมาตรฐานยังสู้ชาวบ้านเขาไม่ได้อยู่ดี ผมจึงอยากเสนอว่าเราควรพัฒนาตามอย่างทีมชาติญี่ปุ่น ทีมชาติเกาหลีใต้ (อย่าเอาอย่างเกาหลีเหนือนะครับ) ที่พัฒนาทีมขึ้นมาเป็นทีมชาติแถวหน้าของโลกได้ ซึ่งสิ่งต่างๆ ที่ทีมในอาเซียนของเราจะต้องเร่งพัฒนาก็มีดังนี้ครับ

(1) ระเบียบวินัย ไล่ไปตั้งแต่การฝึกซ้อมไปจนถึงการใช้ชีวิตของนักเตะ ซึ่งมันก็จะช่วยยกระดับความแข็งแกร่งและความฟิตของนักเตะไปด้วย

(2) สไตล์การเล่น ถ้าว่ากันตามตรงรูปร่างของผู้เล่นเอเชียกะทัดรัดอย่างเราจะไปสู้ลูกโด่งกับเขาคงลำบาก ดังนั้นควรทิ้งไปได้เลยครับ สไตล์การเล่นบอลเข้าไปในกรอบ แล้วไปแย่งโหม่งกับกองหลังเนี่ย ในแง่กลับกัน จะขอให้ทุกท่านย้อนไปช่วงที่ทีมชาติไทยมีผู้จัดการเป็น คาร์ลอส โรเบอร์โต คาร์วัลโญ (อดีตผู้จัดการทีมชาติบราซิล) สไตล์การเล่นของทีมชาติไทยในตอนนั้น มีการส่งบอลบนพื้นกันมากขึ้น และวิ่งหาตำแหน่งกันอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในยุคที่ยิ่งใหญ่ของฟุตบอลไทยในสมัยที่เดียว นั่นแหละครับเป็นสไตล์ที่ทีมจากอาเซียนควรหันไปเอาดีเพราะเรามีดีใน “ความคล่องตัว”

(3) สำหรับการพัฒนาระยะยาว ขอให้เลิกได้แล้วครับกับการไปไล่ล่าหาผู้เล่นต่างชาติให้ไอ้คนสัญชาติมาเล่นให้ทีมชาติ

ตัวเอง เพราะหากจะพัฒนาให้ยั่งยืนคงต้องหันมายึดแนวทางที่ญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้ที่เขาพัฒนานักเตะสัญชาติตัวเองอย่างจริงจังตั้งแต่เยาวชน กระนั้น เมื่อฟอร์มเริ่มดีก็มีสโมสรจากอังกฤษ อิตาลี ฝรั่งเศส มาดึงตัวไปเล่นเองแหละครับ ได้ประสบการณ์กลับมาช่วยทีมได้อีกมากโข นี่ต่างหากจึงจะเป็นวิธีการพัฒนาฟุตบอลที่ถูกวิธี ก็คือเริ่มพัฒนาจากสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ ซึ่งผมก็มีความหวังเล็กๆ กับไทยพรีเมียร์ลีกของเรา ที่เริ่มจะเป็นไล่เป็นพายขึ้นเรื่อยๆ ว่าจะลดการเล่นกีฬาผอมระหว่างการเล่นฟุตบอลลงสักหน่อย และขอให้สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทยสนับสนุนอย่างจริงจัง (แบบไม่หมกเม็ด) ก็น่าจะนำพาทีมเราไปได้ครับ

ขอแค่สามประการเท่านั้นครับ ทำให้ได้จริงรับประกันว่าชาตินี้จะได้เห็นทีมชาติจาก อาเซียนไปบอลโลก แน่นอนครับ ฟันเฟิร์ม! อย่างไรก็ตามขอเอาใจช่วยทุกๆ ทีมในอาเซียนให้สามารถฝ่าด่านต่างๆ เข้าไปเล่นในฟุตบอลโลกรอบสุดท้ายได้อย่างองอาจสง่าผ่าเผย ไม่ว่าจะแบบตะลุยฝ่าด่านเข้าไปเองหรือจากการเป็นเจ้าภาพฟุตบอลโลก อย่าให้เขามองว่าพวกเราเป็นเพียง “สามล้อถูกหวย” ที่โชคดีผ่านเข้ารอบไป!! 🇹🇵

“ สำหรับคติการเชียร์ทีมชาติไทย ของผมนั้นมีอยู่ว่า แม้รู้ว่าเธอไม่ดีพอแต่ก็ยังคงเชียร์ เธอตลอดไป เพราะบอลนอกแค่ถูกใจ บอลไทยอยู่ในสายเลือด ฮ้าฟฟฟว์ ”

ทีมฟุตบอลอาเซียน ALL TIME STARS รวมดาวจากหลายยุคหลายสมัย

โดย : สุรียา จินดาวงษ์

หาก อาเซียนจะรวมตัวกันจัดทีมฟุตบอลลงแข่งในบอลโลก คงมีการถกเถียงพอสมควรว่านักเตะคนไหนจากประเทศใดจะติดทีมนี้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องจับตามองต่อไป เนื่องจากเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งที่อาเซียนอาจพิจารณา (ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสมาคมฟุตบอลอาเซียนและ FIFA) ในกรณีที่ว่าอาเซียนได้เป็นเจ้าภาพบอลโลกหรือในโอกาสอื่นๆ อย่าลืมนึกว่าสหราชอาณาจักรเองก็กำลังพิจารณาจัดทีมรวมนักเตะจากอังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ หรือ ทีม Great Britain and Northern Ireland สำหรับการแข่งขันโอลิมปิกในปี 2555 ที่กรุงลอนดอน (มีข่าวว่าทั้ง David Beckham จากอังกฤษ และ Gareth Bale จากเวลส์สนใจที่จะร่วมอยู่ในทีมนี้)

เพื่อเป็นการปูทางไปสู่แนวความคิดของทีมฟุตบอลอาเซียน เรามาดูกันว่า หากจะรวมดาวอาเซียนในยุคต่างๆ ที่ผ่านมา ทีมฟุตบอลอาเซียนจะมีหน้าตาอย่างไร แน่นนอนผู้อ่านหลายท่านอาจมีมุมมองไม่เหมือนกันว่า ใครควรติดทีมรวมดาวนักเตะอาเซียนในอดีตซึ่งเป็นเรื่องปกติ รายชื่อที่ปรากฏดังต่อไปนี้ เป็นเพียงมุมมองของประชาชนอาเซียนคนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งได้เสนอมานี้เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความเห็นในเรื่องของทีมฟุตบอลอาเซียนนะครับ มาดูกันว่าทีมฟุตบอลนี้จะพอดิตตาผู้อ่านหรือไม่

มาเลเซีย

- Mokhtar Dahari** : เป็นตำนานนักเตะของมาเลเซีย มีความเร็วสูงและเคยช่วยทีมชาติมาเลเซียเอาชนะเกาหลีใต้และญี่ปุ่น และเสมอกับทีมอังกฤษชุดปี
- Lim Teong Kim** : เป็นกองกลางที่โดดเด่นของทีมชาติมาเลเซีย และเป็นนักเตะมาเลเซียคนแรกที่ได้ไปค้าแข้งในยุโรปโดยได้เล่นให้กับ Hertha BSC ของเยอรมนี
- Soh Chin Aun** : เป็นกองหลังที่เหนียวแน่นของทีมชาติมาเลเซียและเป็นนักเตะอายุน้อยที่สุดคนหนึ่งในการแข่งขันโอลิมปิกที่นครมิวนิก ในปี ค.ศ. 1972 โดยต่อมา ได้เป็นกัปตันทีมชาติชุดที่ไปแข่งโอลิมปิกที่กรุงมอสโกในปี ค.ศ. 1980

อินโดนีเซีย

- Robby Darwis** : เป็นกองกลางตัวรับที่เก่งที่สุดของอินโดนีเซียที่เคยมีมา

สิงคโปร์

- Fandi bin Ahmad** : เป็นศูนย์หน้าที่ยืดขาดที่สุดของสิงคโปร์ เก่งลูกโหม่งกลางอากาศและเคยมีส่วนทำให้ไทยตกรอบในการแข่งขันซีเกมส์มาแล้ว
- Terry Pathmanathan** : เป็นกองหลังด่านสุดท้ายที่เก่งที่สุดของสิงคโปร์ มีฉายา Captain Marvel เป็นนักอ่านเกมที่เก่งและเป็นนักเตะที่นิ่งมาก

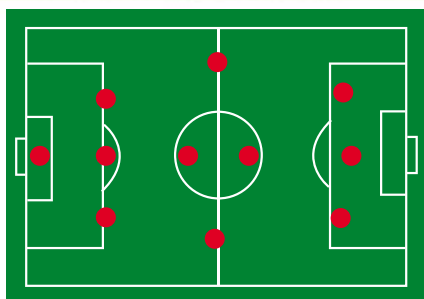
เวียดนาม

- Nguyen Minh Phuong** : เป็นกองกลาง Playmaker ของทีมชาติเวียดนามและติดทีมชาติมากที่สุด มีส่วนสำคัญในการนำเวียดนามเข้ารอบแปดทีมสุดท้ายในการแข่งขัน Asian Cup ในปี ค.ศ. 2007
- Doung Hong Son** : ติด Top Ten ของผู้รักษาประตูเอเชีย จากมุมมองของเว็บไซต์ goal.com และมีส่วนสำคัญในการให้ทีมชาติเวียดนามเป็นทีมชั้นนำในอาเซียน

ไทย

- ตะวัน ศรีปาน** : กองกลางสารพัดประโยชน์ของทีมชาติไทย
- นที ทองสุขแก้ว** : กองหลังอันดับต้นๆ ของทีมชาติไทยที่มีความเหนียวแน่น
- ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน** : เจ้าของฉายาเพชรฆาตหน้าหยก เป็นศูนย์หน้าชั้นนำของทีมชาติไทย รวมทั้งได้เป็น Top Scorers และติดทีม All Stars ใน Korea League อีกด้วย

ตัวอย่างทีมรวมดาราอาเซียน (ใช้ระบบ 3-4-3)

- กองหน้า : Mokhtar Dahari (มาเลเซีย)
 ปิยะพงษ์ ผิวอ่อน (ไทย)
 Fandi bin Ahmad (สิงคโปร์)
- กองกลาง : ตะวัน ศรีปาน (ไทย)
 Lim Teong Kim (มาเลเซีย)
 Nguyen Minh Phuong (เวียดนาม)
 Robby Darwis (อินโดนีเซีย)
- กองหลัง : นที ทองสุขแก้ว (ไทย)
 Soh Chin Aun (มาเลเซีย)
 Terry Pathmanathan (สิงคโปร์)
- ผู้รักษาประตู : Doung Hong Song (เวียดนาม)

เป็นอย่างไรครับ? ทีมฟุตบอลอาเซียนชุดนี้ พอรับได้หรือไม่? นอกจากนี้ หากทีมนี้ประลองแข่งกับทีมรวมดาราประเทศอื่นๆ จะสามารถสู้ได้หรือไม่? เพื่อความสนุก มาดูกันว่าตัวอย่างคู่แข่งของทีมอาเซียนจากประเทศยุโรป 2 ประเทศอาจมีหน้าตาอย่างไรบ้าง

ทีมรวมดารานักเตะอังกฤษจากหลายยุคหลายสมัย (ระบบ 3-4-3 เช่นกัน)

- Strikers : Gary Lineker
 Sir Bobby Charlton
 Sir Stanley Matthews
- Midfield : Kevin Keegan
 Paul Gascoigne
 Johnny Haynes
 Stan Mortensen
- Defenders : Billy Wright
 Bobby Moore
 Tony Adams
- GoalKeeper : Gordon Banks

ทีมรวมดารานักเตะฝรั่งเศสจากหลายยุคหลายสมัย (ระบบ 3-4-3 เช่นกัน)

- Strikers : Just Fontaine
 Jean Pierre Papin
 Raymond Kopa
- Midfield : Jean Tigana
 Michel Platini
 Zinedine Zidane
 Eric Cantona
- Defenders : Marius Tresor
 Marcel Desailly
 Laurent Blanc
- GoalKeeper : Joel Batts

ทีมอาเซียน All Time All Stars สามารถสู้ได้หรือไม่? ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรรก็ตาม ในฐานะที่เราเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน ก็ขอส่งกำลังใจให้กับทีมอาเซียนนะครับ ทั้งทีมอาเซียนที่ควรมีในอดีตและที่อาจมีขึ้นในอนาคต ทีมอาเซียนสู้ๆ นะครับ!! 🍀

อาเซียนสัญจร

“ประชาคมอาเซียนก้าวไกล ถ้าคนไทยตระหนักรู้อาเซียน”

กรมอาเซียนกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะที่เป็นสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ ได้ริเริ่มจัดกิจกรรม “โครงการอาเซียนสัญจร” เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือในกรอบอาเซียน ความเชื่อมโยง/ผลกระทบ และผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ภายหลังจากการเป็นประชาคมอาเซียน ตลอดจนกระตุ้นความสนใจเพื่อที่จะทำให้ประชาคมอาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง

ในปี 2554 กรมอาเซียนกระทรวงการต่างประเทศ ได้เดินทางไปจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในจังหวัดอุดรธานี มุกดาหาร นครพนม พิษณุโลก กาญจนบุรี และขอนแก่น โดยรูปแบบของการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง จะเป็นการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน การเยี่ยมชมโรงเรียนในโครงการ Spirit of ASEAN การมอบสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียน การเข้าเยี่ยมชมคารวะผู้ว่าราชการจังหวัด รวมทั้งพบปะข้าราชการประจำจังหวัดและสื่อมวลชน ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง กรมอาเซียนคาดหวังว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน รู้ว่าอาเซียนคืออะไร จะมีการเปลี่ยนแปลง

อย่างไรในอนาคตหากเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว และที่สำคัญคือ ท้องถิ่นจะต้องปรับตัวและเตรียมความพร้อมอย่างไร เพื่อตอบสนองต่อการเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งที่ผ่านมากรมอาเซียนสามารถจัดประจักษ์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เข้าใจ และตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในปี 2558 และได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มเติมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อที่จะสามารถนำความรู้ไปพัฒนาตนเองและนำไปสู่การเป็นประชาชนอาเซียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

การเดินทางไปจัดกิจกรรมอาเซียนสัญจรในส่วนภูมิภาคของกรมอาเซียน ได้รับเสียงตอบรับจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมฯ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมักเขียนจดหมายมาขอรับการสนับสนุนข้อมูลเพิ่มเติม รวมทั้งเชิญผู้แทนจากกรมอาเซียนไปบรรยายเพิ่มเติมในพื้นที่อีกหลายโอกาส

กรมอาเซียนใคร่ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมกิจกรรมอาเซียนสัญจรทุกท่านที่ได้ให้การต้อนรับคณะจากกรมอาเซียนเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า กิจกรรมอาเซียนสัญจรจะจุดประกายความสนใจเกี่ยวกับอาเซียนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ได้ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนต่อไป 🇹🇵

Asean Day

การบรรยายพิเศษอาเซียนในต่างจังหวัด

จังหวัด ขอนแก่น

จังหวัด กาญจนบุรี

จังหวัด มุกดาหาร

จังหวัด พิชญะโลก

กิจกรรม ASEAN?

ตอบปัญหาอาเซียน

QUIZ

โดย : พงษ์ หาญพล, ปารุชยา ดวงฉวี, พงศ์พิทยา แฉ่งฉายา

กิจกรรมตอบปัญหาอาเซียน หรือที่เรารู้จักกันทั่วไปในนาม “ASEAN Quiz” ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมประจำปีของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลองครบรอบการก่อตั้งอาเซียนในทุกๆ ปี เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และส่งเสริมให้เยาวชนหมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มเติม เพื่อให้อาเซียนบรรลุเป้าหมายแห่งการเป็นประชาคมในปี 2558 ที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยจะเปิดโอกาสให้นักเรียนจากทั่วประเทศ สมัครเข้าแข่งขัน ซึ่งคุณสมบัติและกติกาสำหรับผู้เข้าแข่งขันจะถูกปรับเปลี่ยนตามโอกาสและความเหมาะสม

ในปีที่ผ่านมา กิจกรรม ASEAN Quiz ได้รับความสนใจจากคณาจารย์ และนักเรียนเป็นอย่างมาก โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้นประมาณ 400 คน จากทั่วทุกภูมิภาค ซึ่งกิจกรรมนี้ทำให้ ครู อาจารย์และนักเรียน ได้เรียนรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนในเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนได้ร่วมสนุกกับกิจกรรมต่างๆ ที่กรมอาเซียนจัดขึ้น อาทิ การวาดภาพพระบารมีเสด็จผ้า WE ARE ASEAN การชมนิทรรศการภาพถ่ายอาเซียน การร่วมสนุกกับซุ้มกิจกรรมอาเซียนสัญจร ฯลฯ

โดยในปี 2554 โรงเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันได้รับรางวัลที่ 1 ในการแข่งขันตอบปัญหาอาเซียน คือโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า ซึ่งได้รับรางวัลบัตรโดยสารในการเดินทางไปเยี่ยมชมสำนักเลขาธิการอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา จำนวน 3 รางวัล ประกอบด้วยครูผู้ควบคุมการแข่งขัน และนักเรียนผู้เข้าแข่งขัน 2 คน ส่วนรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย

สำหรับผู้สนใจที่ต้องการสมัครเข้าแข่งขันในปี 2555 สามารถติดตามและศึกษากติกาในการแข่งขันได้ที่เว็บไซต์ www.mfa.go.th/asean ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 02 203 5000 ต่อ 14393 🇹🇭

▲ “คณะครูและนักเรียน โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า (ผู้ชนะเลิศ การแข่งขันตอบปัญหาอาเซียน) เข้าเยี่ยมคารวะเลขาธิการอาเซียน และเอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำอาเซียน ณ กรุงจาการ์ตา”

5 คำถาม ?

5 คำถามยอดนิยมเกี่ยวกับอาเซียนในช่วงการพบปะกับผู้แทนหน่วยราชการ นักศึกษา และนักธุรกิจ ในจังหวัดจันทบุรี ตราดและเชียงใหม่ พร้อมคำตอบ

1. เราเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว แรงงานต่างชาติจะไหลเข้าประเทศไทยหรือไม่?

เมื่อประชาคมอาเซียนเกิดขึ้นในปี 2558 แรงงานจากประเทศสมาชิกอาเซียนก็จะสามารถเดินทางเข้าและออกประเทศอาเซียนง่ายขึ้น แต่ก็ยังมีกฎระเบียบและกฎหมายควบคุมการไหลเวียนของแรงงาน โดยตามแผนงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น จะมีการเปิดเสรีเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ซึ่งหมายความว่ายังไม่เปิดให้มีการไหลเวียนของแรงงานโดยทั่วไป และแม้กระทั่งสำหรับแรงงานฝีมือก็ยังมีกฎระเบียบและกฎหมายของแต่ละประเทศกำกับดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย

2. ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียนได้อย่างไร?

กฎบัตรอาเซียนและแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสาความร่วมมือ เปิดโอกาสให้ประชาชนอาเซียนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน ซึ่งแต่ละประเทศสมาชิกโดยเฉพาะไทยได้พยายามที่จะนำหลักการนี้มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การจัดประชุมในลักษณะ workshop หรือการสัมมนาเพื่อสอบถามความเห็นของกลุ่มประชาชนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการยกร่างกฎบัตรอาเซียน การจัดทำแผนแม่บทว่าด้วยการสร้างความเชื่อมโยงของอาเซียน หรือการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนอาเซียน เป็นต้น นอกจากนี้ไทยสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคอาเซียนต่างๆ ที่เปิดช่องทางให้กลุ่มประชาชนต่างๆ มีส่วนร่วม เช่น AIPA หรือ ASEAN Inter-Parliamentary Assembly ของรัฐสภา เป็นต้น หรือเครือข่ายเยาวชนของอาเซียน ล่าสุด อินโดนีเซียในฐานะเจ้าภาพการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 18 ได้เปิดโอกาสให้ผู้แทนเยาวชนอาเซียน ผู้แทน AIPA และผู้แทนภาคประชาสังคมอาเซียนได้เข้าพบผู้นำอาเซียนด้วย

3. ประชาคมอาเซียนจะกำหนดนโยบายของไทยหรือไม่อย่างไร?

การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนไม่ได้หมายความว่าอธิปไตยของไทยในเรื่องต่างๆ เช่น นโยบายการคลังหรือนโยบายการต่างประเทศจะหายไป เนื่องจากอาเซียนไม่ใช่เป็นองค์กรในลักษณะที่มีอำนาจเหนือรัฐสมาชิก (Supranational Organization) ซึ่งอาจต่างจากองค์กรอื่นๆ เช่น สหภาพยุโรป การตัดสินใจในเรื่องระดับนโยบายขึ้นอยู่กับประเทศสมาชิกอาเซียน แม้ว่าอาเซียนอาจจะมีการประสานงานในเรื่องนโยบายมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน แต่ที่ชัดเจนคืออาเซียนเองยังไม่มีแผนงานที่จะมีนโยบายการคลังหรือนโยบายต่างประเทศร่วม

4. หน่วยงานไทยได้เตรียมความพร้อมอย่างไรเพื่อรับมือการเป็นประชาคมอาเซียน?

หน่วยงานไทยได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมรับมือกับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้เริ่มศึกษาและพยายามผนวกแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในทั้ง 3 เสาความร่วมมือไว้ในแผนการทำงานของตน ในส่วนของการปรับโครงสร้างของหน่วยงานไทยนั้น ได้มีความพยายามที่จะเตรียมกลไกและบุคลากรที่จะเน้นกิจกรรมด้านอาเซียน โดยหลายหน่วยงานได้เริ่มสร้าง unit ภายในองค์กรเพื่อทำเรื่องอาเซียนโดยเฉพาะ เช่น การจัดตั้งกองอาเซียนในสำนักงานนโยบายและแผนของกระทรวงกลาโหม เป็นต้น นอกจากนี้ มีความพยายามที่จะเพิ่มบุคลากรและงบประมาณเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของตนในเรื่องอาเซียน แต่หลายหน่วยงานได้เริ่มมีการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องของอาเซียนด้วย เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เพิ่มวิชาเรื่องประชาคมอาเซียนในหลักสูตรในระดับต่างๆ เป็นต้น

5. ประชาคมอาเซียนสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับไทยอย่างไร?

ในปัจจุบันอาเซียนมีความสำคัญกับไทยมากยิ่งขึ้น อันเห็นได้จาก การที่อาเซียนเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของไทย โดยมีมูลค่าการค้าระหว่างกันประมาณ 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณร้อยละ 20 ของการค้าทั้งหมดของไทย นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวประมาณ 4 ล้านคน หรือ 1 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดที่มาประเทศไทยมาจากประเทศสมาชิกอาเซียน

เมื่ออาเซียนเป็นประชาคมแล้ว โอกาสทางเศรษฐกิจจะเพิ่มขึ้นตามลำดับ หากประชาคมโลกมองว่าอาเซียนเป็นตลาดและฐานผลิตเดียวโอกาสที่การลงทุนต่างชาติจะเข้ามาในไทยในฐานะที่เป็นประตูเข้าสู่ตลาดของประเทศเพื่อนบ้านก็จะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การค้าและการท่องเที่ยวระหว่างกันภายในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็น่าจะเพิ่มขึ้นเช่นกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมส่งออกของไทยด้วย 📌

โดย : พลเอกบุญสร้าง เนียมประดิษฐ์

อดีตผู้บัญชาการกองกำลังสหประชาชาติติมอร์ตะวันออก

TIMOR LESTE

ติมอร์-เลสเต ปัจจุบันกับสิบปีย้อนหลัง

เมื่อวันที่ 26-28 มกราคม 2554 ผมได้มีโอกาสเดินทางกลับไปติมอร์ตะวันออก (ภาษาอังกฤษเดิมใช้ East Timor ปัจจุบันใช้ชื่อเป็นทางการว่า Timor Leste เป็นภาษาโปรตุเกส) ในฐานะเป็นประธานร่วมการประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญและบุคคลสำคัญของกลุ่มประเทศบริเวณอาเซียน (ASEAN Regional Forum's Experts and Eminent Persons) ซึ่งทำให้ผมได้มีโอกาสเห็นติมอร์ตะวันออกสิบปีหลังจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพสหประชาชาติในภารกิจ ถ่ายโอนอำนาจการปกครองในติมอร์ตะวันออก (Force commander, Peace keeping Forces, United Nations Transitional Administration in East Timor) ระหว่างวันที่ 19 กรกฎาคม 2543 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2544 เป็นเวลา 1 ปีเศษ สิ่งที่ผมตั้งข้อสังเกตตลอดเวลา 4 วัน คือ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเกิดขึ้นบ้างในประเทศเล็กๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากสหประชาชาติสนับสนุนหลังจากการดิ้นรนต่อสู้ของประชาชนเพื่อให้ได้อิสรภาพ และประเทศต่างๆ หลายประเทศได้ร่วมมือกับสหประชาชาติ เพื่อช่วยเหลือประเทศนี้ให้สามารถดำรงอยู่ด้วยการปกครองของตนเองตามวิถีชีวิตที่ได้เลือกแล้ว

Sep - 00 - 01
The SRSG at the receiving ceremony of the bodies of UNHCR staff killed in Atambua, NTT on September 00.

Aug - 01 - 05
With the DFC, COL Charles Cooke and the young Timorese with his beloved goat.

ในทางกายภาพ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ นับว่าเป็นไปในทางที่ดีขึ้นหลายอย่างไม่แตกต่างจากของเดิมจนสะดุดตา แต่หลายอย่างพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน ส่วนที่ทรุดโทรมลงไปไม่ค่อยเห็น ทั้งนี้ เป็นการสังเกตในพื้นที่กรุงดิลีและบริเวณใกล้เคียง ส่วนพื้นที่ห่างไกลออกไป จากการสังเกตจากเครื่องบินก็เห็นเพียงหลังคาบ้านเรือนที่ได้รับการบูรณะอย่างเรียบร้อยดี ต่างกับสิบปีที่แล้วที่บ้านเรือนมีหลังคาเพียงร้อยละ 20 อีกร้อยละ 80 ถูกฝ่ายผู้ก่อการร้ายเผาหมดสิ้น คงเห็นแต่โครงสร้างของบ้านเป็นที่น่าหดหู่ใจยิ่ง ในกรุงดิลี ถนนหนทางดูเรียบร้อยสะอาดสะอ้านขึ้นถึงแม้จะไม่เห็นการตัดถนนขึ้นใหม่ ซึ่งอาจจะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นเพราะรดยังไม่ติดมีแท็กซี่สี่ล้อวิ่ง อยู่หนาตาพอสมควร บ้านเรือนได้รับการปรับปรุง สีสดใสใสมาก สถานที่สาธารณะได้รับการจัดระเบียบเข้าที่เข้าทาง สะอาดตาขึ้นมาก โดยเฉพาะโบสถ์สุสานดูดีขึ้นเป็นพิเศษ ร้านรวงเกิดขึ้นใหม่ ได้รับการตกแต่งสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อยมีโรงแรมและร้านอาหารเกิดขึ้นใหม่ๆ หลายแห่ง คุณภาพก็ต่างกับแต่ก่อนมาก ร้านอาหารไทยมีติดอันดับในสังคมที่นั่นสี่แห่งด้วยกัน ไม่ใหญ่โตหรูหราแต่ก็สวยงามเรียบร้อยอย่างสมถะ ทิวทัศน์สวยงามเพราะอยู่ริมทะเล ที่เป็นห่วงคือมีการตั้งศูนย์การค้าขึ้นมา ซึ่งคงจะนำความเดือนร้อนมาสู่ร้านเล็กๆ ทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

Aug - 01 - 13
Maria and her scared little brother.

กระทรวงการต่างประเทศติมอร์-เลสเต โดยรัฐบาลจีนสร้างให้

กล่าวในพิธีเปิดการประชุม ARF Experts and Eminent Persons (ARF EEP) ครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 27 - 28 มกราคม 2554

ที่น่าชื่นใจเป็นพิเศษก็คือความสงบเรียบร้อยดีขึ้นมาก แม้จะทราบว่ายังมีอาชญากรรมอยู่บ้าง การเดินทางตามท้องถนนยังประมาทไม่ได้ เด็กๆ แต่งชุดนักเรียนอย่างเรียบร้อย ประชาชนยิ้มแย้มแจ่มใสมีแววตาที่เป็นมิตร ดุสุขสมบูรณขึ้น มีรอยยิ้มให้เห็นโดยทั่วไป ดูเขามีความสุขมีชีวิตชีวาขึ้นอย่างเทียบกันไม่ได้ ต่างกับสิบปีก่อน ซึ่งประชาชนดูผอมเกร็ง แววตาดึนตระหนก หวาดกลัวตลอดเวลา มีความเคร่งเครียด ขาดความไว้วางใจกันเอง ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไป

ประเมินว่าผู้นำประเทศกำลังทำหน้าที่ได้ดีพอสมควร แม้จะมีข่าวที่ฟังดูแล้วอาจไม่เรียบร้อยเท่าที่คิด สิบปีผ่านไป การเมืองสงบดูอยู่บ้างสัก 1-2 ครั้ง กองบัญชาการกองกำลังรักษาสันติภาพสหประชาชาติก็ถูกเผาโดยฝ่ายกบฏเมื่อห้าปีที่แล้ว แต่ขณะนี้การเมืองดูจะเข้าที่เข้าทางพอสมควร ขณะที่ผมอยู่ที่ดีลียังมีกองทหารออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์อยู่บ้าง แต่ได้ทราบข่าว กองทหารเหล่านี้และเจ้าหน้าที่ของสหประชาชาติทั้งหมดจะถอนออกไปไม่กี่เดือน จากภาพที่ปรากฏหลายประเทศยังคงให้การช่วยเหลือด้วยการสร้างอาคารและสถานที่สำคัญต่างๆ อันเป็นการแสดงออกถึงความช่วยเหลือต่อประเทศเล็กๆ ที่เกิดขึ้นใหม่นี้หลายประเทศคงต้องการให้เป็นทีระลึกถึงเขาด้วย ไทยเองลงทุนลงแรงไปไม่น้อยเมื่อสิบปีก่อน โดยอยู่ในกรอบของสหประชาชาติ เราได้ที่ตั้งสถานทูตที่อยู่ในจุดที่สวยงามสะอาดตาอยู่ริมทะเล หากจะสร้างอะไรเป็นประโยชน์กับชาวติมอร์ซึ่งรักและนิยมคนไทยอยู่ในระดับต้นๆ ในหัวใจของเขาก็คงดีไม่น้อย ไม่จำเป็นต้องใหญ่โตหรูหราอะไรแต่มีประโยชน์มีความหมาย เป็นเครื่องเตือนใจกันและกัน โดยให้อยู่บริเวณดีลีย เพราะหลายประเทศทำกันแล้ว ติมอร์ตะวันออกแม้เป็นประเทศเล็กๆ แต่กำลังพยายามจะเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนและในเวทีโลก ประเทศเล็กๆ ในหลายกรณีก็มีคะแนนเสียงเป็นหนึ่งคะแนนเท่าๆ ประเทศใหญ่ๆ เช่นเดียวกัน

การเป็นประธานร่วมกับติมอร์ตะวันออกของประเทศไทยในการจัดการประชุมครั้งนี้ นับว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีในสายตาผู้ร่วมประชุมเกือบสามสิบประเทศ โดยเฉพาะติมอร์ตะวันออกซึ่งได้อาสาจัดประชุมอย่างกล้าหาญ น่าชื่นชม ได้ขอบคุณกระทรวงการต่างประเทศของไทยเป็นอย่างสูงที่ได้จัดเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือการจัดประชุมได้อย่างน่าประทับใจ และยังขอให้เจ้าหน้าที่ของเราช่วยอบรมวิธีการจัดประชุมนานาชาติอย่างดีเช่นนี้ให้เขาอีกด้วย เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ความสัมพันธ์ของสองประเทศได้แนบแน่นขึ้นอีกด้วยการลงทุนลงแรง และด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ของทั้งสองฝ่าย 🇹🇲

ภาพสะท้อนความสุขสงบของเด็กๆ ชาวติมอร์-เลสเต พ.ศ. 2554

Maria (ด้านซ้าย) เด็กหญิงผู้มอบมะละกอครึ่งลูกให้พวกเราเมื่อสิบปีก่อน ปัจจุบันเป็นคุณแม่ลูกสามด้วยวัยเพียง 22

มอบโตอาร์ ให้ Metan เพื่อระลึกถึงความทรงจำร่วมกันเมื่อ 10 ปีก่อน

ข้อคิด

จากการปฏิบัติราชการ ณ ติมูอาเซียน

โดย : เฉลิมวรรณ จริญญาพิวาทย์ ข้าราชการในโครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่

ข้อดี อย่างหนึ่งของการเข้าร่วมโครงการพัฒนานักบริหารการเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ (นปร.) คือ โอกาสที่จะได้เปิดโลกทัศน์ของตนเองให้กว้าง โดยการศึกษาดูงานที่ของหน่วยราชการที่สำคัญต่างๆ ต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารและขับเคลื่อนประเทศไทย ให้อยู่ในระดับแนวหน้าได้ ซึ่ง “โอกาส” ที่แต่ละคนได้รับจะแตกต่างกันเนื่องจากเหล่า “นปร.” จะถูกส่งไปปฏิบัติราชการได้เพียงแค่นักเรียนคนหนึ่งคนเท่านั้น สำหรับผู้เขียนเองแล้ว “โอกาส” ที่ได้มาปฏิบัติราชการ ณ ติมูอาเซียน เป็นเหมือนฝันที่เป็นจริงและยังเป็น “โอกาสทอง” ที่ได้เข้ามาปฏิบัติราชการกับกลุ่มข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ที่ว่ากันว่าเป็นหน่วยงานที่เต็มไปด้วยข้าราชการยุคใหม่ที่ควรนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติราชการในอนาคต

ทั้งนี้ ก่อนอื่นต้องเรียนว่า การเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ที่ติมูอาเซียนนั้น มีภารกิจที่สำคัญคือ การศึกษารูปแบบการทำงานที่ทำให้หน่วยงานประสบความสำเร็จ รวมถึงนโยบายในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย พวกเรา (นปร.) ได้รับ “โอกาส” ให้ร่วมงานกับข้าราชการ ณ ติมูอาเซียน ที่ทุกท่านต้อนรับอย่างอบอุ่น และเปิดโอกาสให้เรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ รวมถึงความเอื้ออาทรจากทุกท่านนั้น เป็นประสบการณ์ที่ “ประทับใจ” จนสามารถพูดได้ว่า สามเดือนที่ติมูอาเซียนนั้น เป็นเวลาที่นอกจากจะมีความสุขแล้ว ยังเป็นโอกาสในการทำความเข้าใจในบทบาทของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศอย่างลึกซึ้งอีกด้วย

ก่อนเข้าปฏิบัติราชการในกรมอาเซียน ต้องยอมรับว่าเป็นหนึ่งในหลายๆ คนที่ยังไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของกรมอาเซียน เนื่องจากความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนนั้นยังเป็นเพียงความเข้าใจแบบผิวเผิน นั่นคือคิดว่าการเป็นประชาคมอาเซียนเป็นเพียงการรวมตัวของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งน่าจะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับประเทศไทยในเชิงเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ไม่ได้ตระหนักว่าแนวคิดของการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนนั้น มีนัยยะที่แอบแฝงและลุ่มลึกไปในทุกมิติของสังคม ซึ่งประเทศไทยไม่เพียงแต่จะต้องหาประโยชน์และใช้ประโยชน์จากการเข้าเป็นประชาคมอาเซียนเท่านั้น แต่จะต้องมีแนวทางในการป้องกันผลกระทบในทางลบอีกด้วย จากการที่กรมอาเซียนมีภารกิจในการเป็นสำนักเลขาธิการอาเซียนแห่งชาติ (หรือเรียกกันเล่นๆ ว่า เป็นกรมประชุม) กรมอาเซียนจึงเป็นหน่วยงานสำคัญหน่วยงานแรกที่จะทำการปกป้องผลประโยชน์และเสนอแนะแนวทางที่ดีในการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ที่นับวันจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากทุกหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า รูปแบบการทำงานของกรมอาเซียนนั้น เป็นการทำงานเป็น “ทีม” อย่างมีระบบที่ชัดเจน ซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์กรหลักของหน่วยงานจากประสบการณ์นั้น เห็นได้ชัดเจนว่ารูปแบบการทำงานเป็นทีมนี้ เป็นปัจจัยหลักในการทำงานที่ประสบความสำเร็จ โดยเริ่มตั้งแต่การประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกับหน่วยงาน

อื่น ที่เกี่ยวข้องในการผลักดันนโยบายที่สำคัญในเวทีการประชุมต่างๆ เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์ร่วมกัน ในฐานะประเทศไทยไปจนถึงรูปแบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ในกรมฯ ที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ช่วยเหลือและร่วมมือกันทำงานอย่างไม่ย่อท้อต่อภาระงานที่มากขึ้นตามความเติบโตของอาเซียน

นอกจากนี้ จะเห็นได้ว่ากรมฯ ให้ความสำคัญกับการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในกรมฯ ซึ่งได้ทราบว่าข้าราชการระดับปฏิบัติการในกรมอาเซียนนั้นมีไม่ถึง 15 คน โดยทั้งหมดนี้จะต้องรับผิดชอบดูแลในหลายประเด็นรวมถึงภารกิจการประชุมทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย ทำให้เห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า กรมอาเซียนที่หลายคนอาจมองว่าเป็นกรมเล็กๆ กรมหนึ่งในกระทรวงการต่างประเทศนั้น ก็เป็นอีกกรมหนึ่งที่มีภารกิจสำคัญที่ควรจะต้องเอาใจช่วยอย่างยิ่ง

หลังจากการปฏิบัติราชการ ณ กรมอาเซียน ทำให้ตระหนักได้ว่าการมีบุคลากรที่มีความสามารถ ความทุ่มเท และมีรูปแบบการทำงานเป็นทีมนี้ จะทำให้องค์กรที่ถึงแม้จะมีขนาดเล็กก็สามารถประสบความสำเร็จในการทำงานที่เป็นภารกิจใหญ่ได้ ซึ่งเป็นรูปแบบการทำงานของข้าราชการที่ควรเอาเป็นแบบอย่างอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ประสบการณ์ และแนวคิดที่ได้รับจากการปฏิบัติงานที่กรมอาเซียนนั้น เป็นประสบการณ์ที่ “คุ้มค่า” และ “เปิดโลกทัศน์” ให้ข้าราชการรุ่นใหม่ได้มีโอกาสนำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น กับระบบราชการไทยได้ในอนาคต 🍀

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย

ASEAN Association-Thailand

ความเป็นมา ■

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย (ASEAN Association-Thailand) ได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงการต่างประเทศเมื่อปลายปี พ.ศ. 2551 โดยมีมุ่งหวังให้สมาคมฯ มีบทบาทสำคัญในการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของภาครัฐ และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความร่วมมือของอาเซียนในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้กระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี พ.ศ. 2558

สมาคมฯ มีเป้าหมายที่จะช่วยทำให้ประชาชนได้เข้าใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของอาเซียนที่มีต่อการดำเนินชีวิต ทั้งยังมุ่งหวังที่จะเป็นช่องทางให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียนผ่านการดำเนินกิจกรรมของสมาคมฯ และเป็นเวทีที่เปิดกว้างเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับอาเซียนจากภาคประชาชน

วัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ■

- ◆ เป็นกลไกคู่ขนานกับทางภาครัฐในการเสริมสร้างมิตรภาพและความเข้าใจระหว่างประชาชนของประเทศต่างๆ ในอาเซียน
- ◆ ส่งเสริมให้ประชาชนไทยมีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองอาเซียน ซึ่งมีความเอื้ออาทรต่อกัน โดยทำการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียนและประเทศสมาชิกอาเซียนให้แก่ประชาชน
- ◆ ส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และวิชาการ และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมระหว่างประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียน
- ◆ เป็นศูนย์กลางประสานการดำเนินงานขององค์การอื่นใดที่มีรัฐบาลกับภาคประชาสังคม ในประเด็นต่างๆ ที่จะส่งเสริมการสร้างประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน อาทิ ด้านสิ่งแวดล้อม การจัดการภัยพิบัติ สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

คณะกรรมการสมาคมฯ ■

คณะกรรมการดำเนินงานของสมาคมฯ ชุดปัจจุบัน (2552 - 2554) ประกอบไปด้วยบุคลากรจากหลากหลายภาคส่วนของสังคม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและประสบการณ์ในแวดวงอาเซียน จำนวนทั้งสิ้น 15 ท่าน ดังนี้

นายกสมาคม

- ◆ **คุณหญิงลักขณาจันทร์ เลหาพันธ์**
รองประธานสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ ฝ่ายบริหาร

อุปนายก

- ◆ **นายธีรกุล นิยม**
ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

กรรมการ

- ◆ **นายแผน วรณเมธี**
เลขาธิการสภาภาษาชาติไทยและอดีตเลขาธิการอาเซียน

กรรมการ

- ◆ **ดร.ณรงค์ชัย อัครเศรณี**
ประธานกรรมการบริหาร บมจ. หลักทรัพย์จัดการกองทุน เอ็มเอฟซี

กรรมการ

- ◆ **ดร.สุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง**
ผู้แทนการค้าไทยและอดีตรองเลขาธิการอาเซียน

กรรมการ

- ◆ **นายการุณ กิตติสถาพร**
กรรมการพัฒนาระบบราชการ

กรรมการ

- ◆ **นายพยุหศักดิ์ ขาดิสุทธิผล**
ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

กรรมการ

- ◆ **นายประมนต์ สุธีวงศ์**
ประธานอาวุโสสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย ได้จัดทำโครงการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับอาเซียนหลายโครงการ อาทิ โครงการวรรณกรรมเพื่ออาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนภาคประชาชนอาเซียน (ไทย-อินโดนีเซีย, ไทย-เวียดนาม) โครงการเสวนาอาเซียนสี่ภาค กิจกรรมวันครบรอบการก่อตั้งอาเซียน โครงการเผยแพร่ความรู้อาเซียนผ่านสื่อวิทยุชุมชน เป็นต้น

นอกจากนี้ สมาคมฯ ยังได้จัดทำจดหมายข่าวรายสามเดือน และสื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น หนังสือการ์ตูนประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ฉบับเกษตรกร และฉบับประชาชน เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้านให้แก่สมาชิก ครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษา และประชาชนทั่วไป 🇹🇵

กรรมการ

- ◆ **รศ.ดร.จุลชีพ ชินวรรณโณ**
คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กรรมการ

- ◆ **ดร.สายสุรี จุติกุล**
ผู้แทนไทยในคณะกรรมการอาเซียนด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก

กรรมการ

- ◆ **นางชลิตา ทาเจริญศักดิ์**
ผู้อำนวยการมูลนิธิศุภนิยามชุมชน

กรรมการ

- ◆ **นายพิชาย ชื่นสุขสวัสดิ์**
บรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

กรรมการ

- ◆ **นายกวี จงกิจถาวร**
บรรณาธิการอาวุโสเครือเนชั่น

กรรมการและเลขาธิการ

- ◆ **นาวาตรี อธิธิ ดิษฐบรรจง**
อธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

กรรมการและเหรัญญิก

- ◆ **นายรัศมี จิตต์ธรรม**
ผู้อำนวยการสำนักบริหารการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ

สมาคมอาเซียน-ประเทศไทย

กระทรวงการต่างประเทศ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 8 อาคารบี

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่

กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ : 02-2035000 ต่อ 44202-3

โทรสาร : 02-203-5000 ต่อ 44200

E-mail address : aseanthailand@hotmail.com

ท่านที่สนใจสมัครเป็นสมาชิกสมาคมฯ สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติม และดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่

www.aseanthailand.org

ASEAN Highlights 2011

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2554
จำนวน 4,000 เล่ม
ผู้จัดทำ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ

ที่ปรึกษา

นาวาตรีอิทธิ ดิษฐบรรจง	อธิบดีกรมอาเซียน
นายพรชัย ด่านวิวัฒน์	รองอธิบดีกรมอาเซียน
นายสุนทร ชัยยินดีภูมิ	รองอธิบดีกรมอาเซียน

คณะทำงาน

นางสุทธิลักษณ์ ส่างมั่งคั่ง	เลขานุการกรมอาเซียน
นายสุริยา จินดาวงษ์	ผู้อำนวยการกองอาเซียน 1
นายโสรัจ สุขถาวร	นักการทูตชำนาญการ (ที่ปรึกษา) กองอาเซียน 1
นางสาวลัสพรรณ ตุ่มสวัสดิ์	นักการทูตชำนาญการ กองอาเซียน 1
นางสาวอรพรรณ เพิ่มพูล	นักการทูตปฏิบัติการ กองอาเซียน 1
นายภควัฒน์ จันทรังสี	นักการทูตปฏิบัติการ กองอาเซียน 1
นายภาณุวัฒน์ ปรีชญานุต	นักการทูตปฏิบัติการ กองอาเซียน 1
นางสาวปารุชยา ดวงฉวี	เจ้าหน้าที่โครงการเสริมสร้างความรู้สู่สาธารณชน เพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

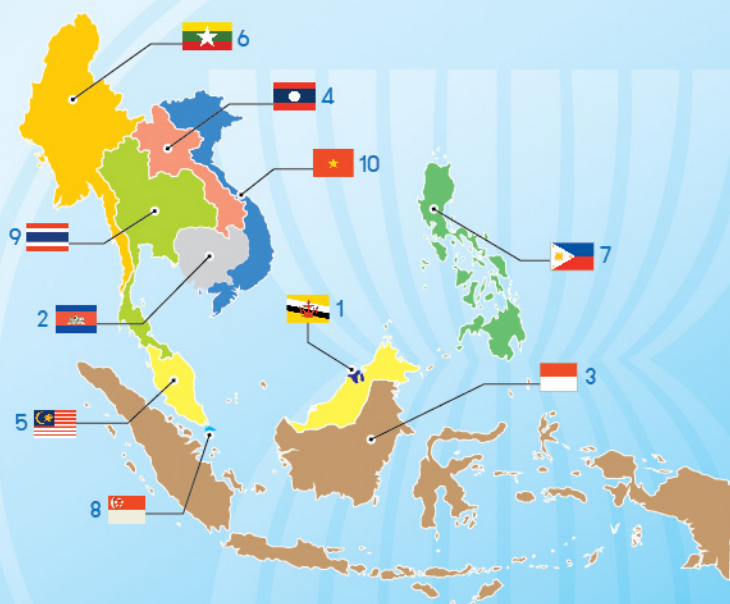
กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
Ministry of Foreign Affairs, Kingdom of Thailand

เลขที่ 443 กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 0 2643 5218 โทรสาร : 0 2643 5223
www.mfa.go.th/asean

ออกแบบและจัดพิมพ์ โดย บริษัท เพจเมคเกอร์ จำกัด
53-57 ซอยเอกชัย 89/1 ถนนเอกชัย แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพฯ 10150
โทร. 0 2416 9167, 0 2416 8820, 0 2894 3035 แฟกซ์ 0 2894 3036

1. BRUNEI DARUSSALAM
2. CAMBODIA
3. INDONESIA
4. LAO PDR
5. MALAYSIA
6. MYANMAR
7. THE PHILIPPINES
8. SINGAPORE
9. THAILAND
10. VIET NAM

Association of Southeast Asian Nations

www.mfa.go.th/asean